

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Č. j.: MPSV-2019/218532-414/1

**Věc: Analýza vývoje zaměstnanosti a nezaměstnanosti
v 1. pololetí 2019**

Obsah:

1. Hlavní tendence ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti
2. Zaměstnanost
3. Nezaměstnanost
4. Politika zaměstnanosti
5. Mezinárodní srovnání zaměstnanosti a nezaměstnanosti
6. Očekávání ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti

Prosinec 2019

Analýza vývoje zaměstnanosti a nezaměstnanosti v 1. pololetí 2019

Seznam tabulek	I
Seznam grafů.....	II
Seznam použitých zkratk	III
1. Hlavní tendence ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti.....	1
2. Zaměstnanost.....	7
2.1 Stav a vývoj zaměstnanosti.....	7
2.2 Struktura zaměstnanosti v sektorech, odvětvích a podle klasifikace zaměstnání	14
2.3 Vzdělanostní struktura zaměstnanosti	16
2.4 Regionální zaměstnanost.....	17
2.5 Insolvence	22
3. Nezaměstnanost	24
3.1 Stav a vývoj nezaměstnanosti.....	24
3.2 Volná pracovní místa	28
3.3 Toky nezaměstnanosti	32
3.4 Struktura uchazečů o zaměstnání.....	35
3.5 Regionální nezaměstnanost.....	45
4. Politika zaměstnanosti	50
4.1 Zaměření politiky zaměstnanosti.....	50
4.2 Výdaje na politiku zaměstnanosti.....	51
4.3 Aktivní politika zaměstnanosti realizovaná ÚP ČR.....	52
4.4 Systém investičních pobídek.....	70
4.5 Projekty financované z prostředků Evropského sociálního fondu	70
5. Mezinárodní srovnání zaměstnanosti a nezaměstnanosti	95
6. Očekávání ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti	102
7. Metodické poznámky	105

Přílohy

Zdroj dat: MPSV (pokud není uvedeno jinak)

Údaje platné k 9. 10. 2019

Seznam tabulek

Tabulka 1 Ekonomická aktivita obyvatel ČR ve věku 15 a více let	7
Tabulka 2 Věková struktura obyvatelstva 15 a více let (v tis.)	8
Tabulka 3 Věková struktura zaměstnaných (v tis.).....	10
Tabulka 4 Míra zaměstnanosti podle věku (v %)	11
Tabulka 5 Počty zaměstnaných podle postavení v hlavním zaměstnání.....	12
Tabulka 6 Počty zaměstnaných ve vybraných skupinách	13
Tabulka 7 Sektorová struktura zaměstnanosti	14
Tabulka 8 Struktura zaměstnanosti podle klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO)	15
Tabulka 9 Vzdělanostní struktura zaměstnaných.....	16
Tabulka 10 Vzdělanostní struktura zaměstnaných 15+ podle věku v 1. pololetí 2019 (v %).....	17
Tabulka 11 Zaměstnanost a míra zaměstnanosti v jednotlivých krajích ČR.....	18
Tabulka 12 Zaměstnanost podle postavení v zaměstnání v krajském členění (v tis.).....	19
Tabulka 13 Podíl počtu pracujících podle klasifikace zaměstnání v 1. pololetí 2019 v krajském členění v %	21
Tabulka 14 Vzdělanostní struktura zaměstnané populace ve věku 15 a více let	22
Tabulka 15 Uchazeči o zaměstnání, volná místa a podíl nezaměstnaných osob.....	25
Tabulka 16 Rozdělení uchazečů o zaměstnání podle výše podpory v nezaměstnanosti	27
Tabulka 17 Toky evidované nezaměstnanosti (v tis. osob)	33
Tabulka 18 Struktura uchazečů o zaměstnání podle věku	36
Tabulka 19 Struktura uchazečů o zaměstnání podle délky nezaměstnanosti	39
Tabulka 20 Struktura uchazečů o zaměstnání podle vzdělání.....	41
Tabulka 21 Podíl nezaměstnaných osob, počet UoZ a VPM v krajích	46
Tabulka 22 Osoby zařazené na nástroje aktivní politiky zaměstnanosti v 1. pololetí 2019	52
Tabulka 23 Struktura použitých nástrojů APZ v 1. pololetí let 2018 a 2019 (ÚP ČR a MPSV)	53
Tabulka 24 Skupinové interní poradenství v 1. pololetí 2019	58
Tabulka 25 Přehled zařízení péče o děti v IP 1.2 OPZ souhrnně za období 2015-1. pololetí 2019	82

Seznam grafů

Graf 1	Meziroční nárůst zaměstnanosti (v %)	9
Graf 2	Meziroční rozdíly počtu uchazečů o zaměstnání v letech 2010-2019	24
Graf 3	Vývoj registrované míry nezaměstnanosti a podílu nezaměstnaných osob	26
Graf 4	Podíly uchazečů o zaměstnání podle výše podpory v nezaměstnanosti (v %)	27
Graf 5	Vývoj počtu volných pracovních míst v letech 2010-2019	28
Graf 6	Počet uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo v letech 2010-2019	29
Graf 7	Struktura volných pracovních míst k 30. 6. 2019	30
Graf 8	Struktura volných pracovních míst podle kategorií zaměstnání	31
Graf 9	Počet uchazečů o zaměstnání na 1 VPM podle kategorií zaměstnání	31
Graf 10	Podíly volných pracovních míst podle délky nahlášení na ÚP ČR k 30. 6. 2019	32
Graf 11	Přírůstky/úbytky počtu uchazečů o zaměstnání v letech 2010-2019	34
Graf 12	Vývoj podílu OZP na celkovém počtu UoZ a počtu OZP na 1 VPM pro OZP	35
Graf 13	Věková struktura uchazečů o zaměstnání (podíly v %)	37
Graf 14	Vývoj počtu uchazečů vybraných věkových skupin v letech 2010-2019 (k 30. 6.)	38
Graf 15	Vývoj podílu absolventů na celkovém počtu UoZ (v %) a počtu absolventů na 1 VPM pro absolventy	39
Graf 16	Vývoj počtu uchazečů podle délky evidence v letech 2010-2019 (k 30. 6.)	40
Graf 17	Počet uchazečů o zaměstnání na 1 VPM podle kategorií vzdělání	42
Graf 18	Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v členění podle pohlaví (v tis.)	43
Graf 19	Uchazeči o zaměstnání na jedno volné pracovní místo podle krajů k 30. 6. 2019	47
Graf 20	Podíl vybraných specifických skupin na celkovém počtu uchazečů zařazených na jednotlivé nástroje APZ v 1. pololetí 2019	62
Graf 21	Míra zaměstnanosti osob ve věku 20-64 let ve 2. čtvrtletí 2019 (v %)	95
Graf 22	Srovnání vývoje míry zaměstnanosti v EU 28 a ČR	96
Graf 23	Srovnání kratší pracovní doby v EU 28 a ČR	98
Graf 24	Míra nezaměstnanosti v zemích EU 28 ve 2. čtvrtletí 2019 (v %)	99
Graf 25	Srovnání míry nezaměstnanosti v EU 28 a ČR	100

Seznam použitých zkratk

APZ	aktivní politika zaměstnanosti
CZ-ISCO	Klasifikace zaměstnání
CZ-NACE	Odvětvová klasifikace ekonomických činností
ČNB	Česká národní banka
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	Český statistický úřad
ČR	Česká republika
EHP	Evropský hospodářský prostor
ESF	Evropský sociální fond
EU 28	Evropská unie (28 zemí)
EUROSTAT	Statistický úřad Evropského společenství
GŘ ÚP ČR	Generální ředitelství Úřadu práce České republiky
HDP	hrubý domácí produkt
ILO	Mezinárodní organizace práce
IPS	Informační střediska pro volbu povolání a změnu zaměstnání
ISCED	Mezinárodní standardní klasifikace vzdělání
LFS	Labour Force Survey (VŠPS – Výběrové šetření pracovních sil)
MEA	míra ekonomické aktivity
MF ČR	Ministerstvo financí České republiky
MN	míra nezaměstnanosti
MO	Ministerstvo obrany
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MZ	míra zaměstnanosti
NH	národní hospodářství
NIP	národní individuální projekt
NUTS3	Nomenklatura územních statistických jednotek, úroveň kraj
NÚV	Národní ústav pro vzdělávání
OP LZZ, OPZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost, Operační program Zaměstnanost
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
OZP	osoba se zdravotním postižením
p. b.	procentní bod
PM	pracovní místo
PNO	podíl nezaměstnaných osob
PvN	podpora v nezaměstnanosti
RIP	regionální individuální projekt
SIP	systémový individuální projekt/systém investičních pobídek
SPNO	specifický podíl nezaměstnaných osob
SPZ	státní politika zaměstnanosti
SR	státní rozpočet
SÚIP	Státní úřad inspekce práce
SÚPM	společensky účelná pracovní místa
SVČ	samostatná výdělečná činnost
UoZ	Uchazeč o zaměstnání
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
VOŠ	vyšší odborné vzdělání
VPM	volné pracovní místo
VPP	veřejně prospěšné práce
VŠPS	Výběrové šetření pracovních sil
VÚPSV	Výzkumný ústav práce a sociálních věcí

1. Hlavní tendence ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti

- **V 1. pololetí 2019** dosáhl podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil (dále jen VŠPS) Českého statistického úřadu (dále jen ČSÚ) průměrný **počet zaměstnaných** ve všech sférách národního hospodářství **5 300,7 tis. osob**. Jejich počet meziročně **vzrostl** absolutně o 27,0 tis., v relativním vyjádření **o 0,5 %**, výrazně pomaleji než v 1. pololetí 2018 (1,7 %). Meziroční nárůst v 1. čtvrtletí činil 0,9 %, ve 2. čtvrtletí zpomalil na 0,1 %.
- Počet zaměstnaných **žen se zvýšil** o 17,1 tis. **na 2 351,5 tis.**, počet pracujících **mužů** byl vyšší o 9,9 tis. a jejich počet dosáhl **2 949,3 tis.** **Zastoupení žen vzrostlo na 44,4 %**.
- Zaměstnanost **v primárním sektoru** meziročně **klesla** o 5,4 tis. **na 143,3 tis. osob**.
- **V sekundárním sektoru** se zaměstnanost **snížila** také o 5,4 tis. **na 1 972,0 tis.**, a to v důsledku **poklesu** zaměstnanosti **ve stavebnictví** o 13,0 tis. **na 373,2 tis. osob**. Pokles v tomto sektoru zmírnil **nárůst** počtu pracujících **v průmyslu na 1 598,7 tis.** (celkem o 7,6 tis., z toho ve zpracovatelském průmyslu o 12,1 tis.).
- **V terciárním sektoru služeb** zaměstnanost **vzrostla** o 38,1 tis. **na 3 185,5 tis. osob**.
- V zastoupení jednotlivých sektorů došlo ke změnám. **Podíl primárního sektoru klesl na 2,7 %**, zastoupení **sekundárního sektoru se snížilo** o 0,3 p. b. **na 37,2 %** a naopak podíl **terciárního sektoru se zvýšil** o 0,4 p. b. **na 60,1 %**.
- Počet **zaměstnanců**, kteří tvoří **nejpočetnější skupinu pracujících** (83,1 %), vzrostl o 29,3 tis. **na 4 407,3 tis.**, počet žen v postavení zaměstnanců se zvýšil o 22,8 tis. na 2 063,9 tis. a mužů o 6,4 tis. na 2 343,3 tis.
- **Celkový počet podnikatelů klesl** o 1,9 tis. **na 893,3 tis.** Nepatrně vzrostl počet podnikatelů se zaměstnanci. **Počet pomáhajících rodinných příslušníků a počet podnikatelů bez zaměstnanců se mírně snížil.** **Celkový podíl podnikatelů na zaměstnanosti meziročně poklesl** o 0,1 p. b. **na 16,9 %**.
- **Zvýšil se počet osob pracujících na dobu neurčitou** (zaměstnanců s pracovními úvazky na dobu neurčitou nebo jako podnikatel), a to o 59,4 tis. **na 4 931,6 tis.** **Počet osob pracujících na dobu určitou** (včetně práce dočasné,

příležitostní a sezónní a dalších časově omezených smluv) byl nižší o 31,3 tis., **poklesl na 367,5 tis.**

- Počet osob pracujících **na plnou pracovní dobu se zvýšil** o 18,4 tis. a dosáhl **4 894,2 tis.**, počet pracujících **na kratší dobu vzrostl** o 8,4 tis. **na 406,2 tis. osob.**
- **Největší** meziroční **nárůst zaměstnanosti** v absolutním vyjádření byl v 1. pololetí 2019 zaznamenán **v hl. m. Praze** (o 17,8 tis.), **ve Středočeském** (o 8,5 tis.) **a Jihomoravském kraji** (o 7,6 tis.). Počet pracujících se meziročně **snížil v šesti krajích, nejvíce v Moravskoslezském kraji** (o 9,0 tis.).
- S absolutním nárůstem zaměstnanosti rostla **míra zaměstnanosti** (taktéž MZ). Celková **MZ** osob ve věku **15+** **se zvýšila** (o 0,2 p. b.) **na 59,2 %**, osob ve věku **15-64 let** (o 0,6 p. b.) **na 75,0 %**.
- V návaznosti na hlavní cíle **Strategie Evropa 2020** si Česká republika do roku 2020 **v oblasti zaměstnanosti** stanovila **národní cíle** - zvýšit celkovou míru zaměstnanosti (MZ) ve věkové skupině 20-64 let na 75 %, MZ žen v této věkové skupině na 65 % a MZ starších pracovníků (55-64 let) na 55 %. MZ obyvatelstva **ve věku 20-64 let** se v 1. pololetí 2019 meziročně **zvýšila** o 0,7 p. b. **na 80,2 %**, a to především díky rostoucí zaměstnanosti žen a starších pracovníků. MZ **žen** ve stejném věku **vzrostla** o 0,8 p. b. **na 72,5 %**, MZ ve věkové skupině **55-64 let** o 1,4 p. b. **na 66,2 %**. Nad úroveň cílů jsou momentálně všechny tři ukazatele zaměstnanosti.
- **Zvýšil se počet ekonomicky aktivních osob**, tj. součet zaměstnaných a nezaměstnaných, a to o 9,1 tis. **na 5 406,8 tis.** Pozitivní vývoj ekonomiky se na trhu práce projevil **nárůstem počtu zaměstnaných** o 27,0 tis. a **poklesem počtu nezaměstnaných** (podle VŠPS – metodika Mezinárodní organizace práce ILO) o 17,9 tis. osob.
- **Obecná míra nezaměstnanosti** (podle VŠPS) v 1. pololetí 2019 dosáhla hodnoty **2,0 %** a meziročně se snížila o 0,3 p. b.
- Do národních cílů **Strategie Evropa 2020** Česká republika zařadila také cíl **snížení míry nezaměstnanosti (MN) mladých osob (15–24 let) o třetinu** (na cca 12,2 %) a **snížení MN osob s nízkou kvalifikací** (stupeň ISCED 0-2 klasifikace vzdělání) **o čtvrtinu oproti roku 2010** (na cca 18,8 %). V 1. pololetí 2019 se u mladých snížila na **5,6 %** a u osob s nízkou kvalifikací **představovala**

11,4 %. V oblasti nezaměstnanosti jsou hodnoty těchto dvou ukazatelů aktuálně pod stanovenými národními cíli.

- **Meziroční pokles průměrného podílu nezaměstnaných osob na obyvatelstvu** (taktéž PNO), tj. počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let k obyvatelstvu stejného věku, v 1. pololetí 2019 **zpomalil na 0,6 p. b., a činil 2,9 %**. K **30. 6. 2019 se snížil na 2,6 %** a proti červnu 2018 byl nižší pouze o 0,3 p. b.
- **Průměrný počet uchazečů o zaměstnání** (taktéž UoZ) v evidenci Úřadu práce České republiky (dále jen ÚP ČR) **se v hodnoceném období snížil** o 36,8 tis. **na 222,9 tis., na konci června 2019 bylo evidováno 195,7 tis. UoZ**, pouze o 28,1 tis. (tj. o 12,6 %) méně než před rokem.
- **Počet volných pracovních míst** (taktéž VPM) oznámených zaměstnavateli na ÚP ČR dále **rostl**, ovšem s menší intenzitou. **Na konci června jejich počet dosáhl 342,5 tis.**, meziročně více o 41,0 tis. **Průměrný počet VPM v 1. pololetí 2019 činil 337,3 tis.** a meziroční rozdíl se snížil na 81,8 tis. Největší poptávka po pracovnících byla ve zpracovatelském průmyslu (20,8 %), podle klasifikace zaměstnání měla největší zastoupení VPM spadající do kategorie obsluha strojů a zařízení (32,5 % všech oznámených VPM).
- Zatímco v 1. pololetí 2018 byla nabídka práce a poptávka po ní vyrovnaná, v 1. pololetí 2019 **na 1 volné pracovní místo připadalo pouze 0,7 uchazeče o zaměstnání. Na konci pololetí 2019 dosáhl tento ukazatel hodnoty 0,6**, před rokem byl pouze nepatrně vyšší (0,7 UoZ na 1 VPM).
- **Průměrný počet uchazečů o zaměstnání s nárokem na podporu v nezaměstnanosti** (taktéž PvN) v 1. pololetí 2019 meziročně sice **poklesl** o 0,4 tis. **na 81,2 tis., k 30. 6. 2019 však PvN pobíralo 68,0 tis. uchazečů o zaměstnání, o 1,6 tis. více než před rokem.**
- **Podíl uchazečů o zaměstnání s podporou v nezaměstnanosti** na celkové registrované nezaměstnanosti **na konci pololetí 2019 vzrostl na 34,7 %** (k 30. 6. 2018 činil 29,7 %) a jejich **průměrný podíl za celé pololetí 2019 se meziročně zvýšil (z 31,4 %) na 36,4 %**.

- Nárůst absolutního počtu UoZ s Pvn i jejich podílu souvisel především s **nárůstem počtu nově zaevidovaných uchazečů o zaměstnání. V 1. pololetí 2019** jich přišlo **225,9 tis.**, zatímco v 1. pololetí 2018 to bylo 222,9 tis. osob.
- **Průměrná výše Pvn** v 1. pololetí 2019 se zejména díky růstu výdělků **zvýšila** o 576 Kč na **7 675 Kč**. Průměrná podpora UoZ, kteří byli v evidenci ÚP ČR k **30. 6. 2019**, činila **8 011 Kč** a byla meziročně **vyšší o 629 Kč**.
- K **30. 6. 2019** bylo v evidenci ÚP ČR **34,4 tis.** uchazečů o zaměstnání – **osob se zdravotním postižením** (taktéž OZP), tj. o 6,5 tis. méně než před rokem. **Podíl OZP** na konci června 2019 vzhledem k rychlejšímu poklesu ve srovnání s celkovým počtem UoZ meziročně **poklesl** o 0,7 p. b. **na 17,6 %**.
- **Počet** uchazečů o zaměstnání ve věku **50 a více let** se v polovině roku 2019 **snížil** o 10,7 tis. osob **na 73,5 tis.** Jejich pokles byl téměř shodný s poklesem celkového počtu UoZ, jejich **podíl se nepatrně snížil na 37,5 %**.
- Věková skupina uchazečů o zaměstnání **do 25 let** zaznamenala pouze **mírný pokles**, a to o 2,7 tis., **k 30. 6. 2019** jich bylo evidováno **20,9 tis.** **Podíl této skupiny** na celkovém počtu nezaměstnaných se naopak nepatrně **zvýšil na 10,7 %**.
- K **30. 6. 2019** bylo evidováno **7,0 tis. absolventů škol** všech stupňů vzdělání **a mladistvých** po ukončení základní školy, což je **o 0,7 tis. méně** než před rokem. **Jejich podíl** na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání meziročně **vzrostl** z 3,4 % **na 3,6 %**.
- Pozitivní skutečností je **pokračující pokles počtu i podílu dlouhodobě nezaměstnaných** (déle než 12 měsíců). Jejich celkový počet byl na konci pololetí 2019 meziročně **nižší** o 25,6 tis. (tj. o 33,9 %), když klesl na **49,9 tis.** Nadprůměrné zastoupení mezi nimi mají zejména věkově starší, OZP a osoby s nejnižším vzděláním.
- **Podíl dlouhodobě nezaměstnaných** na celkové nezaměstnanosti **klesl** z 33,7 % **na 25,5 %**. Výrazně se snížil zejména počet **velmi dlouho nezaměstnaných** (24 a více měsíců). Jejich **počet byl** meziročně **nižší** o 19,9 tis., **snížil se na 32,3 tis.** (o 38,1 %) **a podíl na celkové nezaměstnanosti poklesl** z 23,3 % **na 16,5 %**. Představují však **64,7 % dlouhodobě nezaměstnaných**.

- K 30. 6. 2019 byl zaznamenán meziroční **pokles** uchazečů o zaměstnání **ve všech vzdělanostních skupinách, absolutně nejvíce se snížil** počet uchazečů o zaměstnání **s vyučením** (o 11,3 tis., tj. o 15,1 %).
- **Uchazeči s vyučením** (63,6 tis. osob) i nadále zůstali **nejpočetnější kategorií** a představují **32,5 %** všech uchazečů o zaměstnání. Druhou nejpočetnější skupinou jsou stále uchazeči **se základním vzděláním** vč. neukončeného (62,4 tis. osob), kteří tvoří na celkové nezaměstnanosti 31,9 %.
- **Průměrný počet** evidovaných **žen** v 1. pololetí 2019 **dosáhl 114,1 tis.**, oproti 1. pololetí 2018 je to méně o 16,4 tis., **mužů** bylo v průměru **108,8 tis.**, což je méně o 20,4 tis. **Průměrný podíl žen** na celkovém počtu registrovaných nezaměstnaných **vzrostl na 51,2 %** (před rokem to bylo 50,2 %). K 30. 6. 2019 byl rozdíl v počtu mužů a žen jako obvykle výraznější, **počet mužů** dosáhl **90,2 tis.**, **žen** bylo **105,5 tis.**
- **Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu vyšší než celorepublikový průměr** (2,6 %) byl k 30. 6. 2019 zaznamenán v pěti krajích. Nejvyšší zůstal i nadále v **Moravskoslezském** (4,1 %) a **Ústeckém kraji** (3,8 %).
- Největší **pokles počtu uchazečů o zaměstnání** byl patrný v Moravskoslezském (5 424), Ústeckém (4 926) a Jihomoravském kraji (4 174), ovšem **v relativním vyjádření** byl jejich **pokles nejvýraznější v Olomouckém** (o 21,5 %), **Zlínském a Ústeckém kraji** (shodně o 18,0 %).
- **Výdaje ze státního rozpočtu na podpory v nezaměstnanosti** a výdaje související s jejich výplatou **v 1. pololetí 2019** dosáhly **4 252 327 tis. Kč** a byly ve srovnání s výdaji za 1. pololetí 2018 **o 252 054 tis. Kč, tj. o 6,3 % vyšší.**
- **Na aktivní politiku zaměstnanosti** (taktéž APZ) bylo **v 1. pololetí 2019** vynaloženo **1 104 015 tis. Kč**. Ve srovnání s 1. pololetí 2018 **klesly výdaje na APZ o 1 172 494 tis. Kč, tj. o 51,5 %**. Meziročně se snížil objem výdajů aktivní politiky zaměstnanosti spolufinancovaných z Evropského sociálního fondu (pokles o 60,1 %) i výdaje financované z národních prostředků (pokles o 35,3 %).
- Dále bylo v rámci státní politiky zaměstnanosti ze státního rozpočtu jako **příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu**

práce vynaloženo **3 573 266 tis. Kč**, tj. o 565 447 tis. Kč (o 18,8 %) více než v 1. pololetí 2018.

- Na výplatu mzdových nároků zaměstnancům při platební neschopnosti zaměstnavatele, tj. **insolvenci**, bylo vynaloženo **161 580 tis. Kč**, meztiročně **více o 51 545 tis. Kč**, tj. **o 46,8 %**).

2. Zaměstnanost

2.1 Stav a vývoj zaměstnanosti

Ke zpracování částí 2.1 až 2.4 byly použity výsledky VŠPS¹. Hodnoty za 1. pololetí 2018 a 2019 byly spočteny jako průměry jednotlivých čtvrtletí. Všechny údaje z výběrového souboru VŠPS jsou převažovány na věkovou strukturu obyvatelstva podle demografické projekce.

Tabulka 1 Ekonomická aktivita obyvatel ČR ve věku 15 a více let

	1. pololetí 2018			1. pololetí 2019			rozdíl 2019-2018			Index
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	2019/2018
	v tis.			v tis.			v tis.			(%)
Populace 15+ celkem	8939,7	4364,0	4575,7	8957,2	4377,1	4580,1	17,5	13,1	4,3	100,2
z toho: 15-64 let	6888,1	3503,9	3384,2	6862,7	3496,4	3366,3	-25,4	-7,4	-17,9	99,6
20-64 let	6424,4	3265,5	3158,9	6393,4	3255,1	3138,3	-31,0	-10,4	-20,6	99,5
Ekonomicky aktivní celkem (zaměst.+nezam.)	5397,7	2994,8	2402,9	5406,8	3000,5	2406,3	9,1	5,7	3,4	100,2
z toho: 15-64 let	5250,7	2994,8	2255,9	5253,7	2912,4	2341,3	3,0	3,0	0,1	100,1
20-64 let	5226,6	2896,1	2330,5	5226,6	2897,8	2328,8	-0,0	1,7	-1,7	100,0
55-64 let	868,6	484,1	384,5	881,3	487,7	393,6	12,7	3,6	9,1	101,5
Zaměstnaní v NH	5273,7	2939,4	2334,4	5300,7	2949,3	2351,5	27,0	9,9	17,1	100,5
z toho: 15-64 let	5127,9	2854,4	2273,6	5148,2	2861,3	2286,9	20,3	6,9	13,3	100,4
20-64 let	5108,5	2844,0	2264,5	5124,9	2849,0	2275,9	16,4	5,0	11,4	100,3
55-64 let	850,8	475,3	375,5	864,7	479,0	385,7	13,9	3,7	10,2	101,6
Nezaměstnaní	124,0	55,4	68,6	106,1	51,2	54,9	-17,9	-4,2	-13,7	85,5
z toho: 15-64 let	122,7	55,0	67,7	105,5	51,1	54,4	-17,2	-4,0	-13,3	86,0
20-64 let	118,2	52,1	66,0	101,7	48,8	52,9	-16,5	-3,4	-13,1	86,1
55-64 let	17,8	8,8	9,0	16,7	8,7	8,0	-1,2	-0,1	-1,0	93,5
Ekonomicky neaktivní 15+	3542,0	1369,2	2172,8	3550,4	1376,6	2173,7	8,4	7,4	1,0	100,2
z toho: 15-64 let	1637,4	594,4	1042,9	1609,0	584,0	1025,0	-28,4	-10,4	-18,0	98,3
20-64 let	1197,8	369,4	828,4	1166,8	357,3	809,5	-30,9	-12,0	-18,9	97,4
55-64 let	445,2	160,3	284,9	425,2	155,2	270,0	-20,0	-5,1	-14,9	95,5
důchodci v předčas. důchodu	19,0	8,9	10,0	19,4	8,7	10,7	0,5	-0,2	0,7	102,5
důchodci v řádném důchodu	2224,0	869,9	1354,1	2246,2	884,6	1361,6	22,2	14,8	7,4	101,0
invalidní důchodci	209,3	110,3	99,0	202,3	106,0	96,3	-7,0	-4,3	-2,8	96,6
žáci na 2. stupni zákl. školy	75,9	42,1	33,8	69,5	38,6	30,9	-6,4	-3,5	-2,9	91,6
učení bez maturity	77,0	51,3	25,7	81,9	51,4	30,5	4,9	0,1	4,7	106,3
střední škola	290,8	137,2	153,7	297,8	144,7	153,1	6,9	7,5	-0,6	102,4
vysokoškolské studium*)	244,9	109,8	135,0	225,5	104,0	121,5	-19,4	-5,9	-13,5	92,1
doktorské studium	2,8	0,9	1,9	2,9	1,4	1,5	0,1	0,6	-0,4	104,7

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

*) včetně konzervatoří a vyšších odborných škol

¹ Některé údaje nemusí odpovídat hodnotám obdobných ukazatelů z jiných statistických zdrojů. Např. údaje o ekonomicky neaktivních přesně nekorespondují s údaji podle statistiky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, resp. České správy sociálního zabezpečení zejména proto, že žáci, studenti nebo důchodci, kteří v referenčním týdnu splňovali kritérium pro zařazení mezi osoby v zaměstnání nebo nezaměstnané, nejsou vykazováni jako ekonomicky neaktivní (viz Metodické poznámky).

V 1. pololetí 2019 **dosáhl počet obyvatel starších 15 let 8 957,2 tis.** a meziročně vzrostl o 17,5 tis., **ve věkové skupině 15-64 let**, rozhodující pro zaměstnanost, však **poklesl až o 25,4 tis. na 6 862,7 tis.** **Vzrostl** pouze ve věkové skupině **40-54 let** (zahrnující největší část silné populační vlny ze 70. let minulého století), a to celkem **o 36,3 tis.** Při podrobnějším rozboru této věkové skupiny je patrné, že na nárůstu se podílela věková skupina 45-49 let, počet obyvatel spadajících do této věkové skupiny se zvýšil o 44,2 tis. **Pokles** byl zaznamenán především v mladších věkových skupinách **15-39 let** - celkem **o 54,4 tis.** Ve věkové skupině **55-64 let se snížil** počet obyvatel **o 7,3 tis.** Snížení počtu obyvatel v této skupině a **nárůst** počtu obyvatel ve věku **65 a více let** (o 42,8 tis.) je důsledkem postupného přesunu silné poválečné vlny do poproduktivního věku, a také prodlužující se délky života.

Tabulka 2 Věková struktura obyvatelstva 15 a více let (v tis.)

Věkové skupiny	1. pololetí 2018			1. pololetí 2019			rozdíl 2019-2018			index 2019/2018 (%)
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	
15-24	981,7	503,4	478,3	964,1	495,0	469,1	-17,6	-8,4	-9,2	98,2
25-39	2207,4	1135,2	1072,2	2170,6	1118,0	1052,6	-36,8	-17,2	-19,6	98,3
40-54	2385,1	1220,8	1164,3	2421,4	1240,5	1180,9	36,3	19,7	16,6	101,5
55-64	1313,8	644,4	669,4	1306,6	642,9	663,6	-7,3	-1,5	-5,8	99,4
65+	2051,6	860,1	1191,5	2094,5	880,7	1213,8	42,8	20,6	22,2	102,1
15+	8939,7	4364,0	4575,7	8957,2	4377,1	4580,1	17,5	13,1	4,3	100,2
15-64	6888,1	3503,9	3384,2	6862,7	3496,4	3366,3	-25,4	-7,4	-17,9	99,6
20-64	6424,4	3265,5	3158,9	6393,4	3255,1	3138,3	-31,0	-10,4	-20,6	99,5

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Počet ekonomicky aktivních osob, tj. souhrn zaměstnaných a nezaměstnaných, se **zvýšil** o 9,1 tis. **na 5 406,8 tis.** **Nepatrně** (o 5,7 tis.) **vzrostl počet ekonomicky aktivních mužů.** **Nárůst ekonomicky aktivních ovlivnil vyšší počet zaměstnaných** (zvýšení o 27,0 tis.), počet nezaměstnaných (podle VŠPS – metodika ILO) se snížil o 17,9 tis.

Celkový **počet ekonomicky neaktivních se rovněž zvýšil, a to o 8,4 tis. na 3 550,4 tis.**, zvýšil se především počet ekonomicky neaktivních mužů (o 7,4 tis.).

Nepatrně poklesly počty osob **připravujících se na povolání** (o 7,5 tis.). V této skupině se nejvíce snížily počty ekonomicky neaktivních vysokoškoláků vč. doktorského studia (o 19,3 tis.). Vyšší byl počet středoškoláků a učňů (nárůst celkem o 11,8 tis.). Snížily se také počty žáků 2. stupně základní školy (o 6,4 tis.). Čím vyšší je úroveň formálního vzdělávání, tím vyšší je zastoupení dívek. Podíl dívek

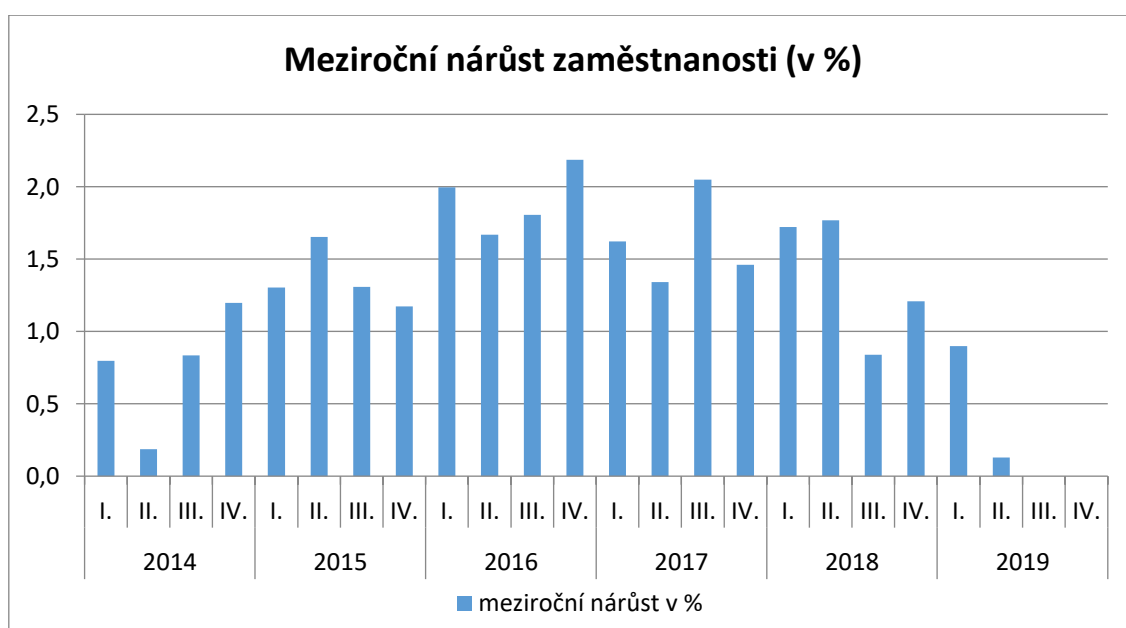
v 1. pololetí 2019 dosáhl u studentů středních škol 51,4 % a na vysokých školách (vč. doktorského studia) 53,8 %. Chlapci převažovali na středním studiu bez maturity (66,8 %).

Pokles ekonomicky neaktivních **ve věkové skupině 55–64 let** (o 20,0 tis.) souvisí s prodlužující se věkovou hranicí odchodu do důchodu. Na druhé straně (bez ohledu na věk) v kategorii neaktivních důchodců vzrostl počet řádných starobních důchodců o 22,2 tis., počet invalidních důchodců klesl o 7,0 tis., počet předčasných starobních důchodců nepatrně vzrostl.

Růst zaměstnanosti výrazně zpomalil. Průměrný **počet zaměstnaných** ve všech sférách národního hospodářství v 1. pololetí 2019 činil **5 300,7 tis. osob**. Jejich počet meziročně **vzrostl** absolutně o 27,0 tis., v relativním vyjádření **o 0,5 %**. Je to méně než v letech 2015 až 2018, kdy ve srovnatelných obdobích zaměstnanost vzrostla o 1,5 % a více. V 1. čtvrtletí 2019 nárůst zaměstnanosti zpomalil na 0,9 % a ve 2. čtvrtletí dokonce na 0,1 %.

Na nárůstu zaměstnanosti se podílely podobně jako v 1. pololetí 2018 spíše **ženy**, jejichž počet se meziročně **zvýšil** o 17,1 tis. **na 2 351,5 tis.**, počet zaměstnaných **mužů vzrostl** o 9,9 tis. **na 2 949,3 tis.** **Zastoupení žen** mezi zaměstnanými se nepatrně **zvýšilo na 44,4 %²**.

Graf 1 Meziroční nárůst zaměstnanosti (v %)

² Podrobnější údaje o struktuře zaměstnaných mužů a žen jsou v přílohách č. 4a, b, c.

Zaměstnanost z hlediska její věkové struktury se vyvíjela podobně jako **věková struktura obyvatelstva**. Lišila se pouze u věkové skupiny **55-64 let**, v níž **počet zaměstnaných při mírném poklesu obyvatelstva vzrostl o 13,9 tis.** Nárůst byl ovlivněn zejména zvyšující se věkovou hranicí pro odchod do důchodu. Zaměstnanost osob v tomto věku se zvýšila u obou pohlaví, ale v případě žen byl nárůst ve srovnání s muži trojnásobný (počet mužů se zvýšil o 3,7 tis. a počet žen o 10,2 tis.).

Zaměstnanost se snížila v mladších věkových skupinách **do 40 let**, a to celkem o 38,1 tis. Souvislost je možné vidět v demografickém vývoji, na trh práce přicházejí slabší populační ročníky. Naopak **významný nárůst zaměstnanosti** ve věkové skupině **40-54 let** byl spojen s postupným posunem silné populační vlny ze 70. let minulého století do vyšší věkové kategorie (ve věkové skupině 45-49 let byl zaznamenán nárůst zaměstnanosti o 44,7 tis.).

Zaměstnanost populace **ve věku 65 let a více** se i přes širokou nabídku pracovních míst zvýšila pouze minimálně, a to o 6,7 tis. Souvisí to především s tím, že **počet pracujících důchodců**, kteří výrazně ovlivňují zaměstnanost této věkové skupiny, meziročně **poklesl o 8,8 tis. na 212,6 tis.**

Tabulka 3 Věková struktura zaměstnaných (v tis.)

Věkové skupiny	1. pololetí 2018			1. pololetí 2019			rozdíl 2019-2018			index 2019/2018 (%)
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	
celkem	981,7	503,4	478,3	5300,7	2949,3	2351,5	27,0	9,9	17,1	100,5
15-24	2207,4	1135,2	1072,2	269,0	153,1	115,9	-2,5	-6,0	3,6	99,1
25-39	2385,1	1220,8	1164,3	1777,9	1052,4	725,5	-35,6	-15,5	-20,1	98,0
40-54	1313,8	644,4	669,4	2236,6	1176,8	1059,9	44,5	24,7	19,8	102,0
55-64	2051,6	860,1	1191,5	864,7	479,0	385,7	13,9	3,7	10,2	101,6
65+	8939,7	4364,0	4575,7	152,5	87,9	64,6	6,7	2,9	3,8	104,6
15-64	6888,1	3503,9	3384,2	5148,2	2861,3	2286,9	20,3	6,9	13,3	100,4
20-64	6424,4	3265,5	3158,9	5124,9	2849,0	2275,9	16,4	5,0	11,4	100,3

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Souběžně s absolutním nárůstem zaměstnanosti pokračoval i růst **míry zaměstnanosti**. Celková **MZ** osob ve věku **15 a více let se zvýšila** (o 0,2 p. b.) **na 59,2 %**, osob ve věku **15-64 let** (o 0,6 p. b.) **na 75,0 %**.

Hodnoty ukazatelů **národních cílů v oblasti zaměstnanosti**, které si do roku 2020 Česká republika stanovila v návaznosti na hlavní cíle **Strategie Evropa 2020** (zvýšení celkové míry zaměstnanosti ve věkové skupině 20-64 let na 75 %, zvýšení

MZ žen v této věkové skupině na 65 % a MZ starších pracovníků ve věku 55-64 let na 55 %), jsou v současné době **nad jejich cílovou hodnotou**.

Tabulka 4 Míra zaměstnanosti podle věku (v %)

Věkové skupiny	1. pololetí 2018			1. pololetí 2019		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
15-24	27,7	31,6	23,5	27,9	30,9	24,7
25-39	82,2	94,1	69,5	81,9	94,1	68,9
40-54	91,9	94,4	89,3	92,4	94,9	89,7
55-64	64,8	73,8	56,1	66,2	74,5	58,1
15+	59,0	67,4	51,0	59,2	67,4	51,3
15-64	74,4	81,5	67,2	75,0	81,8	67,9
20-64	79,5	87,1	71,7	80,2	87,5	72,5

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

MZ obyvatelstva **ve věku 20-64 let** se v 1. pololetím 2019 meziročně **zvýšila** o 0,7 p. b. **na 80,2 %**, a to především díky rostoucí zaměstnanosti žen a starších pracovníků. MZ **žen** ve stejném věku **vzrostla** o 0,8 p. b. **na 72,5 %**, MZ osob ve věkové skupině **55-64 let** o 1,4 p. b. **na 66,2 %**.

Z podrobnějšího rozboru je patrný pouze mírný pokles míry zaměstnanosti ve věkové skupině 25-39 let (o 0,3 p. b.). Jednalo se výlučně o ženy, jejichž MZ se snížila o 0,6 p. b., což může souviset s péčí o děti. Snížila se také MZ mužů ve věku 15-24 let (o 0,7 p. b.), což lze připsat nárůstu ekonomicky neaktivních z důvodu studia.

Poslední dostupné údaje o míře zaměstnanosti za členské státy EU podle údajů EUROSTATu jsou uvedeny v části 5. Mezinárodní srovnání.

Na nárůstu celkové zaměstnanosti se rozhodující mírou podíleli pracující v postavení **zaměstnanců**, kteří tvoří **nejpočetnější skupinu zaměstnaných** (83,1 %). Jejich počet **se zvýšil** o 29,3 tis. **na 4 407,3 tis.**, nárůst počtu žen (o 22,8 tis.) na 2 063,9 tis. byl výraznější než nárůst počtu mužů (o 6,4 tis.) na 2 343,3 tis. Mezi zaměstnanými ženami je 87,8 % zaměstnankyň, mezi zaměstnanými muži tvoří zaměstnanci 79,5 %.

Naproti tomu **celkový počet podnikatelů** včetně pomáhajících rodinných příslušníků **poklesl** o 1,9 tis. **na 893,3 tis.** Šlo především o **podnikatele bez zaměstnanců**, jejichž počet **se snížil na 703,2 tis.**, a pomáhající rodinné příslušníky. Pouze nepatrně se zvýšil počet podnikatelů se zaměstnanci. Na poklesu celkového počtu podnikatelů se podílely ženy podnikatelky (pokles o 5,7 tis.), zatímco **počet mužů podnikatelů se zvýšil** o 3,7 tis. Mezi muži přibyli především podnikatelé bez

zaměstnanců (nárůst o 11,1 tis.), zatímco v případě žen se zvýšil počet podnikatelek se zaměstnanci (nárůst o 7,7 tis.).

Tabulka 5 Počty zaměstnaných podle postavení v hlavním zaměstnání

Zaměstnaní v NH	1. pololetí 2018		1. pololetí 2019		rozdíl 2019-2018 (tis.)	index 2019/2018 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
Celkem	5273,7	100,0	5300,7	100,0	27,0	100,5
z toho:						
zaměstnanci	4378,0	83,0	4407,3	83,1	29,3	100,7
podnikatelé bez zaměstnanců	705,3	13,4	703,2	13,3	-2,2	99,7
podnikatelé se zaměstnanci	164,3	3,1	164,7	3,1	0,5	100,3
pomáhající rodinní příslušníci	25,7	0,5	25,4	0,5	-0,2	99,1

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Pozn.: data za ženy a muže jsou uvedena v příloze č. 4a

Díky nárůstu počtu zaměstnanců se **podíl podnikatelů** včetně pomáhajících rodinných příslušníků na celkové zaměstnanosti meziročně opět nepatrně **snížil** o 0,1 p. b. **na 16,9 %**, přesto zůstává ve srovnání s jinými zeměmi vysoký.

Z hlediska odvětvové příslušnosti byl **vysoký podíl podnikatelů** (na celkové zaměstnanosti v rámci odvětví) v odvětví „profesní, vědecké a technické činnosti“ 46,3 % (meziroční nárůst o 1,3 p. b.), „činnosti v oblasti nemovitosti“ 45,7 % jako před rokem, a ve velkém odvětví **stavebnictví 42,0 %** (nárůst o 0,7 p. b.).

Podobně jako v letech 2011 až 2018 pokračoval **nárůst počtu osob pracujících na dobu neurčitou** (zaměstnanců s pracovními úvazky na dobu neurčitou nebo podnikatelů). V 1. pololetí 2019 se jejich počet **zvýšil** o 59,4 tis. na **4 931,6 tis. osob**. Na nárůstu se podílely zejména ženy (nárůst o 35,3 tis.).

Naproti tomu počet osob pracujících na dobu určitou včetně práce dočasné, příležitostní a sezónní a dalších časově omezených smluv **se snížil** o 31,3 tis. **na 367,5 tis.** Pokles počtu žen byl výraznější (o 17,7 tis.) než u mužů (o 13,6 tis.).

Pokračoval **růst počtu osob pracujících na plnou pracovní dobu**. Jejich počet **se zvýšil** o 18,4 tis. **na 4 894,2 tis.** osob, nárůst počtu žen (o 15,8 tis.) byl výraznější, počet mužů vzrostl pouze o 2,6 tis. **Nárůst** počtu osob pracujících **na kratší pracovní dobu** byl ve srovnání s 1. pololetím předchozího roku přibližně třetinový, když **se zvýšil** o 8,4 tis. **na 406,2 tis.**, **zvýšil se** především **počet** takto pracujících **mužů** (o 7,2 tis.).

Jako **podzaměstnaní** (jimiž jsou podle metodiky ILO všechny osoby, které pracují ve svém hlavním zaměstnání na částečný úvazek nebo méně než 40 hodin týdně, přejí si pracovat vyšší počet hodin než ve stávajících zaměstnáních a jsou schopny vykonávat větší počet hodin) bylo klasifikováno **30,4 tis. osob**, tj. o 6,1 tis. méně než v 1. pololetí 2018. Na poklesu se podílely zejména **ženy**, jejich počet se snížil o 7,3 tis. Přesto tvoří dvě třetiny (67,6 %) podzaměstnaných. Počet podzaměstnaných mužů se nepatrně zvýšil (o 1,2 tis.), což je poprvé od roku 2014.

Tabulka 6 Počty zaměstnaných ve vybraných skupinách

Zaměstnaní v NH	1. pololetí 2018		1. pololetí 2019		rozdíl 2019-2018 (tis.)	index 2019/2018 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
Celkem	5 273,7	100,0	5 300,7	100,0	27,0	100,5
z toho:						
- mající druhé (další) zaměstnání	143,2	2,7	136,8	2,6	-6,4	95,5
- úvazek na dobu neurčitou nebo jako podnikatel	4 872,2	92,4	4 931,6	93,0	59,4	101,2
- úvazek na dobu určitou	398,8	7,6	367,5	6,9	-31,3	92,2
- na plnou pracovní dobu	4 875,8	92,5	4 894,2	92,3	18,4	100,4
- na kratší pracovní dobu	397,7	7,5	406,2	7,7	8,4	102,1
- podzaměstnaní	36,5	0,7	30,4	0,6	-6,1	83,4

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Pozn.: data za ženy a muže jsou uvedena v příloze č. 4a

Ve druhém (dalším) zaměstnání pracovalo souběžně s hlavním zaměstnáním **136,8 tis. osob**, o 6,4 tis. méně než před rokem. Mírně převažovali muži (56,7 %).

Nejvíce osob pracovalo ve svém druhém (dalším) zaměstnání v sekci **vzdělávání** (20,8 tis.) a **profesních, vědeckých a technických činnosti** (15,2 tis.). Z hlediska věku převládali lidé **ve věku 40-44 let** (25,1 tis.), **35-39 let** (19,9 tis.) a **45-49 let** (19,7 tis.), zatímco v nejmladší a nejstarší věkové skupině (20-24 a 65 a více let) to bylo pouze 3,0 tis. resp. 3,6 tis. osob.

Postavení osob v druhém zaměstnání **je odlišné** od struktury v hlavním zaměstnání. **Převažovali mezi nimi podnikatelé** včetně pomáhajících rodinných příslušníků (76,1 tis., tj. 55,6 %), z nich bylo 83,1 % podnikatelů bez zaměstnanců, 81,5 % osob pracovalo ve svém druhém zaměstnání v sektoru služeb.

2.2 Struktura zaměstnanosti v sektorech, odvětvích a podle klasifikace zaměstnání

Celkový růst zaměstnanosti pozitivně ovlivnil pouze vývoj zaměstnanosti v **terciárním sektoru služeb**, kde zaměstnanost **vzrostla** o 38,1 tis. na **3 185,5 tis. osob**. V rámci tohoto sektoru se však zaměstnanost vyvíjela ve srovnání s 1. pololetím 2018 odlišně. **Počet pracujících se zvýšil** zejména v sekci **zdravotní a sociální péče** (o 20,3 tis.) a v sekci **doprava a skladování** (o 19,1 tis.). **Nižší zaměstnanost** byla zaznamenána v sekci **veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení** (o 16,4 tis.) a v sekci **velkoobchod a maloobchod, opravy motorových vozidel** (pokles o 13,1 tis.), nepatrně i v sekci činnosti v oblasti nemovitostí, sekci profesních, vědeckých a technických činností a v sekci vzdělávání.

Podíl terciárního sektoru na celkové zaměstnanosti dosáhl 60,1 %, když se meziročně zvýšil o 0,3 p. b.

Pokračoval **pokles zaměstnanosti v primárním sektoru**, počet pracujících v tomto sektoru se meziročně **snížil** o 5,4 tis. na **143,3 tis. osob**. Tento sektor tvořil **2,7 % celkové zaměstnanosti** (pokles o 0,1 p. b.).

V **sekundárním sektoru** (průmysl a stavebnictví) byl zaznamenán **nepatrný pokles** zaměstnanosti na **1 972,0 tis.**, tj. o 5,4 tis. **Podíl** tohoto sektoru na celkové zaměstnanosti se meziročně **snížil** z 37,5 % na **37,2 %**. **Pokles** byl způsoben zejména **snížením** počtu pracujících **ve stavebnictví**, kde zaměstnanost opět **poklesla**, a to o 13,0 tis. na **373,2 tis.** **Podíl stavebnictví** na celkové zaměstnanosti **se snížil** o 0,3 p. b. na **7,0 %**.

Tabulka 7 Sektorová struktura zaměstnanosti

Zaměstnaní v NH	1. pololetí 2018		1. pololetí 2019		rozdíl 2019-2018 (tis.)	index 2019/2018 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
Celkem	5 273,7	100,0	5 300,7	100,0	27,0	100,5
z toho:						
I. sektor	148,6	2,8	143,3	2,7	-5,4	96,4
II. sektor	1 977,3	37,5	1 972,0	37,2	-5,4	99,7
<i>z toho stavebnictví</i>	386,2	7,3	373,2	7,0	-13,0	96,6
III. sektor	3 147,4	59,7	3 185,5	60,1	38,1	101,2

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Pozn.: data za ženy a muže jsou uvedena v příloze č. 4a

Pokles zaměstnanosti v sekundárním sektoru **zmírnil růst zaměstnanosti v průmyslu**, který byl již ovšem (podobně jako v 1. pololetí 2018) **pomalejší, počet zaměstnaných se zvýšil** pouze o 7,6 tis. **na 1 598,7 tis.** Podíl průmyslu na celkové zaměstnanosti zůstal na hodnotě **30,2 %**. **K nárůstu** v průmyslu přispěl **zpracovatelský průmysl** (zvýšení o 12,1 tis. na 1 458,1 tis. osob) a mírně také sekce zásobování vodou; činnosti související s odpady.

Z hlediska **vykonávaného zaměstnání** (klasifikace zaměstnání CZ-ISCO) **významně vzrostl** počet zaměstnaných ve třídě 9 – **pomocní a nekvalifikovaní pracovníci** (o 34,6 tis.), dále ve třídě 2 - **specialisté** (o 11,9 tis.) a třídě 8 - **obsluha strojů a zařízení** (10,4 tis.). **Ubylo** pracovníků zařazených do třídy 3 - **techničtí a odborní pracovníci** (o 27,0 tis.), do třídy 1 - **zákonodárci a řídicí pracovníci** (o 6,4 tis.) a do třídy 7 - **řemeslníci a opraváři** (o 6,1 tis.).

Tabulka 8 Struktura zaměstnanosti podle klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO)

Zaměstnaní v NH		1. pololetí 2018		1. pololetí 2019		rozdíl 2019-2018 (tis.)	index 2019/2018 (%)
		v tis.	%	v tis.	%		
Celkem		5 273,7	100,0	5 300,7	100,0	27,0	100,5
z toho:							
1	Zákonodárci a řídicí pracovníci	248,7	4,7	242,3	4,6	-6,4	97,4
2	Specialisté	843,1	16,0	854,9	16,1	11,9	101,4
3	Techničtí a odborní pracovníci	923,7	17,5	896,7	16,9	-27,0	97,1
4	Úředníci	501,9	9,5	507,5	9,6	5,5	101,1
5	Pracovníci ve službách a prodeji	817,5	15,5	821,7	15,5	4,2	100,5
6	Kvalifikovaní dělníci v zemědělství	64,8	1,2	67,3	1,3	2,4	103,8
7	Řemeslníci a opraváři	861,0	16,3	854,9	16,1	-6,1	99,3
8	Obsluha strojů a zařízení	719,5	13,6	729,9	13,8	10,4	101,4
9	Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	276,8	5,2	311,4	5,9	34,6	112,5

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Pozn.: data za ženy a muže jsou uvedena v příloze č. 4c

V zastoupení jednotlivých tříd zaměstnání nenastaly významnější změny. Přes výrazný pokles zaměstnanosti i nadále nejvíce osob pracovalo ve třídě 3 – **techničtí a odborní pracovníci** (16,9 %), dále ve třídě 7 – **řemeslníci a opraváři** (16,1 %), stejné zastoupení mezi zaměstnanými měli i pracovníci zařazení ve třídě 2 - **specialisté**. **Ve třídě 7** pracovalo **nejvíce mužů** (25,7 % z celkového počtu zaměstnaných mužů). Naopak **nejvíce žen** (22,9 % z celkového počtu zaměstnaných žen) bylo zařazeno ve třídě 5 - **pracovníci ve službách a prodeji**.

2.3 Vzdělanostní struktura zaměstnanosti

Nejvýraznější nárůst zaměstnanosti byl v 1. pololetí 2019 zaznamenán u pracujících **se středním vzděláním bez maturity** (o 28,7 tis.), jejich počet se zvýšil **na 1 791,4 tis.**, tj. o 1,6 %. Výrazný relativní nárůst (o 3,9 %) byl patrný v početně malé skupině osob se základním vzděláním nebo bez vzdělání. V největší skupině osob se střední školou s maturitou se zaměstnanost zvýšila pouze minimálně. Ve skupině osob **s vysokoškolským vzděláním poklesl počet pracujících** (o 12,7 tis.) **na 1 305,2 tis.** Tento vývoj odpovídá struktuře nabízených pracovních příležitostí.

Tabulka 9 Vzdělanostní struktura zaměstnaných

Zaměstnaní v NH	1. pololetí 2018		1. pololetí 2019		rozdíl 2019-2018 (tis.)	index 2019/2018 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
Celkem	5 273,7	100,0	5 300,7	100,0	27,0	100,5
z toho:						
základní a bez vzdělání	224,8	4,3	233,5	4,4	8,8	103,9
střední bez maturity	1 762,7	33,4	1 791,4	33,8	28,7	101,6
střední s maturitou	1 966,5	37,3	1 969,8	37,2	3,3	100,2
vysokoškolské	1 317,9	25,0	1 305,2	24,6	-12,7	99,0

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Pozn.: data za ženy a muže jsou uvedena v příloze č. 4b

Zastoupení vysokoškoláků je nejvyšší v mladších věkových skupinách **produktivního věku**, s rostoucím věkem má klesající tendenci. **Nejvíce vysokoškolsky vzdělaných osob** je ve věkových skupinách **25-39 let** (31,6 %).

Z podrobnějšího zkoumání je zřejmé, že u věkové skupiny **25-29 let** představuje zastoupení vysokoškoláků **29,9 %** a u věkové skupiny **30-34 let 35,2 %**. Přitom tyto věkové skupiny se na celkové zaměstnanosti podílejí 9,9 %, resp. 10,7 %. Naproti tomu **podíl věkové skupiny 35-39 let na zaměstnanosti** činí 12,9 %, ale vysokoškolské vzdělání má v této skupině **30,0 %** pracujících. Ještě výraznější je tento rozdíl ve věkové skupině **40-44 let**, jejíž podíl na celkové zaměstnanosti představuje 16,1 %, ale **vysokoškolské vzdělání má pouze 23,9 %** pracujících. Projevuje se zde širší nabídka možností vysokoškolského studia nejmladší generace.

Nejvyšší zastoupení vysokoškolsky vzdělaných osob je mezi osobami **v poproduktivním věku**. Ve věku **65 a více let** tvoří vysokoškoláci **33,8 %** pracujících, což ovšem souvisí s charakterem vykonávaného zaměstnání (v tomto

věku často zůstávají v zaměstnání spíše lidé v profesích méně náročných na fyzickou zdatnost, ale s požadovaným vyšším formálním vzděláním).

Tabulka 10 Vzdělanostní struktura zaměstnaných 15+ podle věku v 1. pololetí 2019 (v %)

Věk	Zaměstnaní celkem	Vzdělání			
		základní a bez vzdělání	střední		vysokoškolské
			bez maturity	s maturitou	
15-24 let	100,0	11,3	31,1	50,1	7,4
25-39 let	100,0	4,3	27,6	36,4	31,6
40-54 let	100,0	3,6	37,5	37,4	21,5
55-64 let	100,0	4,6	37,3	34,4	23,7
65+ let	100,0	3,5	25,0	37,6	33,8

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Pozn.: data za ženy a muže jsou uvedena v příloze č. 4b

2.4 Regionální zaměstnanost

Největší meziroční **nárůst zaměstnanosti** v absolutním vyjádření byl v 1. pololetí 2019 zaznamenán **v hl. m. Praze** (o 17,8 tis., tj. o 2,6 %), **ve Středočeském** (o 8,5 tis., o 1,3 %) a **Jihomoravském kraji** (7,6 tis., o 1,3 %). V relativním vyjádření byl nadprůměrný nárůst patrný ještě v Kraji Vysočina (o 1,6 %) a v Plzeňském kraji (o 0,9 %). Počet pracujících **se** meziročně **snížil v šesti krajích**, nejvíce **v Moravskoslezském kraji** (o 9,0 tis., tj. o 1,5 %), v ostatních pěti krajích byl pokles pouze nepatrný.

Míru zaměstnanosti (vypočtenou jako podíl zaměstnaných ve věku 20-64 k bydlícím obyvatelům ve věku 20-64 let) **stejnou nebo vyšší než je průměrná míra zaměstnanosti** za ČR (80,2 %), mělo **sedm krajů**. **Nejvyšší byla v hl. m. Praze** (83,8 %), následoval **Středočeský kraj** (82,1 %).

Nejnižší MZ zůstala i přes nárůst o 0,8 p. b. **v Ústeckém kraji** (76,3 %) a **Moravskoslezském kraji** (77,5 %), kde se meziročně nezměnila. Všechny kraje mají aktuálně MZ vyšší než národní cíl Strategie Evropa 2020 (75 %). **Rozpětí regionální míry zaměstnanosti na úrovni krajů se** meziročně nepatrně **snížilo** ze 7,5 p. b. **na 7,4 p. b.**

Tabulka 11 Zaměstnanost a míra zaměstnanosti v jednotlivých krajích ČR

	Zaměstnanost 15+ (v tis.)			Míra zaměstnanosti 20-64 (v %)		
	1. pololetí 2018	1. pololetí 2019	rozdíl 2019-2018 (tis.)	1. pololetí 2018	1. pololetí 2019	rozdíl 2019-2018 (p. b.)
Celkem	5273,7	5300,7	27,0	79,5	80,2	0,6
Hl. m. Praha	696,6	714,4	17,8	83,0	83,8	0,8
Středočeský kraj	679,6	688,1	8,5	81,5	82,1	0,6
Jihočeský kraj	314,5	313,1	-1,4	79,4	79,7	0,3
Plzeňský kraj	292,2	294,8	2,7	80,3	80,7	0,4
Karlovarský kraj	151,4	150,0	-1,3	80,2	80,5	0,4
Ústecký kraj	384,9	383,8	-1,1	75,5	76,3	0,9
Liberecký kraj	210,3	210,5	0,1	77,5	78,3	0,8
Královéhradecký kraj	270,6	271,9	1,3	79,4	80,0	0,6
Pardubický kraj	257,7	257,8	0,1	80,1	80,9	0,9
Kraj Vysočina	248,2	252,1	3,9	78,8	80,2	1,3
Jihomoravský kraj	583,7	591,4	7,6	79,3	80,2	0,9
Olomoucký kraj	309,3	308,6	-0,6	78,7	79,5	0,8
Zlínský kraj	286,1	284,5	-1,6	79,2	79,4	0,2
Moravskoslezský kraj	588,6	579,5	-9,0	77,5	77,5	0,0

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Z hlediska postavení v zaměstnání byl v krajích vývoj různorodý. **V hl. m. Praze a ve Středočeském kraji**, kde byl nárůst zaměstnanosti nejvyšší, nepatrně **poklesly počty zaměstnanců**, ale významně **vzrostly počty podnikatelů** (o 20,4 tis., resp. 10,2 tis.). **V Moravskoslezském kraji** za poklesem zaměstnanosti stál jak **pokles počtu zaměstnanců** (o 8,3 tis.), tak i **podnikatelů**. **V Kraji Vysočina se naopak zvýšily počty zaměstnanců i podnikatelů**.

Pracující v postavení zaměstnanců se na celkové zaměstnanosti **největší mírou podíleli v Pardubickém (86,7 %) a v Moravskoslezském kraji (86,0 %)**. Následoval Jihomoravský (85,8 %), Plzeňský (85,5 %), Královéhradecký (85,4 %) a Ústecký kraj (85,3 %). Nižší zastoupení zaměstnanců než průměr republiky je dlouhodobě **v hl. m. Praze a ve Středočeském kraji**, tyto kraje mají jako jediné mezi pracujícími osobami **nadprůměrný podíl podnikatelů (23,7 %, resp. 20,6 %)**.

Tabulka 12 Zaměstnanost podle postavení v zaměstnání v krajském členění (v tis.)

kraj	Zaměstnanci				Podnikatelé (vč. pom. rod. příslušníků)			
	1. pololetí 2018	1. pololetí 2019	rozdíl 2019-2018 (tis.)	index 2019/2018 (%)	1. pololetí 2018	1. pololetí 2019	rozdíl 2019-2018 (tis.)	index 2019/2018 (%)
Celkem	4378,0	4407,3	29,3	100,7	895,3	893,3	-1,9	99,8
Hl. m. Praha	547,6	545,0	-2,5	99,5	149,0	169,4	20,4	113,7
Středočeský	547,7	546,1	-1,6	99,7	131,7	141,9	10,2	107,7
Jihočeský	261,8	262,0	0,2	100,1	52,7	51,1	-1,6	96,9
Plzeňský	242,9	251,6	8,7	103,6	48,7	42,6	-6,1	87,4
Karlovarský	131,9	127,1	-4,8	96,3	18,8	22,9	4,1	121,7
Ústecký	320,0	327,2	7,2	102,2	64,9	56,6	-8,3	87,2
Liberecký	174,5	177,3	2,8	101,6	35,8	33,2	-2,7	92,6
Královehradecký	226,6	232,1	5,5	102,4	43,7	39,8	-3,8	91,2
Pardubický	219,2	223,2	4,0	101,8	38,5	34,2	-4,3	88,8
Kraj Vysočina	211,9	213,9	2,0	100,9	36,0	37,9	1,9	105,2
Jihomoravský	495,2	507,4	12,2	102,5	88,5	83,9	-4,6	94,8
Olomoucký	253,8	257,5	3,7	101,5	55,5	51,1	-4,3	92,2
Zlínský	238,3	238,4	0,1	100,0	47,8	45,9	-1,9	96,0
Moravskoslezský	506,7	498,4	-8,3	98,4	81,9	81,1	-0,8	99,1

Nárůst zaměstnanosti v průmyslu jako celku byl pouze mírný (o 7,6 tis.), ve zpracovatelském průmyslu však zaměstnanost vzrostla o 12,1 tis. Z pohledu krajů byly v tomto odvětví patrné velké rozdíly: **zaměstnanost ve zpracovatelském průmyslu nejvíce vzrostla v Královehradeckém** (o 5,9 tis.), **Libereckém kraji** (o 5,8 tis.), **Kraji Vysočina** (o 3,8 tis.) a **v Olomouckém kraji** (o 3,7 tis. osob). Naopak nejvíce ubylo pracovníků v tomto odvětví **v Karlovarském a Moravskoslezském kraji** (o 3,4 tis., resp. 3,0 tis.).

Ve stavebnictví, kde se celková zaměstnanost snížila (o 13,0 tis.), byly zaznamenány také velké regionální rozdíly. **Zaměstnanost výrazně vzrostla** v tomto odvětví **v Ústeckém** (o 7,2 tis.) a **Středočeském kraji** (o 6,8 tis.), na druhé straně se významně snížila **v hl. m. Praze** (o 10,9 tis.) nebo **v Jihomoravském kraji** (o 7,9 tis.).

Na nárůstu zaměstnanosti **v terciárním sektoru** se v ČR z početně větších sekcí podílely především sekce zdravotní a sociální péče (o 20,3 tis.) a sekce doprava a skladování (o 19,1 tis.). V sekci **zdravotní a sociální péče** se vývoj zaměstnanosti pohyboval od nárůstu o 5,8 tis. (v Jihomoravský kraj) až po pokles o 2,5 tis.

(v hl. m. Praze), v sekci **doprava a skladování** od nárůstu o 7,3 tis. (ve Středočeském kraji) po snížení o 3,7 tis. (v Plzeňském kraji).

Tento vývoj ovlivnil podíl jednotlivých sektorů na celkové zaměstnanosti v krajích. **Nejvyšší zastoupení měl primární sektor v Kraji Vysočina (6,2 %), Jihočeském (5,6 %) a v Olomouckém kraji (4,5 %).**

V **hl. m. Praze** nebyl primární sektor zastoupen prakticky vůbec. Ze všech krajů zde byl nejméně **zastoupen také sekundární sektor (17,0 %)**. Hl. m. Praha má však **nejvyšší podíl sektoru terciárního (83,0 %)**. Ten je vysoce zastoupen ještě **ve Středočeském (63,6 %) a v Jihomoravském kraji (62,3 %)**.

Na celkové zaměstnanosti se **sekundární sektor nejvíce podílel v Libereckém (51,8 %), Zlínském kraji (48,8 %) a Kraji Vysočina (46,2 %)**. Tyto tři kraje patří **naopak** ke krajům s nejnižším zastoupením terciárního sektoru (pod 50 % celkové zaměstnanosti v kraji). Podrobněji viz příloha č. 3a.

Vzhledem k rozdílnému vývoji v jednotlivých sektorech a odvětvích se meziročně změnila i struktura zaměstnanosti podle zastoupení skupin zaměstnání v jednotlivých krajích. Z tabulky č. 13 je patrné, že **hl. m. Praha** má nadále nejvyšší zastoupení (69,8 %) ve skupinách zaměstnání spadajících do **třídy 1 až 4** (zákonodárci a řídicí pracovníci, specialisté, techničtí a odborní pracovníci, úředníci). **V Libereckém, Zlínském kraji a Kraji Vysočina** (v krajích s nejvyšším podílem sekundárního sektoru) spolu s Ústeckým krajem tvoří **nejvyšší podíl zaměstnanci** zařazení do **třídy 7** (řemeslníci a opraváři) a **třídy 8** (obsluha strojů a zařízení, montéři). Na prvním místě mezi všemi kraji v republice v zastoupení skupin zaměstnání spadajících do **třídy 5** (pracovníci ve službách a prodeji) zůstává **Karlovarský (18,7 %) a Ústecký kraj (17,4 %)**, v nichž má poměrně vysoké zastoupení terciární sektor (59,7 %, resp. 57,7 %). Do **třídy 9** (pomocní a nekvalifikovaní pracovníci) je nejvíce pracujících zařazeno **v Karlovarském, Moravskoslezském, Ústeckém, Libereckém a Zlínském kraji (7 % a více)**, což odpovídá i vzdělanostní struktuře zaměstnaných v těchto krajích. S výjimkou Zlínského kraje mají v těchto krajích největší podíl pracovníci s nejvýše základním vzděláním a ve všech pěti krajích jsou nadprůměrně zastoupeni mezi zaměstnanými osoby se středním vzděláním bez maturity.

**Tabulka 13 Podíl počtu pracujících podle klasifikace zaměstnání v 1. pololetí 2019
v krajském členění v %**

CZ-ISCO	celkem	z toho:							
		ISCO 1	ISCO 2	ISCO 3	ISCO 4	ISCO 5	ISCO 7	ISCO 8	ISCO 9
celkem	100,0	4,6	16,1	16,9	9,6	15,5	16,1	13,8	5,9
Hl. m. Praha	100,0	6,1	30,4	21,5	11,8	13,9	8,3	4,5	3,0
Středočeský	100,0	5,3	15,5	18,2	11,1	15,9	14,9	13,2	4,8
Jihočeský	100,0	3,9	13,2	14,1	8,6	16,7	17,4	16,8	6,1
Plzeňský	100,0	3,1	14,4	16,9	8,1	15,2	15,2	18,8	6,2
Karlovarský	100,0	4,6	10,7	14,0	10,0	18,7	16,6	16,2	7,6
Ústecký	100,0	2,7	10,3	16,1	8,9	17,4	18,2	17,9	7,2
Liberecký	100,0	4,0	13,6	15,9	8,2	13,2	19,6	17,3	7,2
Královehradecký	100,0	5,2	14,7	16,2	9,2	16,0	15,6	14,8	6,3
Pardubický	100,0	4,1	11,6	17,1	11,1	14,0	20,6	13,9	6,0
Kraj Vysočina	100,0	4,0	12,5	17,6	6,7	14,5	19,3	16,7	5,3
Jihomoravský	100,0	5,9	18,9	16,2	9,9	15,4	15,1	10,6	6,4
Olomoucký	100,0	4,4	11,9	15,6	8,7	14,5	19,4	16,3	6,2
Zlínský	100,0	4,3	10,9	15,1	8,5	14,5	22,1	16,9	7,0
Moravskoslezský	100,0	3,5	14,1	15,2	8,5	17,3	17,5	15,6	7,3

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Vysvětlivky:

CZ-ISCO1 - *Zákonodárci a řídící pracovníci*

2 - *Specialisté*

3 - *Techničtí a odborní pracovníci*

4 - *Úředníci*

5 - *Pracovníci ve službách a prodeji*

7 - *Řemeslníci a opraváři*

8 - *Obsluha strojů a zařízení, montéři*

9 - *Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci*

Jak bylo uvedeno, největší podíl zaměstnaných **se základním vzděláním** a bez vzdělání na celkové zaměstnanosti v regionu byl **v Karlovarském a Ústeckém kraji**. Díky poptávce po pracovní síle i po pracovnících s nízkým vzděláním se jejich podíl na celkové zaměstnanosti v Ústeckém kraji zvýšil z 9,4 % na 9,6 %, v Karlovarském kraji se pouze nepatrně snížil z 9,2 % na 9,1 %. Vysokému podílu pracujících s nejnižším vzděláním odpovídá vysoký podíl zaměstnaných ve třídách 5, 7, 8 a 9 (vyžadujících nižší kvalifikaci), který patří v těchto dvou krajích k nejvyšším (v Karlovarském 60,7 % a Ústeckém kraji 57,3 %).

Tabulka 14 Vzdelanostní struktura zaměstnané populace ve věku 15 a více let v 1. pololetí 2019 v krajském členění v %

Kraj	Vzdělání			
	základní a bez vzdělání	střední		vysokoškolské
		bez maturity	s maturitou	
Celkem	4,4	33,8	37,2	24,6
Hl. m. Praha	2,5	14,9	37,2	45,3
Středočeský	3,6	34,2	39,9	22,3
Jihočeský	4,7	38,8	35,4	21,2
Plzeňský	4,8	38,3	36,6	20,3
Karlovarský	9,1	37,6	36,4	16,8
Ústecký	9,6	38,2	35,9	16,2
Liberecký	5,1	39,2	37,7	17,9
Královéhradecký	3,6	33,4	39,9	23,1
Pardubický	4,8	37,7	38,2	19,2
Kraj Vysočina	3,0	39,2	38,7	19,1
Jihomoravský	3,6	32,7	34,4	29,3
Olomoucký	3,5	39,4	37,1	19,9
Zlínský	3,3	38,3	38,7	19,6
Moravskoslezský	5,1	37,7	35,6	21,6

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

2.5 Insolvence

Podle zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, mohou zaměstnanci zaměstnavatele, který je v platební neschopnosti, požádat kteroukoliv krajskou pobočku ÚP ČR nebo kontaktní pracoviště krajské pobočky ÚP ČR, o uspokojení splatných mzdových nároků, které jim nebyly zaměstnavatelem vyplaceny. Ve smyslu výše zmíněného zákona je zaměstnavatel v platební neschopnosti, jestliže neuspokojil splatné mzdové nároky zaměstnanců, a to dnem následujícím po dni, kdy na něho bylo vyhlášeno moratorium před zahájením insolvenčního řízení, nebo po dni, kdy byl na něho podán insolvenční návrh u příslušného soudu v České republice, nebo u nadnárodního zaměstnavatele také dnem, kdy byl prohlášen za platebně neschopného u příslušného orgánu v jiném členském státě Evropské unie. Žádosti zaměstnanců o uspokojení mzdových nároků vyřizují krajské pobočky ÚP ČR. Zaměstnanci mohou požádat o uspokojení mzdových nároků odpovídající splatným mzdovým nárokům za 3 kalendářní měsíce rozhodného období. V období od 1. 5. 2018 do 30. 4. 2019 mohla být zaměstnanci vyplacena za

1 měsíc maximálně částka 44 256 Kč. Od 1. 5. 2019 (do 30. 4. 2020) činí tato maximální částka 47 828 Kč.

Podle údajů **ÚP ČR v 1. pololetí 2019 vyřídily** krajské pobočky ÚP ČR celkem **2 784 žádostí. Nejvíce vyřízených žádostí** bylo v **Plzeňském kraji – 759**, v hl. m. Praze – 561 a Středočeském kraji – 548 vyřízených žádostí. Nejméně žádostí bylo vyřízeno v Ústeckém kraji - 15 žádostí.

Největšími firmami v konkurzu v 1. pololetí 2019 byly PILSEN STEEL s. r. o., Plzeň (žádosti 616 zaměstnanců), Nevšímal, a.s., Nymburk (92), AGROMONT VIMPERK spol.s.r.o. (59), IRAPRODUKT s.r.o., Veselí nad Moravou (55) a LIFTCOMP a.s., Ostrava (50 žádostí).

Výše výdajů ze státního rozpočtu na insolvenční řízení, které v **1. pololetí 2019** dosáhly **161 580 tis. Kč**, byly oproti 1. pololetí 2018 (110 025 tis. Kč) **o 51 545 tis. Kč, tj. o 46,8 % vyšší**. Jejich čerpání podle krajských poboček odpovídalo počtu vyřízených stížností. **Nejvyšší čerpání** rozpočtových prostředků vykázalo **hl. m. Praha – 38 057 tis. Kč**, Středočeský - 36 669 tis. Kč a Plzeňský kraj - 34 686 tis. Kč. Nejméně prostředků bylo vyplaceno v Ústeckém kraji – 520 tis. Kč.

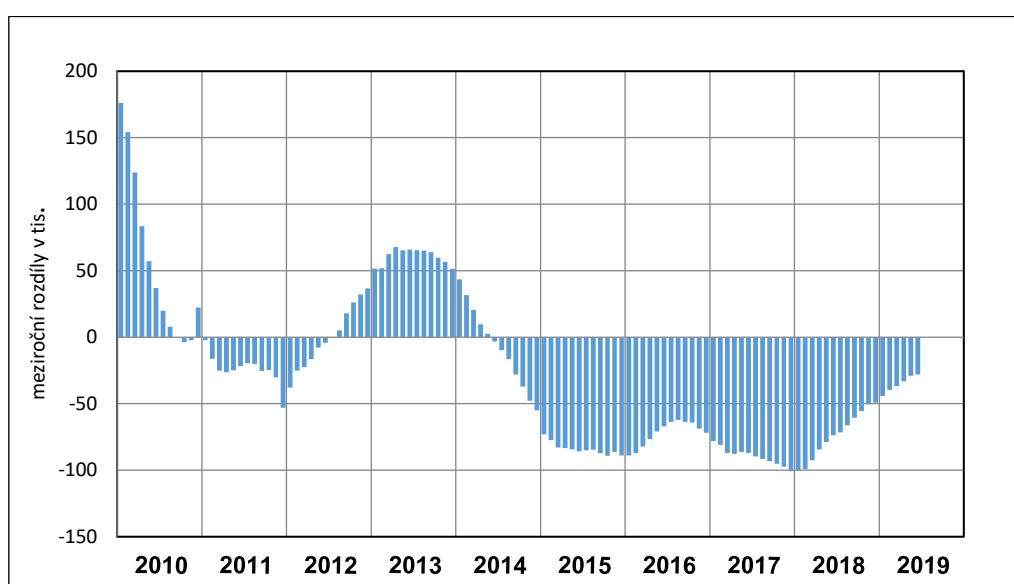
Na **příjmový účet** státního rozpočtu bylo v **1. pololetí 2019** přijato vymožené plnění za předchozí výplaty insolvenční řízení v celkové výši **69 257 tis. Kč. Celkem** bylo za dobu účinnosti tohoto zákona žadatelům za jejich zaměstnavatele **vyplaceno cca 5 489,5 mil. Kč**. Do státního rozpočtu bylo **postupně vráceno** celkem **1 261,3 mil. Kč, tj. 23,0 % z celkových prostředků vyplacených ÚP ČR za zaměstnavatele**.

3. Nezaměstnanost

3.1 Stav a vývoj nezaměstnanosti

Pokles nezaměstnanosti v 1. pololetím 2019 dále zpomaloval. Zatímco na konci 1. pololetí 2018 bylo na ÚP ČR evidováno 223,8 tis. uchazečů o zaměstnání, meziročně méně o 73,6 tis., **k 30. 6. 2019** poklesl počet UoZ na **195,7 tis. UoZ** a **meziroční rozdíl činil pouze 28,1 tis. osob**. Zpomalování poklesu je patrné už od roku 2018.

Graf 2 Meziroční rozdíly počtu uchazečů o zaměstnání v letech 2010-2019

Průměrný počet UoZ v 1. pololetí 2019 poklesl na 222,9 tis., což bylo **o 36,8 tis. méně** než jejich průměrný počet ve stejném období předchozího roku. **Dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let,** rozhodujících **pro výpočet podílu nezaměstnaných osob na obyvatelstvu³,** bylo **201,5 tis.,** tj. **o 36,1 tis. meziročně méně.**

Zpomalení poklesu nezaměstnanosti je patrné i z vývoje **podílu nezaměstnaných osob,** který měl na konci 1. pololetí 2018 hodnotu 2,9 % (o 1,1 p. b. méně než na konci 1. pololetí 2017). **K 30. 6. 2019 poklesl na 2,6 %, a meziroční**

³ **Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu,** tj. počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let k obyvatelstvu stejného věku, počínaje lednem 2013 nahradil míru registrované nezaměstnanosti, viz Metodické poznámky; důvody změny ukazatele a zpětně spočtená časová řada od roku 2005 je na adrese <https://www.mpsv.cz/web/cz/upozorneni-na-zmenu-metodiky>.

rozdíl se snížil na **0,3 p. b.** Průměrný PNO za celé 1. pololetí 2019 klesl na **2,9 %**, tj. o **0,6 p. b.**

Vzhledem k tomu, že podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání se proti 1. pololetí 2018 nezměnil (90,3 % všech uchazečů o zaměstnání) a pokles počtu obyvatel ve věku 15-64 let byl zanedbatelný (mezi červnem 2018 a červnem 2019 se snížil o cca 0,3 %), neměly tyto faktory na hodnotu PNO žádný vliv.

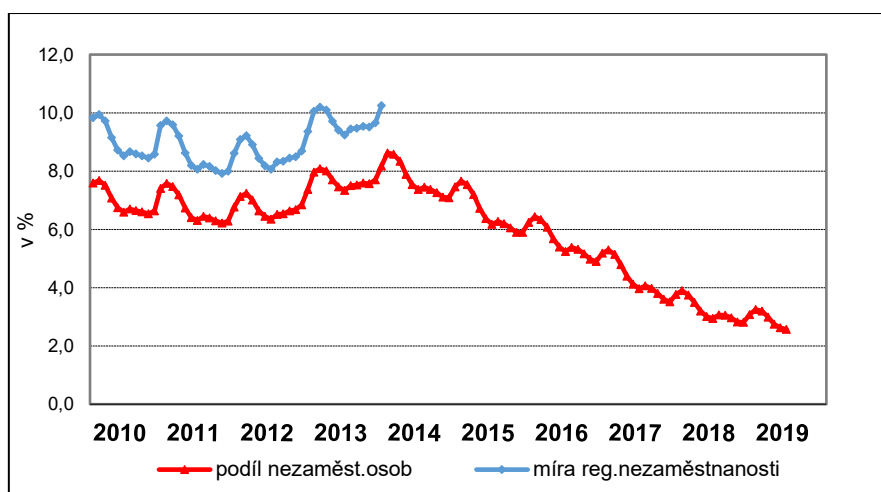
Při srovnávání nezaměstnanosti podle výsledků VŠPS (meziroční pokles nezaměstnaných o 17,9 tis. na 106,1 tis., míra nezaměstnanosti 2,0 %) a registrované nezaměstnanosti (meziroční pokles průměrného počtu uchazečů o zaměstnání o 36,8 tis. na 222,9 tis., PNO 2,9 %) se projevily rozdíly vyplývající z definice těchto ukazatelů. V případě absolutní hodnoty nezaměstnanosti byl rozdíl ovlivněn zejména uchazeči o zaměstnání s tzv. nekolidujícím zaměstnáním, v rámci VŠPS jsou považováni za zaměstnané, nebo uchazeči z řad studentů soustavně se připravujících na budoucí povolání, kteří jsou v rámci VŠPS ekonomicky neaktivní (podrobněji viz Metodické poznámky).

Tabulka 15 Uchazeči o zaměstnání, volná místa a podíl nezaměstnaných osob

	1. pol. 2018 průměr	31. 12. 2018	1. pololetí 2019						1. pol. 2019 průměr
			31.1.	28.2.	31.3.	30.4.	31.5.	30.6.	
Uchazeči o zaměstnání (v tis.)	259,7	231,5	245,1	241,4	227,1	209,8	200,7	195,7	222,9
z toho – ženy	130,5	117,8	121,3	119,2	115,5	110,3	106,9	105,5	114,1
– muži	129,2	113,7	123,8	122,3	111,6	99,5	93,8	90,2	108,8
– ženy (v %)	50,2	50,9	49,5	49,4	50,9	52,6	53,2	53,9	51,2
– muži (v %)	49,8	49,1	50,5	50,6	49,1	47,4	46,8	46,1	48,8
– dosažitelní	237,6	210,7	223,3	219,2	205,0	188,4	179,7	175,9	201,5
– ženy	118,7	106,6	109,6	107,3	103,6	98,8	95,5	94,8	102,6
– muži	118,8	104,1	113,7	111,9	101,4	89,6	84,2	81,1	98,9
Pobírající PvN (v tis.)	81,6	82,4	95,4	92,9	71,7	71,7	69,6	68,0	81,2
z toho – ženy	40,0	42,1	45,7	44,2	41,7	39,3	39,2	38,6	41,8
– muži	41,6	40,2	49,7	48,7	30,0	32,4	30,4	29,4	39,5
Pobírající PvN na celk. počtu uchazečů (v %)	31,4	35,6	38,9	38,5	31,6	34,2	34,7	34,7	36,4
– ženy (v %)	30,7	35,7	37,7	37,1	36,1	35,7	36,7	36,6	36,6
– muži (v %)	32,2	35,4	40,1	39,8	26,9	32,6	32,4	32,6	36,3
Průměrná výše PvN (v Kč)	7099	7508	7606	7611	7508	7759	7900	8011	7675
z toho – ženy	6453	6845	6858	6885	6900	7033	7074	7175	6954
– muži	7720	8202	8295	8270	8130	8641	8967	9109	8438
Volná pracovní místa (v tis.)	255,5	324,4	331,5	333,1	339,3	339,9	346,6	342,5	337,3
Počet uchazečů na 1 VPM	1,0	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7
Podíl nezaměstnaných osob (v %)	3,5	3,1	3,3	3,2	3,0	2,7	2,6	2,6	2,9
z toho – ženy	3,5	3,2	3,3	3,2	3,1	2,9	2,8	2,8	3,1
– muži	3,4	3,0	3,3	3,2	2,9	2,6	2,4	2,3	2,8

Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

Graf 3 Vývoj registrované míry nezaměstnanosti a podílu nezaměstnaných osob v letech 2010-2019

Vzhledem k relativně vysokému přílivu nových uchazečů o zaměstnání do evidence ÚP ČR (viz část 3. 2. Toky nezaměstnanosti) a stále vysokému podílu uchazečů o zaměstnání ve věku 50 a více let s delší než obvyklou podpůrní dobou 5 měsíců (viz část 3. 3. Struktura uchazečů o zaměstnání) byl pokles počtu osob pobírajících podporu v nezaměstnanosti výrazně nižší než pokles celkového počtu UoZ. Zatímco průměrný počet UoZ byl v 1. pololetí 2019 nižší o 14,2 %, **průměrný počet UoZ s PvN se snížil pouze o 0,5 % na 81,2 tis., tj. o 0,4 tis.** Ještě významnější byl rozdíl **ke konci 1. pololetí 2019**, kdy se celkový počet UoZ meziročně snížil o 12,6 %, zatímco počet UoZ s PvN dokonce **vzrostl o 2,4 % na 68,0 tis., tj. o 1,6 tis.**

Podíl uchazečů o zaměstnání s PvN se k 30. 6. 2019 meziročně zvýšil o 5,0 p. b. na 34,7 %. Jejich **průměrný podíl v 1. pololetí 2019 činil 36,4 %** a byl ve srovnání se stejným obdobím roku 2018 vyšší také o 5,0 p. b.

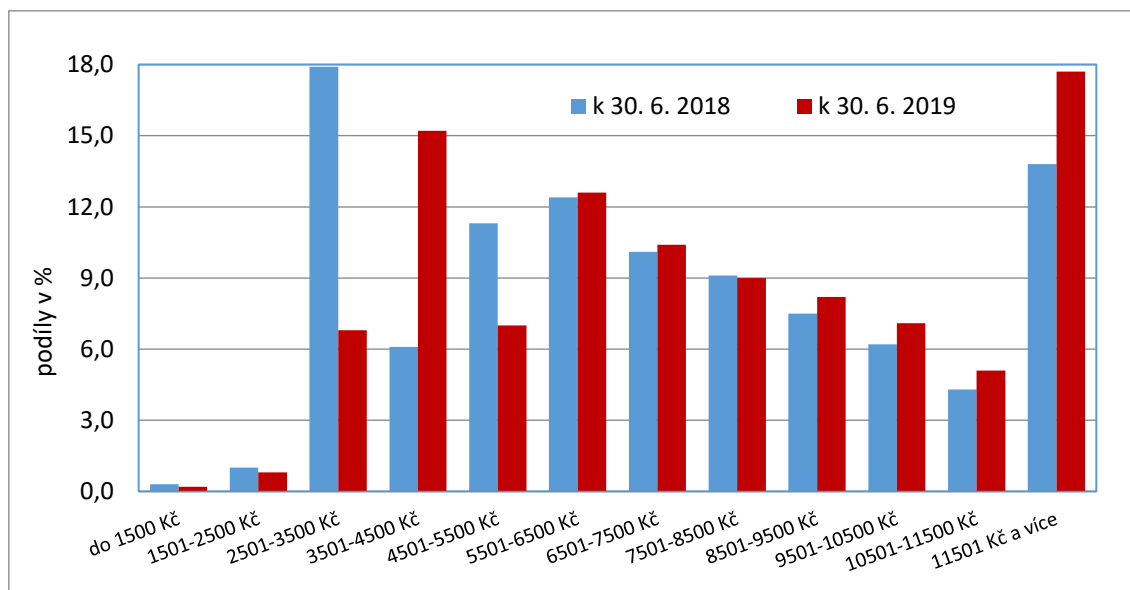
Průměrná výše PvN v 1. pololetí 2019 vzrostla o 576 Kč (o 8,1 %) na 7 675 Kč. Průměrná PvN uchazečů o zaměstnání, kteří byli v evidenci **k 30. 6. 2019, činila 8 011 Kč** a byla **meziročně vyšší o 629 Kč (o 8,5 %).** Vzhledem k rozdílům v úrovni výdělků byla průměrná PvN k tomuto datu **u žen (7 175 Kč) nižší o 21,2 % než u mužů (9 109 Kč).** **Maximální PvN ve výši 18 111 Kč, tj. 0,58násobku průměrné mzdy** v národním hospodářství (za 1.-3. čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém byla podána žádost o PvN) na konci června 2019 **pobíralo 2,9 tis. uchazečů o zaměstnání** (stejně jako před rokem). **Jejich podíl** na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání pobírajících PvN **se meziročně nepatrně snížil ze 4,4 % na 4,3 %.**

Tabulka 16 Rozdělení uchazečů o zaměstnání podle výše podpory v nezaměstnanosti

	k 30. 6. 2018		k 30. 6. 2019		meziroční rozdíl	
	v tis.	v %	v tis.	v %	v tis.	v %
Uchazeči s PvN	66,4	100,0	68,0	100,0	1,6	2,4
v tom:						
do 1 500 Kč	0,2	0,3	0,1	0,2	-0,1	-50,0
1 501-2 500 Kč	0,7	1,0	0,5	0,8	-0,2	-28,6
2 501-3 500 Kč	11,9	17,9	4,6	6,8	-7,3	-61,3
3 501-4 500 Kč	4,0	6,1	10,3	15,2	6,3	157,5
4 501-5 500 Kč	7,5	11,3	4,7	7,0	-2,8	-37,3
5 501-6 500 Kč	8,3	12,4	8,6	12,6	0,3	3,6
6 501-7 500 Kč	6,7	10,1	7,1	10,4	0,4	6,0
7 501-8 500 Kč	6,0	9,1	6,1	9,0	0,1	1,7
8 501-9 500 Kč	5,0	7,5	5,6	8,2	0,6	12,0
9 501-10 500 Kč	4,1	6,2	4,8	7,1	0,7	17,1
10 501-11 500 Kč	2,9	4,3	3,4	5,1	0,5	17,2
11 501 Kč a více	9,2	13,8	12,0	17,7	2,8	30,4

Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

Graf 4 Podíly uchazečů o zaměstnání podle výše podpory v nezaměstnanosti (v %)

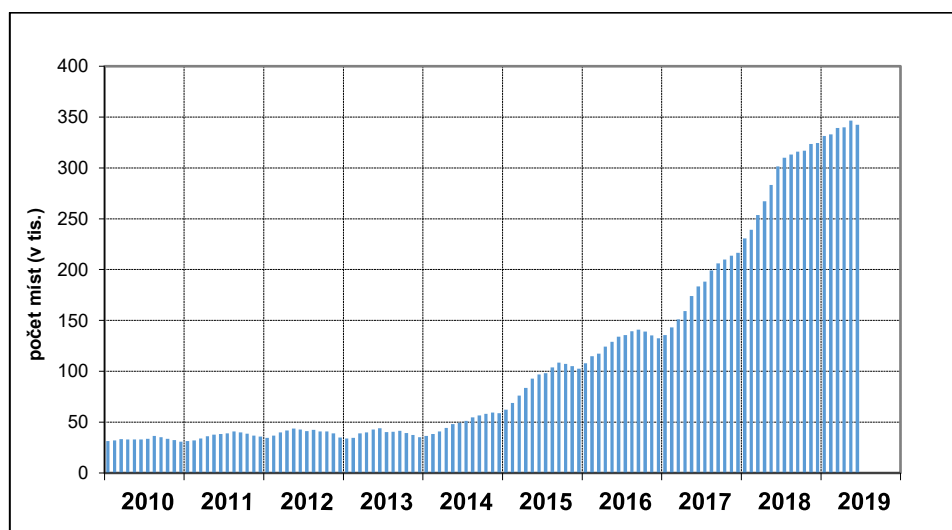
Nárůst průměrné výše podpory souvisel především s nárůstem výdělků obecně (včetně minimální mzdy). Důvodem poklesu počtu uchazečů o zaměstnání v nejnižších kategoriích podpory byl především rychlejší růst nízkých mezd a s tím související posun do vyšších kategorií. Nejvýraznější nárůst počtu příjemců PvN je patrný u PvN v rozmezí 3 501-4 500 Kč a díky významnému zvýšení maximální PvN v kategorii 11 501 Kč a více.

Vzhledem k tomuto vývoji se podíl uchazečů o zaměstnání s **podprůměrnou podporou v nezaměstnanosti** meziročně snížil na **54,8 %** (na konci 1. pololetí 2018 to bylo 55,0 %).

3.2 Volná pracovní místa

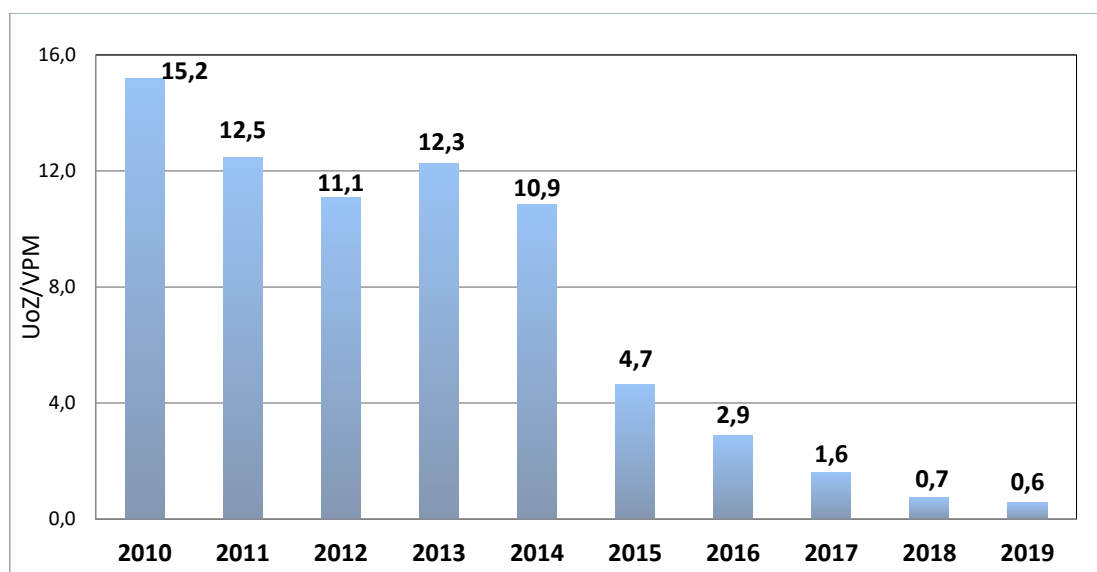
Růst počtu volných pracovních míst oznámených zaměstnavateli na ÚP ČR v roce 2019 **pokračoval**, ovšem již od 2. pololetí 2018 je patrné zpomalování tohoto nárůstu. Zatímco k 30. 6. 2018 evidoval ÚP ČR 301,5 tis. oznámených VPM, **k 30. 6. 2019 to bylo 342,5 tis. VPM**, meziročně **více o 41,0 tis.** Jejich **průměrný počet v 1. pololetí 2019 dosáhl 337,3 tis.** a **meziroční rozdíl činil 81,8 tis. VPM.**

Graf 5 Vývoj počtu volných pracovních míst v letech 2010-2019

Vzhledem ke zmírnění nárůstu počtu hlášených VPM a poklesu počtu uchazečů o zaměstnání se **převaha nabídky pracovní síly nad poptávkou** po ní snížila pouze nepatrně. **Na 1 volné pracovní místo připadalo v průměru 0,7 uchazečů o zaměstnání**, zatímco v 1. pololetí 2018 byla nabídka a poptávka vyrovnaná. **K 30. 6. 2019** připadalo na jedno VPM **0,6 UoZ**, k 30. 6. 2018 měl ukazatel UoZ/VPM hodnotu 0,7.

Graf 6 Počet uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo v letech 2010-2019 (k 30. 6.)

Situace v regionech je ovšem rozdílná, počet uchazečů o zaměstnání připadajících na jedno VPM se pohybuje od 0,2 v Pardubickém, Plzeňském kraji a hl. m. Praze až po 2,0 v Moravskoslezském kraji (viz část 3.4 Regionální nezaměstnanost).

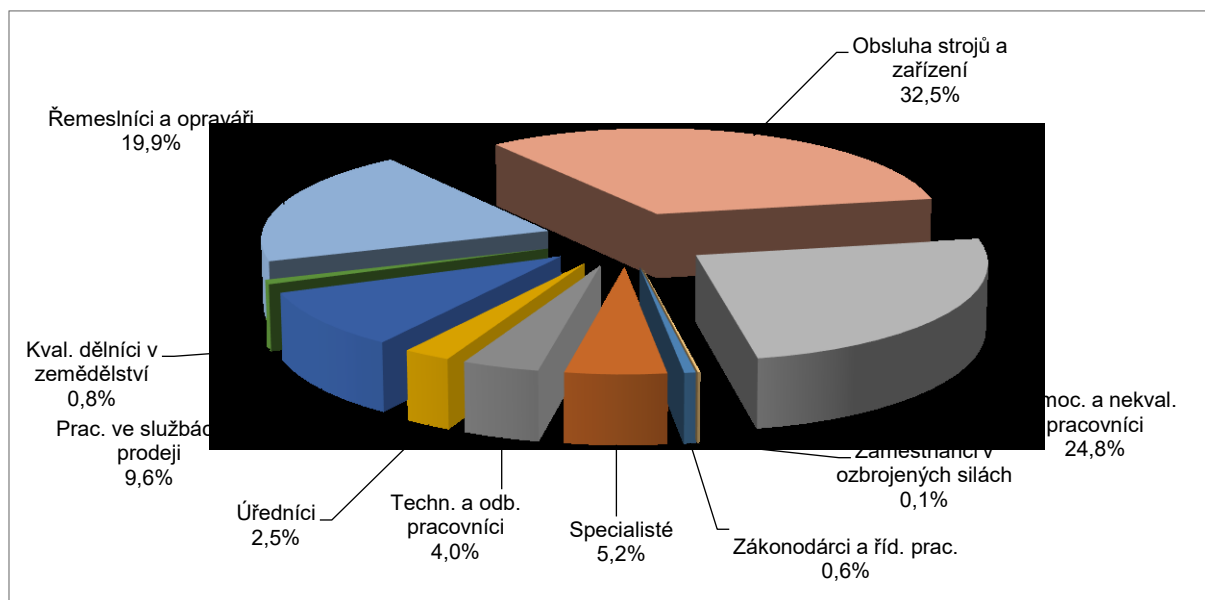
Z hlediska odvětvové struktury byla největší poptávka po pracovnících na konci 1. pololetí 2019, podobně jako před rokem, zejména **ve zpracovatelském průmyslu** (20,8 %), a dále **ve stavebnictví** (7,0 %), v odvětví **administrativní a podpůrné činnosti** (5,9 %) a odvětví **velkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidel** (5,6 % všech VPM oznámených na ÚP ČR).

V nabídce hlášených volných pracovních míst podle klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO) měla **největší zastoupení** místa spadající do **třídy 8 - obsluha strojů a zařízení**, jejichž podíl na celkovém počtu VPM představoval **32,5 %**. Počet těchto míst byl meziročně **vyšší o 21,0 tis.**, tj. téměř o jednu čtvrtinu (nárůst o 23,3 %) a dosáhl hodnoty **111,3 tis.** Převažovala volná místa pro montážní dělníky mechanických, elektrických, energetických a elektronických zařízení a ostatních výrobků, pro řidiče nákladních automobilů, tahačů a speciálních vozidel, pro obsluhu vysokozdvíhových a jiných vozíků a skladníků, pro obsluhu strojů na výrobu a zpracování výrobků z plastů.

Druhou nejpočetnější skupinou VPM s podílem **24,8 %** byla **třída 9 – pomocní a nekvalifikovaní pracovníci**, jichž na 1. pololetí 2019 bylo **84,9 tis.**, což je ve srovnání s předchozím rokem **nárůst o 6,7 tis.** (o 8,5 %). Nejvýznamnější podíl

v rámci této třídy měla volná místa pro dělníky v oblasti výstavby budov, pomocné pracovníky ve výrobě, uklízeče a pomocníky v hotelích, administrativních, průmyslových a jiných objektech, pro pomocné manipulační pracovníky, ruční baliče, pomocníky v kuchyni.

Graf 7 Struktura volných pracovních míst k 30. 6. 2019

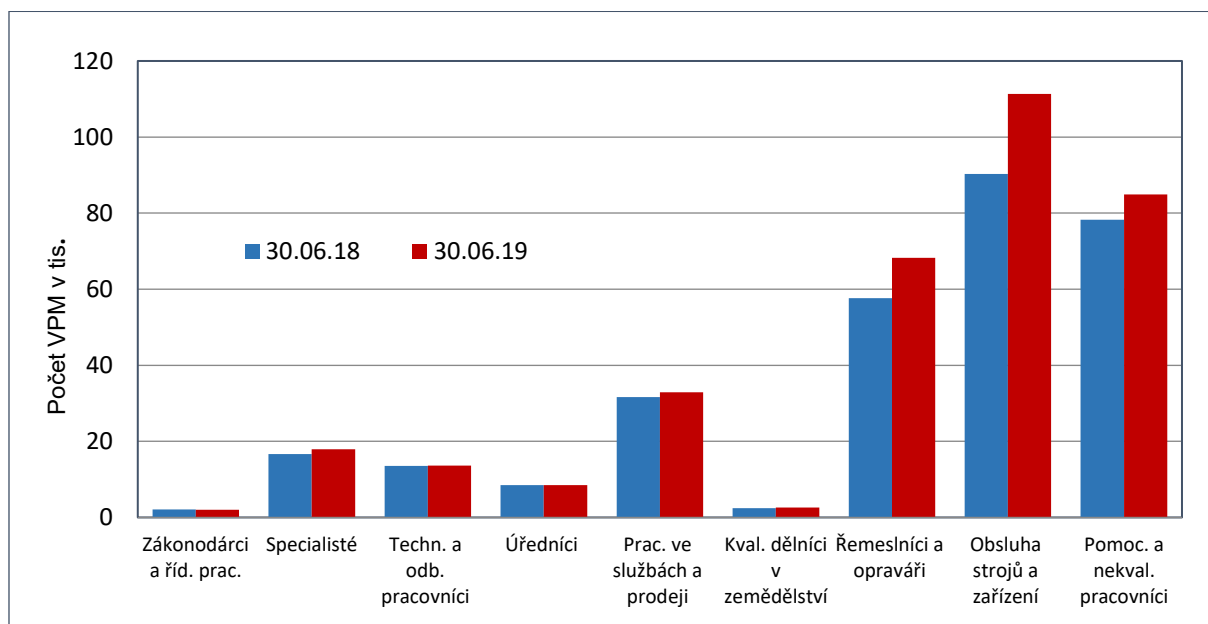

Volná pracovní místa spadající do **třídy 7 – řemeslníci a opraváři** tvořila **19,9 %** všech nahlášených VPM. Jejich počet se meziročně **zvýšil** o 10,6 tis. **na 68,2 tis.** (o 18,4 %). Zaměstnavatelé nejvíce poptávali svářeče, řezače plamenem a páječe, nástrojaře a příbuzné pracovníky, zedníky, kamnáře, dlaždiče a montéry suchých staveb, nástrojaře a příbuzné pracovníky, seřizovače a pracovníky pro obsluhu obráběcích strojů.

Místa **pro pracovníky ve službách a prodeji** spadající do **třídy 5** tvořila v celkovém počtu volných míst **9,6 %**. V absolutním vyjádření se jejich počet **zvýšil** o 1,2 tis. **na 32,9 tis.** (o 3,8 %). Poptávání byli zejména kuchaři (kromě šéfkuchařů), prodavači v prodejnách, pracovníci ostrahy a bezpečnostních agentur, číšníci a servírky, kosmetici a pracovníci v příbuzných oborech, policisté.

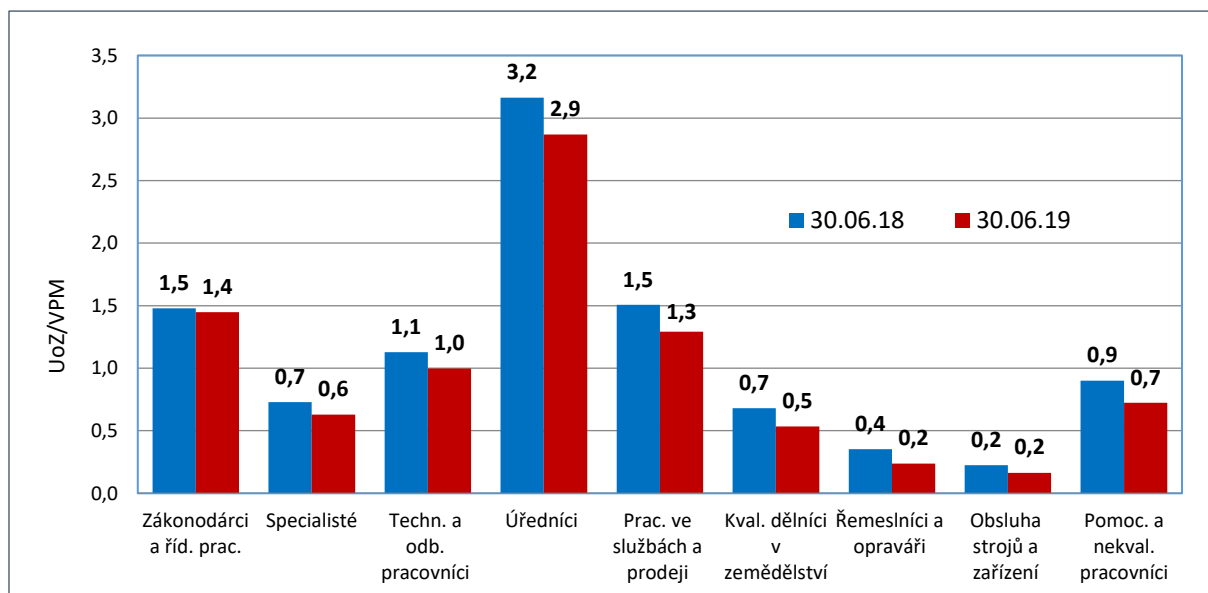
Z početně menších skupin zaměstnání byl nárůst VPM patrný ve třídě 2 – specialisté, největší poptávka v rámci této třídy byla po vývojářích softwaru, lékařích specialistech, programátorech počítačových aplikací, zubních lékařích, učitelích na středních školách (kromě odborných předmětů), konzervatořích a na 1. a 2. stupni základních škol.

Graf 8 Struktura volných pracovních míst podle kategorií zaměstnání

Nejvyšší převis nabídky práce nad poptávkou po pracovnících je patrný ve třídě 4 – úředníci (2,9 UoZ na 1 VPM). Ve třídách 2, 6, 7, 8 a 9 převyšuje poptávka po pracovnících počty UoZ evidovaných na ÚP ČR.

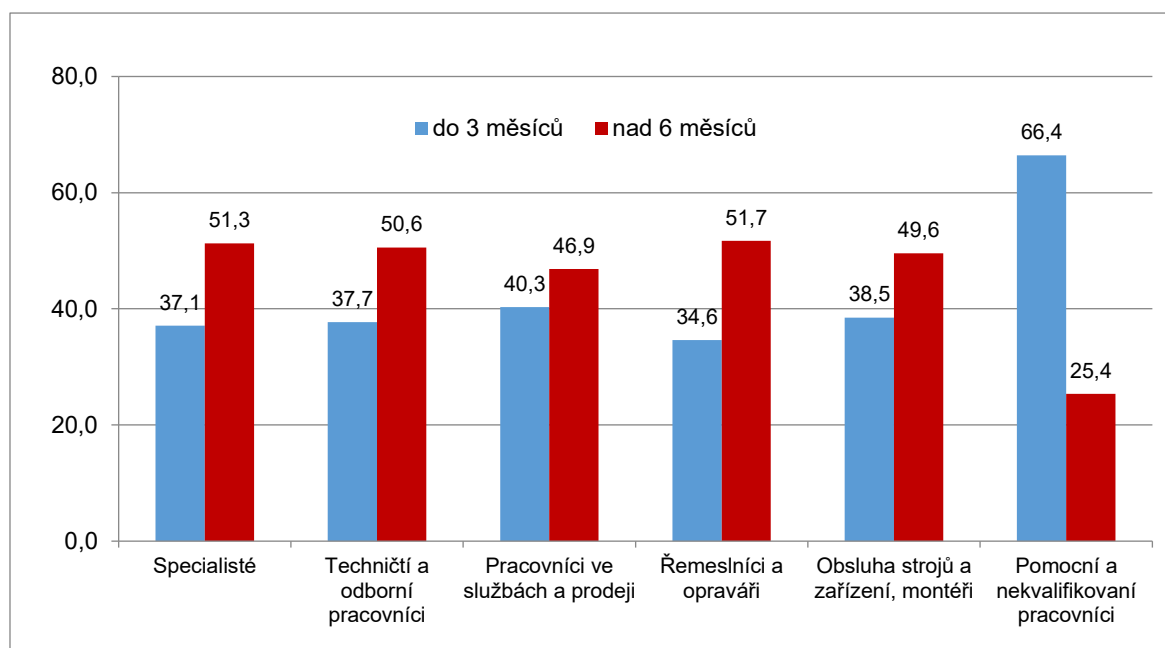
Graf 9 Počet uchazečů o zaměstnání na 1 VPM podle kategorií zaměstnání

Významnou část nově oznámených volných pracovních míst tvoří pracovní pozice vyžadující nejnižší vzdělání. K 30. 6. 2019 tvořila pracovní místa s požadavkem na nejvýše dosažené základní vzdělání přibližně 69,0 % VPM, přitom téměř polovina z nich (49,6 %) byla oznámena na ÚP ČR kratší dobu než 3 měsíce a 39,3 % déle než 6 měsíců. Naproti tomu podle délky, po kterou

zaměstnavatelé prostřednictvím ÚP ČR poptávají nové zaměstnance, byla **déle než 6 měsíců neobsazena místa** spadající do skupiny zaměstnání třídy 8 - **řemeslníci a opraváři** (51,7 %), třídy 2 - **specialisté** (51,3 %), třídy 3 - **techničtí a odborní pracovníci** (50,6 %) a třídy 7 – **obsluha strojů a zařízení** (49,6 %).

Graf 10 Podíly volných pracovních míst podle délky nahlášení na ÚP ČR k 30. 6. 2019 (vybrané hlavní třídy zaměstnání)

Nejzávažnější problémy související s problematikou nesouladu poptávky a nabídky na trhu práce, bariéry přijetí zaměstnání na straně nejpočetnějších skupin uchazečů o zaměstnání, popis struktury dlouhodobě nezaměstnaných osob, jako i návrhy opatření v oblastech podpory vyššího souladu nabídky a poptávky na trhu práce jsou předmětem samostatného pololetně zpracovávaného materiálu „Analýza nabídky a poptávky na trhu práce“, viz <https://www.mpsv.cz/web/cz/strategie-politiky-zamestnanosti-do-roku-2020>.

3.3 Toky nezaměstnanosti

V 1. pololetí 2019 meziročně vzrostl počet osob, které se nově zaevidovaly na ÚP ČR, a to na **225,9 tis.**, tj. o **3,0 tis.** (o 1,3 %). V posledních deseti letech je to poprvé při poklesu nezaměstnanosti. Nárůst byl zaznamenán v letech 2008 a 2009, na počátku celosvětové ekonomické a finanční krize, a pak ještě v letech 2013 a 2014,

kdy po přechodném poklesu nezaměstnanost opět vzrostla a dosáhla historicky vůbec nejvyšších hodnot.

Zvýšil se počet nově evidovaných žen (o 3,3 tis.), počet nově zaevidovaných mužů byl nepatrně (o 0,3 tis.) nižší. Je zřejmé, že i při nízké nebo klesající nezaměstnanosti jsou pohyby v evidenci ÚP ČR stále intenzivní.

Tabulka 17 Toky evidované nezaměstnanosti (v tis. osob)

	1. pololetí 2018			1. pololetí 2019		
	Celkem	I.Q	II.Q	Celkem	I.Q	II.Q
nově evidovaní	222,9	121,4	101,5	225,9	124,5	101,4
z toho ženy	107,8	56,2	51,6	111,1	59,2	51,9
muži	115,1	65,2	49,9	114,8	65,3	49,5
Ukončení evidence, vyřazení z evid. - celkem	279,7	138,4	141,3	261,7	129,0	132,7
z toho:						
umístění ÚP ČR	43,2	19,4	23,7	55,8	22,9	32,8
umístění jinak	140,3	71,7	68,6	110,9	60,4	50,5
vyřazení pro nespolutráci	43,0	20,2	22,8	44,8	20,5	24,3
Ukončení evidence, vyřazení z evid. - ženy	129,5	66,4	63,2	123,4	61,5	61,9
z toho:						
umístěné ÚP ČR	22,6	10,4	12,2	29,2	12,0	17,2
umístěné jinak	63,2	34,0	29,2	50,9	28,6	22,3
vyřazené pro nespolutráci	14,3	6,7	7,6	15,9	7,3	8,6
Ukončení evidence, vyřazení z evid. - muži	150,2	72,1	78,1	138,3	67,5	70,9
z toho:						
umístění ÚP ČR	20,6	9,0	11,6	26,5	10,9	15,6
umístění jinak	77,1	37,7	39,4	60,0	31,8	28,2
vyřazení pro nespolutráci	28,7	13,5	15,2	28,9	13,2	15,7

Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

I přes stále rostoucí nabídku volných pracovních míst **odešlo z evidence ÚP ČR v hodnoceném období 261,7 tis. UoZ**. Ve srovnání s 1. pololetím 2018 (279,7 tis.) **poklesl jejich počet o 18,0 tis.** (v tom o 11,9 tis. méně mužů a o 6,1 tis. méně žen).

ÚP ČR disponuje informací, že se **zaměstnalo 166,7 tis. uchazečů o zaměstnání⁴**, ovšem jejich počet byl i přes zlepšující se nabídku práce meziročně **nižší o 16,8 tis.** **Vzrostl počet umístěných pomocí ÚP ČR** (včetně umístěných pomocí nástrojů APZ, viz část 4.3 Aktivní politika zaměstnanosti realizovaná ÚP ČR,

⁴ Uchazeč o zaměstnání může ukončit své vedení v evidenci ÚP ČR na vlastní žádost bez udání důvodů vedoucích k ukončení této evidence, přitom důvodem může být i nástup do zaměstnání.

na **55,8 tis.**, tj. o 12,6 tis. **Počet těch, kteří si našli práci sami nebo začali podnikat bez podpory ÚP ČR**, ovšem **poklesl**, a to o 29,4 tis. na **110,9 tis.**

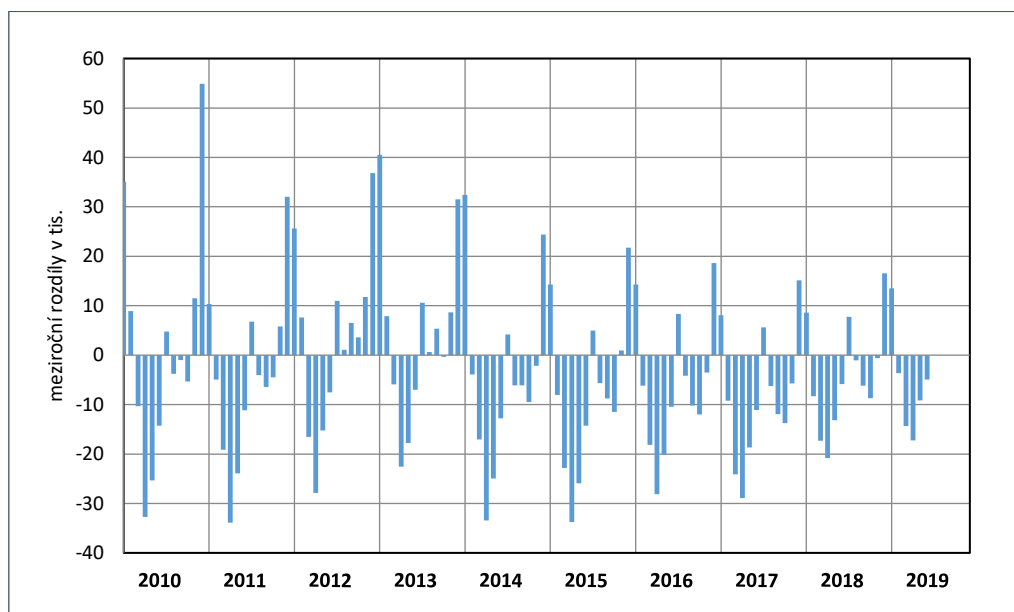
V nepatrně větší míře **se na trhu práce uplatnili muži** (celkem 86,5tis., tj. 51,9 % celkového počtu umístěných). Převažovali zejména mezi těmi, kteří si našli zaměstnání sami, zatímco žen bylo více mezi těmi, kteří našli práci pomocí ÚP ČR.

Podíl všech umístěných z celkového počtu uchazečů o zaměstnání, kteří z evidence ÚP ČR odešli, **poklesl na 63,7 %** (v 1. pololetí 2018 činil 65,6 %).

Počet uchazečů o zaměstnání **vyřazených pro nespolupráci⁵** s ÚP ČR se meziročně mírně **zvýšil na 44,8 tis.** (v tom 15,9 tis. žen a 28,9 tis. mužů), tj. o 1,8 tis. **Z ostatních důvodů⁶** odešlo **50,2 tis. osob** (v tom 27,4 tis. žen a 22,9 tis. mužů). Proti 1. pololetí 2018 jich bylo méně o 3,0 tis.

Vývoj absolutních přírůstků nebo úbytků uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP ČR v období let 2010-2019 znázorňuje následující graf.

Graf 11 Přírůstky/úbytky počtu uchazečů o zaměstnání v letech 2010-2019 (rozdíl nově hlášených a vyřazených a s ukončenou evidencí v tis.)

⁵ např. odmítnutí nástupu do vhodného zaměstnání, na dohodnutou rekvalifikaci, neposkytnutí součinnosti při vypracování, aktualizaci individuálního akčního plánu a jeho neplnění, odmítnutí podrobit se vyšetření zdravotního stavu, maření součinnosti s krajskou pobočkou ÚP ČR (§ 30 (2), § 31 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů).

⁶ tj. uchazeči o zaměstnání, u nichž nastala některá ze skutečností bránících zařazení nebo vedení v evidenci UoZ podle § 25 zákona o zaměstnanosti (např. stali se invalidními ve III. stupni podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění), kteří nastoupili výkon trestu odnětí svobody, písemně požádali o ukončení vedení v evidenci UoZ, UoZ ve vazbě po dobu delší než 6 měsíců, přirozený úbytek, apod.

3.4 Struktura uchazečů o zaměstnání

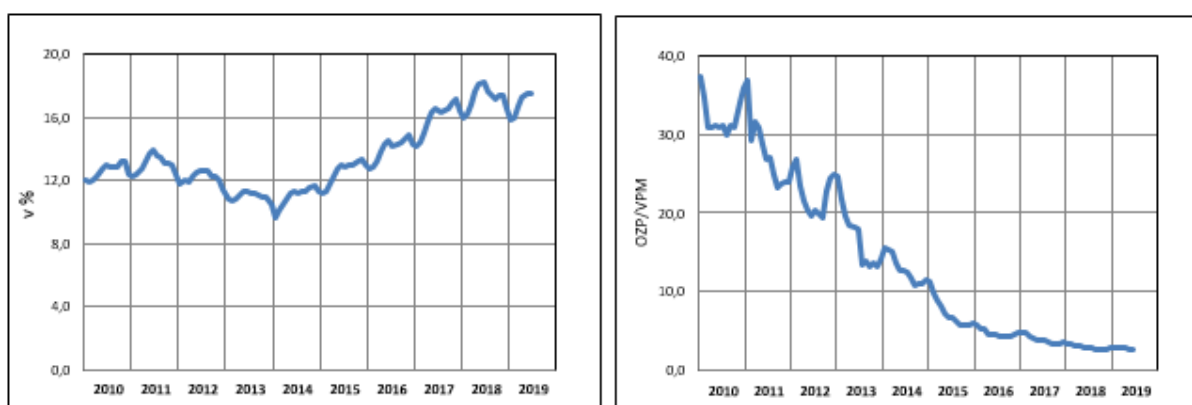
ÚP ČR věnuje zvýšenou pozornost při zprostředkování zaměstnání především těm uchazečům o zaměstnání, kteří jsou znevýhodněni při hledání pracovního uplatnění zejména kvůli jejich zdravotnímu stavu, věku (mladí, absolventi škol bez praxe, osoby ve věku 50 let a více let), či péči o dítě. U nich existuje důvodný předpoklad delšího setrvání v evidenci uchazečů o zaměstnání.

S poklesem nezaměstnanosti se v 1. pololetí 2019 snížily počty uchazečů o zaměstnání všech uvedených kategorií. Méně je také uchazečů o zaměstnání ve věku 50 a více let jako celku, i když v rámci této skupiny nepatrně vzrostl počet osob ve věku 65 a více let). Pomalejší pokles byl patrný u žen, UoZ z řad osob pečujících o dítě do 15 let a mladých do 25 let, který se projevil nárůstem jejich podílu na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání. Pozitivní skutečností je pokračující významný pokles počtu i podílu dlouhodobě nezaměstnaných.

➤ Uchazeči o zaměstnání – osoby zdravotně postižené

Na konci 1. pololetí 2019 bylo v evidenci ÚP ČR **34,4 tis. uchazečů o zaměstnání – OZP**, tj. o 6,5 tis. méně než před rokem. Zatímco celkový počet uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP ČR meziročně poklesl o 12,6 %, počet UoZ - OZP byl meziročně nižší o 16,0 %. **Podíl OZP** na celkovém počtu nezaměstnaných na konci června 2019 tak meziročně **poklesl**, a to z 18,3 % na **17,6 %**.

Graf 12 Vývoj podílu OZP na celkovém počtu UoZ a počtu OZP na 1 VPM pro OZP

Po delší době se nepatrně snížil počet **volných pracovních míst** vhodných také **pro OZP. K 30. 6. 2019** jich bylo nahlášeno **12,9 tis.**, o 1,9 tis. méně než před rokem. Ze všech volných pracovních míst hlášených na ÚP ČR představovala místa vhodná

i pro OZP 3,8 %, méně než před rokem (v červnu 2018 tvořila 4,9 %). **Na jedno volné pracovní místo** vhodné i pro tuto skupinu připadalo **2,7 UoZ - OZP**, což je pouze nepatrně **méně než** na konci 1. pololetí roku 2018 (2,8 OZP).

➤ **Věková struktura uchazečů o zaměstnání**

Při hledání pracovního uplatnění jsou z hlediska věku obvykle nejvíce znevýhodněné nejmladší a nejstarší věkové skupiny.

Počet uchazečů o zaměstnání ve věku **50 a více let** v polovině roku 2019 meziročně **poklesl** celkem o 10,7 tis. **na 73,5 tis.** Pokles o 12,7 % byl srovnatelný s poklesem celkového počtu uchazečů o zaměstnání, **podíl** této věkové skupiny na celkovém počtu UoZ **se tak změnil pouze minimálně**, snížil se o 0,1 p. b. **na 37,5 %**.

Je zřejmé, že díky nedostatku pracovních sil se daří nalézt zaměstnání i padesátníkům. Ztížené uplatnění mají spíše osoby těsně před dovršením důchodového věku. V souvislosti se zvyšující se věkovou hranicí pro odchod do důchodu byl zaznamenán **pomalejší pokles** počtu uchazečů ve věku **60-64 let**, jejich počet se snížil pouze o 2,3 tis., tj. 10,3%. (zejména díky poklesu počtu mužů). **Minimální nárůst** zaznamenala jediná věková skupina **65 a více let** (nepatrně vzrostl pouze počet mužů, a to díky jejich vyšší věkové hranici pro odchod do důchodu, počet žen se nezměnil).

Tabulka 18 Struktura uchazečů o zaměstnání podle věku

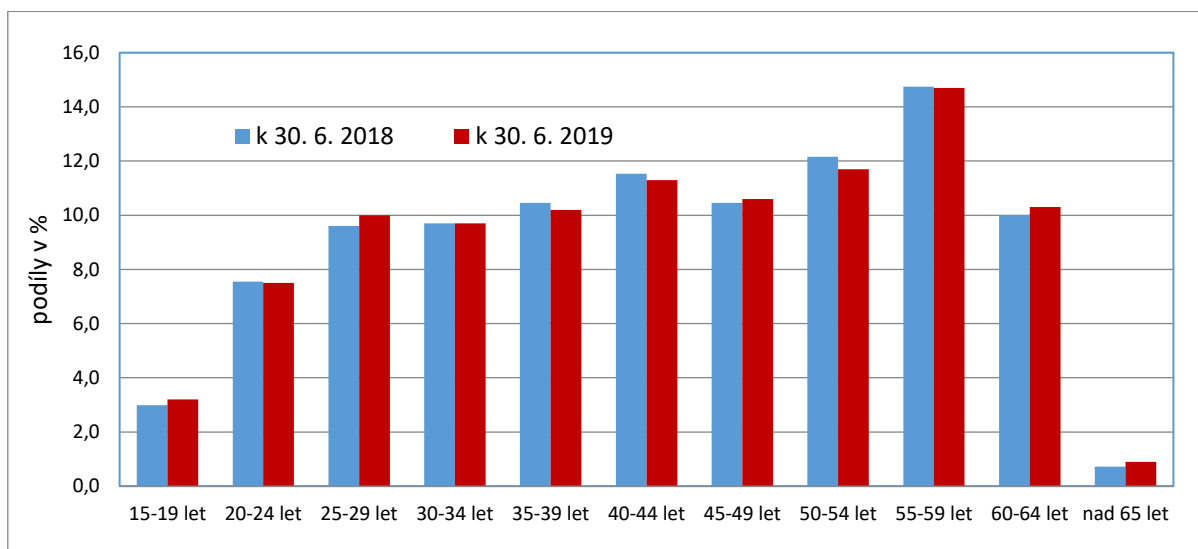
	k 30. 6. 2018		k 30. 6. 2019		meziroční rozdíl	
	v tis.	v %	v tis.	v %	v tis.	v %
Celkem	223,8	100,0	195,7	100,0	-28,1	-12,6
15-19 let	6,7	3,0	6,2	3,2	-0,5	-7,5
20-24 let	16,9	7,6	14,7	7,5	-2,2	-13,0
do 25 let	23,6	10,6	20,9	10,7	-2,7	-11,4
25-29 let	21,5	9,6	19,5	10,0	-2,0	-9,3
30-34 let	21,7	9,7	19,0	9,7	-2,7	-12,4
35-39 let	23,4	10,5	20,0	10,2	-3,4	-14,5
40-44 let	25,8	11,5	22,1	11,3	-3,7	-14,3
45-49 let	23,4	10,5	20,8	10,6	-2,6	-11,1
50-54 let	27,2	12,2	22,9	11,7	-4,3	-15,8
55-59 let	33,0	14,7	28,7	14,7	-4,3	-13,0
60-64 let	22,4	10,0	20,1	10,3	-2,3	-10,3
65 a více let	1,6	0,7	1,7	0,9	0,1	6,3
50 a více let	84,2	37,6	73,5	37,5	-10,7	-12,7

Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

Počet uchazečů o zaměstnání **mladších 20 let se** meziročně **snížil** o 0,5 tis. **na 6,2 tis.** (o 7,5 %), jejich **podíl** na celkovém počtu nezaměstnaných evidovaných na ÚP ČR mírně **vzrostl na 3,2 %**. **Výrazněji poklesl** počet uchazečů o zaměstnání ve věkové skupině **20-24 let**, a to o 2,2 tis. **na 14,7 tis.**, tj. o 13,0 %, **podíl** této skupiny na celkovém počtu uchazečů **se proto snížil ze 7,6 % na 7,5 %**.

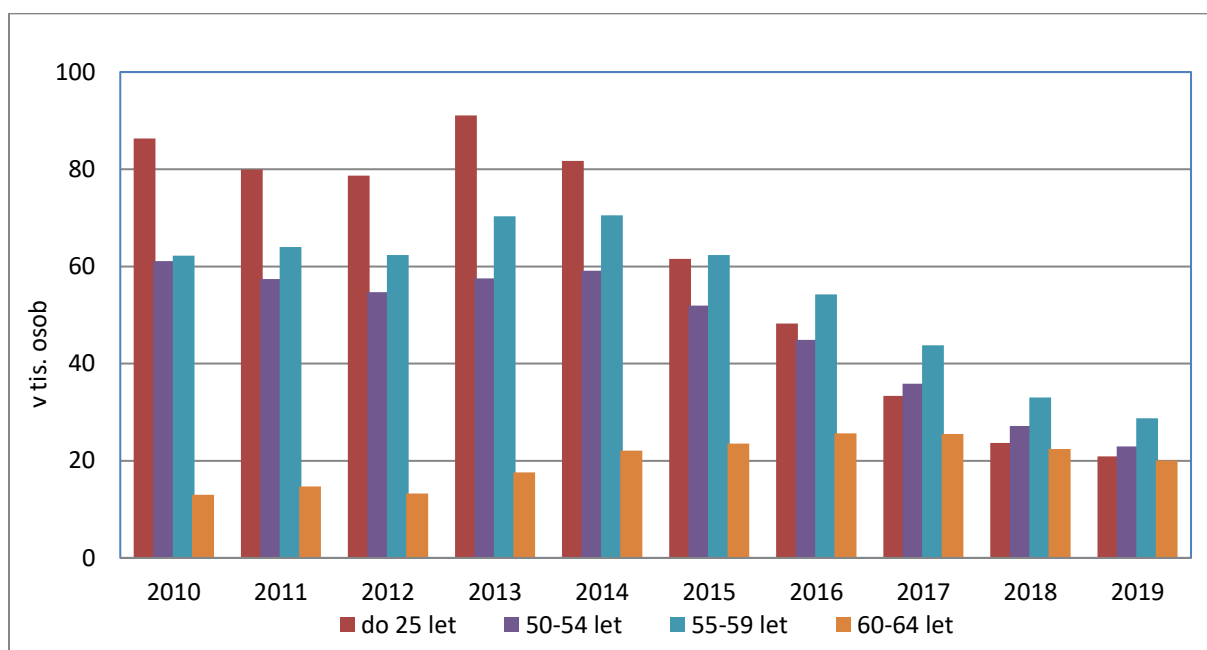
Celkově mezinárodně sledovaná věková skupina uchazečů o zaměstnání **do 25 let** zaznamenala pokles **o 2,7 tis.** osob, tj. o 11,4 %. **K 30. 6. 2019** bylo evidováno **20,9 tis. osob** a jejich **podíl** na celkovém počtu nezaměstnaných - **10,7 %**, byl ve srovnání s polovinou roku 2018 **vyšší o 0,2 p. b.** Nepatrně se na poklesu počtu osob této věkové skupiny (kromě realizovaných programů určených pro mladé) podílel i demografický vývoj (počet obyvatel ve věku 15–24 let podle měsíčních odhadů ČSÚ na základě bilance obyvatelstva se mezi červnem 2018 a červnem 2019 snížil o cca 1,4 %).

Graf 13 Věková struktura uchazečů o zaměstnání (podíly v %)

Vzhledem k tomu, že ve věkové struktuře uchazečů o zaměstnání došlo jen k nepatrným změnám, zůstal k 30. 6. 2018 **průměrný věk** uchazečů o zaměstnání na hodnotě **43,4 let**, u žen představoval 42,7 let a u mužů 44,2 let.

Graf 14 Vývoj počtu uchazečů vybraných věkových skupin v letech 2010-2019 (k 30. 6.)

Specifické podíly nezaměstnaných osob (taktéž SPNO) podle jednotlivých věkových skupin na obyvatelstvu stejného věku jsou uvedeny v příloze č. 6.

U věkové skupiny mladých **do 25 let** dosáhl k **30. 6. 2019** SPNO hodnoty **2,1 %** a meziročně **poklesl o 0,2 p. b.**, zatímco celkový PNO byl nižší o 0,3 p. b. Ve skupině **55–64 let** činil SPNO **3,3 %** a meziročně byl **nižší o 0,4 p. b.**

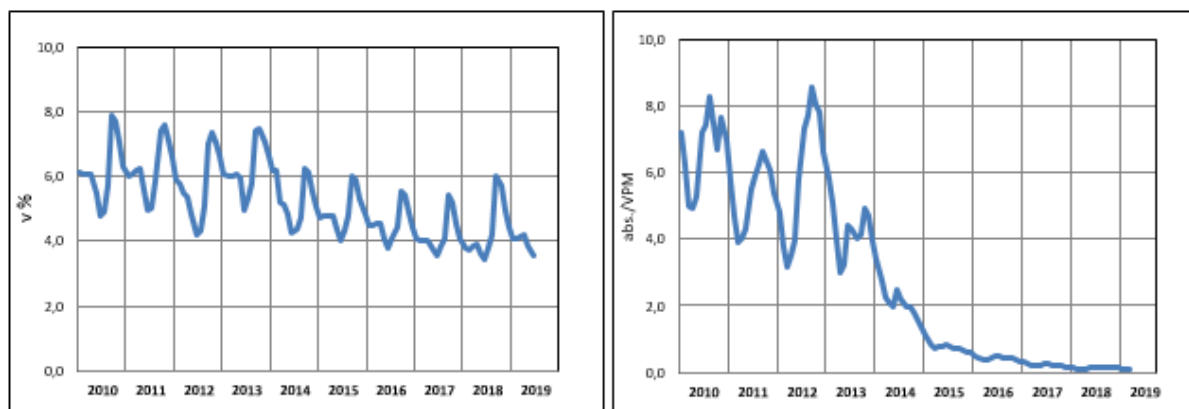
Nadprůměrnou hodnotu SPNO (více než 2,6 %) vykázaly věkové skupiny, do nichž spadají absolventi škol a lidé v předdůchodovém věku, a to **20-29 let a 50-64 let.**

Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v mladších věkových skupinách ovlivňuje také vývoj počtu **absolventů škol** všech stupňů vzdělání a **mladistvých** po ukončení základní školy (dále jen absolventi). K **30. 6. 2019** jich bylo evidováno **7,0 tis.**, což je pouze **o 0,7 tis. méně** než před rokem. **Jejich podíl** na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání **se** meziročně **zvýšil z 3,4 % na 3,6 %**. **Průměrný počet absolventů** v evidenci ÚP ČR v **1. pololetí 2019** meziročně **poklesl o 0,8 tis. na 9,0 tis.**

Nabídka nahlášených **volných pracovních míst** vhodných i pro absolventy na konci června 2019 **vzrostla na 75,8 tis.**, zatímco na konci 1. pololetí 2018 bylo evidováno 71,0 tis. míst. **Na jednoho evidovaného absolventa připadalo téměř 11 volných pracovních míst** vhodných i pro tuto skupinu uchazečů o zaměstnání, což je více než před rokem (v červnu 2018 to bylo v průměru 10 míst)⁷.

⁷ Podrobné analýzy o uplatnění absolventů škol na trhu práce provádí Národní ústav pro vzdělávání (NÚV) a zveřejňuje na své stránce www.infoabsolvent.cz

Graf 15 Vývoj podílu absolventů na celkovém počtu UoZ (v %) a počtu absolventů na 1 VPM pro absolventy

➤ **Struktura uchazečů o zaměstnání podle délky nezaměstnanosti**

Počet dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů o zaměstnání (déle než 12 měsíců) se meziročně **snížil o 25,6 tis.** (tj. o 33,9 %) **na 49,9 tis.** Díky výrazně rychlejšímu poklesu jejich počtu proti poklesu celkové nezaměstnanosti se jejich podíl na celkové nezaměstnanosti snížil z 33,7 % **na 25,5 %**. Na poklesu se podíleli jak **nezaměstnaní v rozmezí 12-24 měsíců** (pokles o 5,7 tis., tj. o 24,5 % na 17,6 tis.), tak především **nezaměstnaní 24 a více měsíců** (pokles o 19,9 tis. na 32,3 tis.), v relativním vyjádření představovalo snížení jejich počtu 38,1 %.

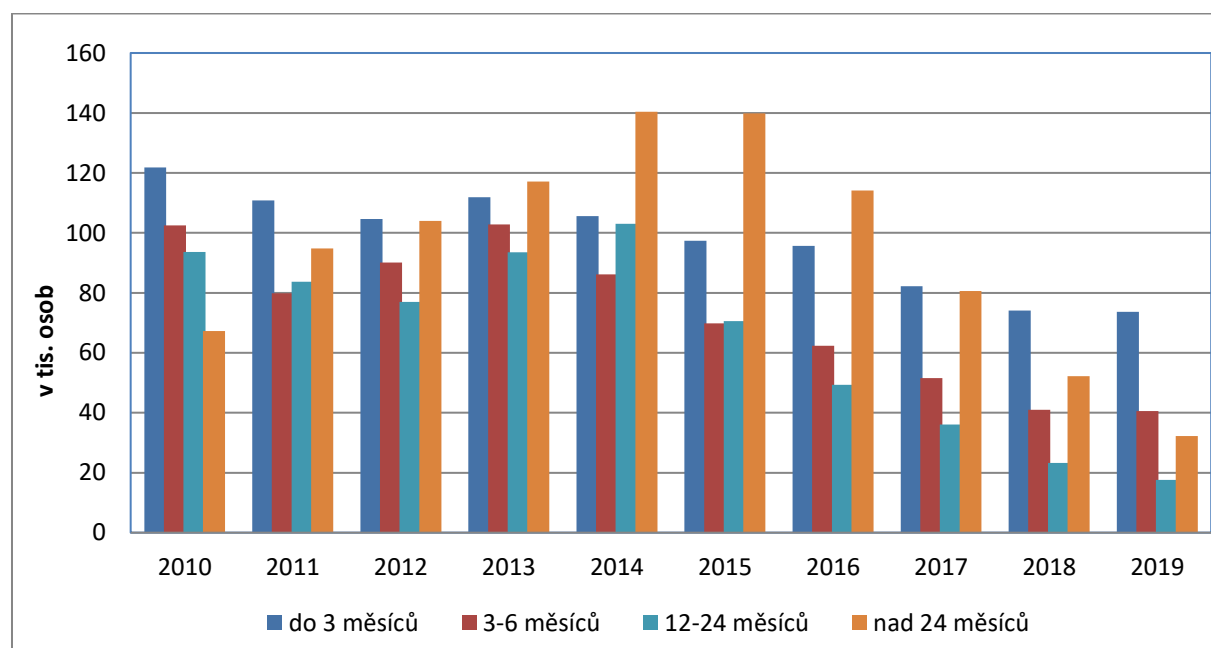
Tabulka 19 Struktura uchazečů o zaměstnání podle délky nezaměstnanosti

	k 30. 6. 2018		k 30. 6. 2019		meziroční rozdíl	
	v tis.	v %	v tis.	v %	v tis.	v %
Uchazeči celkem	223,8	100,0	195,7	100,0	-28,1	-12,6
v tom:						
do 3 měsíců	74,0	33,1	73,7	37,7	-0,3	-0,4
3-6 měsíců	41,0	18,3	40,6	20,7	-0,4	-1,0
6-9 měsíců	20,3	9,1	19,9	10,2	-0,4	-2,0
9-12 měsíců	13,0	5,8	11,6	5,9	-1,4	-10,8
12-24 měsíců	23,3	10,4	17,6	9,0	-5,7	-24,5
nad 24 měsíců	52,2	23,3	32,3	16,5	-19,9	-38,1
nad 5 měsíců	122,8	54,9	94,9	48,5	-27,9	-22,7
nad 6 měsíců	108,8	48,6	81,4	41,6	-27,4	-25,2
nad 12 měsíců	75,5	33,7	49,9	25,5	-25,6	-33,9

Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

Pokles počtu a podílu dlouhodobě nezaměstnaných jako celku byl zaznamenán již v roce 2015, ovšem **podíl uchazečů o zaměstnání nezaměstnaných 24 a více měsíců** (při poklesu jejich počtu) do té doby ještě rostl. Od roku 2016 ale významně **klesá zejména podíl skupiny velmi dlouho nezaměstnaných**. Nadále však **tvoří značnou část** dlouhodobě nezaměstnaných, a to **64,7 %** (na konci 1. pololetí 2018 to bylo 69,1 %).

Graf 16 Vývoj počtu uchazečů podle délky evidence v letech 2010-2019 (k 30. 6.)

Statistiky ze současného informačního systému ÚP ČR neposkytují podrobnější strukturu dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů o zaměstnání. Z výsledků šetření provedeného na pracovištích ÚP ČR vyplynulo, že v hodnoceném období mezi uchazeči o zaměstnání **nezaměstnanými déle než 1 rok je cca 43,0 % osob starších ve věku 55 a více let a 33,9 % OZP, nejvýše dosažené základní vzdělání má 38,8 % dlouhodobě nezaměstnaných UoZ** (zatímco v celkovém počtu UoZ je osob ve věku 55 a více let 25,9 %, OZP 17,6 % a UoZ se základním vzděláním nebo bez vzdělání 31,9 %).

V souladu s instrukcí k realizaci aktivní politiky zaměstnanosti věnuje ÚP ČR zvýšenou péči uchazečům o zaměstnání, kteří jsou v evidenci **déle než 5 měsíců**. **Na konci června 2019** jich bylo evidováno **94,9 tis.**, což znamená meziroční pokles o 27,9 tis. osob, tj. o 22,7 %. Jejich **podíl** na celkovém počtu nezaměstnaných meziročně **poklesl** o 6,4 p. b. **na 48,5 %**.

➤ **Délka evidence uchazečů o zaměstnání**

Díky výraznému poklesu počtu dlouhodobě nezaměstnaných UoZ se průměrná **délka průběžné evidence** (tj. délka evidence uchazečů o zaměstnání, kteří byli k 30. 6. 2019 evidováni na ÚP ČR) snížila. Na konci června 2018 činila 705 dní, **na konci června 2019 poklesla na 568 dní.**

Průměrná **délka ukončené evidence** (tj. délka nezaměstnanosti těch, kteří z evidence odešli) se také zkrátila. V červnu 2018 představovala 301 dní, **v červnu letošního roku 263 dní.**

➤ **Struktura uchazečů o zaměstnání a volných pracovních míst podle stupně vzdělání**

K 30. 6. 2019 byl zaznamenán meziroční **pokles** uchazečů o zaměstnání **ve všech vzdělanostních skupinách.**

Absolutně nejvíce poklesl počet uchazečů o zaměstnání **v početně největších skupinách UoZ s vyučením** (o 11,3 tis., tj. o 15,1 %) **a se základním vzděláním vč. neukončeného** (o 9,5 tis., tj. 13,2 %). **V relativním vyjádření byl nadprůměrný pokles** zaznamenán ještě u uchazečů o zaměstnání **se středoškolským vzděláním bez maturity** (o 12,9 %). **Nejpomaleji se snížil** počet UoZ **s vysokoškolským a vyšším odborným vzděláním** (shodně o 5,6 %).

Tabulka 20 Struktura uchazečů o zaměstnání podle vzdělání

	k 30. 6. 2018		k 30. 6. 2019		meziroční rozdíl	
	v tis.	v %	v tis.	v %	v tis.	v %
Uchazeči celkem	223,8	100,0	195,7	100,0	-28,1	-12,6
v tom:						
zákl. vzdělání (vč. neukonč.)	71,9	32,1	62,4	31,9	-9,5	-13,2
vyučen	74,9	33,5	63,6	32,5	-11,3	-15,1
středoškol. bez maturity.	7,0	3,1	6,1	3,1	-0,9	-12,9
vyučen s maturitou.	9,4	4,2	8,4	4,3	-1,0	-10,6
gymnázium	6,6	2,9	5,9	3,0	-0,7	-10,6
SOŠ s maturitou	34,3	15,3	30,8	15,7	-3,5	-10,2
vyšší odborné vzdělání	1,8	0,8	1,7	0,9	-0,1	-5,6
vysokoškolské	18,0	8,0	17,0	8,7	-1,0	-5,6

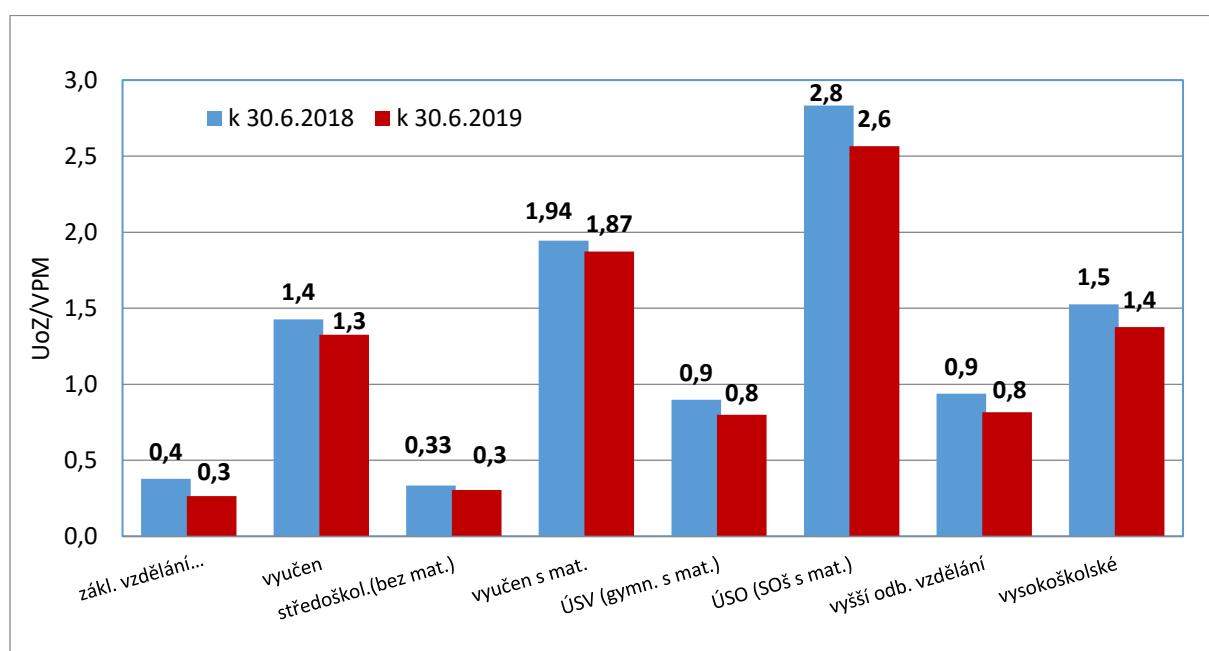
Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

V poměrném zastoupení jednotlivých kategorií na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání došlo k nepatrným změnám. Po **vyučených (63,6 tis. osob, tj. 32,5 % všech UoZ)** **druhou nejpočetnější skupinou zůstávají** uchazeči o zaměstnání **se**

základním vzděláním vč. neukončeného (62,4 tis. osob, tj. 31,9 % celkové nezaměstnanosti). Podíl těchto dvou skupin UoZ se snížil (o 1,0 p. b., resp. 0,2 p. b.), zastoupení ostatních skupin UoZ se naopak mírně zvýšilo, nejvíce vzrostl podíl vysokoškoláků (o 0,7 p. b.).

Rozdíly mezi vzdělanostní strukturou uchazečů o zaměstnání a požadavky na stupeň vzdělání ze strany zaměstnavatelů vyjádřené **počtem uchazečů o zaměstnání na 1 volné pracovní místo** se oproti červnu 2018 **nejvíce zmírnily u úplného středního odborného vzdělání (SOŠ s maturitou)**.

Graf 17 Počet uchazečů o zaměstnání na 1 VPM podle kategorií vzdělání

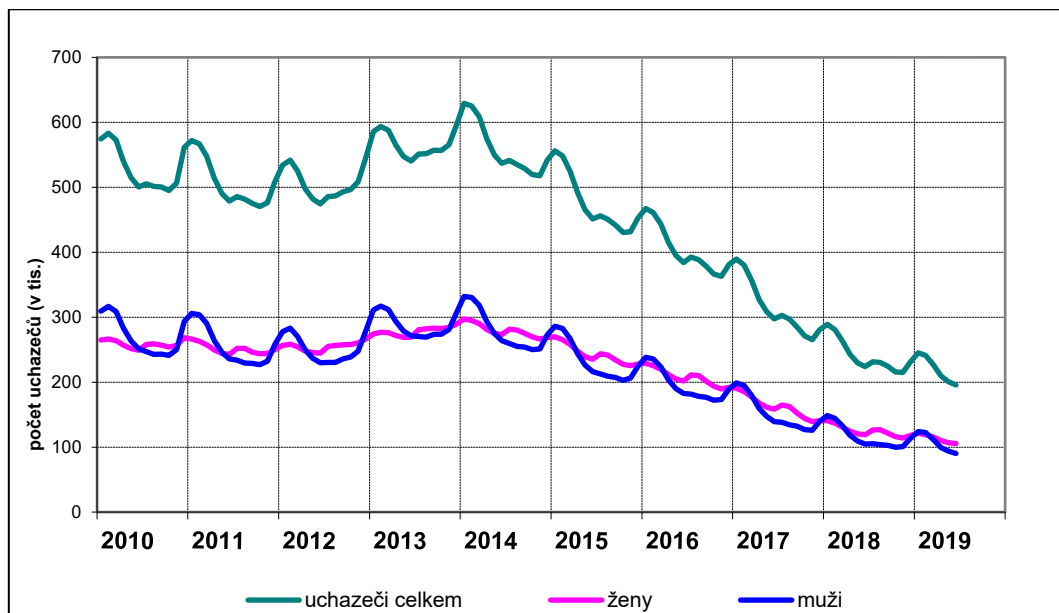
V souvislosti s hlavními cíli Strategie Evropa 2020 v oblasti zaměstnanosti se projevila potřeba snížení vysoké míry nezaměstnanosti některých skupin obyvatel. Proto do národních cílů České republiky byl zařazen cíl **snížení míry nezaměstnanosti mladých osob (15-24 let) o třetinu** a **snížení míry nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací** (stupeň ISCED 0-2 klasifikace vzdělání) **o čtvrtinu oproti roku 2010**. Vzhledem k tomu, že k vyhodnocení se používají mezinárodně srovnatelná data EUROSTATu z VŠPS podle metodiky ILO, konkrétní hodnoty jsou uvedeny v části 5. Mezinárodní srovnání zaměstnanosti a nezaměstnanosti.

➤ Ženy a muži v evidenci ÚP ČR

Počet žen v evidenci ÚP ČR bývá v průměru vyšší než mužů. V 1. pololetí 2019 dosáhl **průměrný počet mužů 108,8 tis.**, což je o 20,4 tis. méně než v 1. pololetí 2018. Průměrný **počet žen** se snížil méně, a to o 16,4 tis. na **114,1 tis.** **Ženy** tak představují **51,2 %** všech uchazečů o zaměstnání (v 1. pololetí 2018 – 50,2 %).

V průběhu roku se však zastoupení mužů a žen mezi uchazeči o zaměstnání mění. Vyšší počet mužů je charakteristický zejména na přelomu roku, protože se více uplatňují v sezónně orientovaných odvětvích nebo sezónních pracích. Naopak převaha žen v evidenci ÚP ČR je typická spíše pro letní měsíce, a to v souvislosti s pracovními poměry u zaměstnanců ve školství sjednávanými na dobu určitou, nebo i s tím, že ženy při ztrátě nebo změně zaměstnání odkládají nástup do zaměstnání kvůli péči o děti až po prázdninách. Tuto skutečnost dokládá i vývoj počtu žen a mužů v evidenci ÚP ČR v následujícím grafu. **K 30. 6. 2019 klesl** počet mužů na **90,2 tis.**, **žen bylo** evidováno **105,5 tis.**, tj. o 15,3 tis. více než mužů. **Podíl žen** na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání k tomuto datu činil **53,9 %** (na konci června 2018 - 53,2 %).

Graf 18 Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v členění podle pohlaví (v tis.)

Relativní ukazatel registrované nezaměstnanosti - **podíl nezaměstnaných osob**, byl na konci pololetí 2019 **u žen (2,8 %)** také vyšší než **u mužů (2,3 %)**,

průměrná hodnota tohoto ukazatele za celé pololetí představovala **u žen 3,1 %** a **u mužů 2,8 %**.

U žen byl PNO na konci pololetí nižší než **u mužů** pouze ve věkové skupině **60-64 let** (z důvodu dřívějších odchodů žen do důchodu). U mužů v této věkové skupině činil 3,6 %, PNO žen byl poloviční. **PNO žen nejvíce převyšuje PNO mužů** (o 0,9-1,0 p. b.) ve věkových skupinách **25-44 let a 55-59 let**, do nichž spadají ženy, které hůř nacházejí uplatnění na trhu práce z důvodu péče o dítě, případně péče o osobu blízkou, a v předdůchodovém věku, viz příloha č. 6.

Z celkového počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP ČR **na konci 1. pololetí 2019** bylo **36,3 tis. osob pečujících o dítě do 15 let** (18,5 % z celkového počtu UoZ). Z tohoto počtu bylo **32,8 tis. žen** (31,1 % všech uchazeček o zaměstnání) a **3,5 tis. mužů** (3,9 % všech mužů evidovaných na ÚP ČR). Celkový počet osob a žen byl v absolutním vyjádření meziročně nižší, ovšem zastoupení mezi všemi uchazeči o zaměstnání se zvýšilo. Na konci 1. pololetí 2018 bylo celkem 39,9 tis. osob pečujících o dítě do 15 let (17,8 % z celkového počtu UoZ), z toho 36,4 tis. žen (30,6 %) a 3,4 tis. mužů (3,3 %).

Osob, kteří bezprostředně před vstupem do evidence **osobně pečovali o dítě do 4 let, se** v 1. pololetí 2019 **nově zaevidovalo** na ÚP ČR **12,3 tis.** (5,5 % všech nově zaevidovaných UoZ), **z toho** bylo **12,1 tis. žen** (10,9 % z celkového počtu nově zaevidovaných žen). Je to více než v průběhu 1. pololetí 2018, kdy jich přišlo do evidence celkem 11,5 tis., tj. 5,2 % všech nových UoZ, z toho bylo 11,3 tis. žen, které tvořily 10,5 % všech nově příchozích žen. **Na konci června 2019** bylo ovšem těchto osob v evidenci ÚP ČR meziročně méně, **celkem 8,4 tis.**, tj. 4,3 % všech UoZ, z toho **8,1 tis. žen**, které představovaly 7,7 % všech uchazeček zaměstnání. Na konci června 2018 to bylo 10,7 tis. UoZ (4,8 %), žen bylo 10,3 tis. (8,6 % všech uchazeček o zaměstnání).

Vzhledem k převaze mužů v sezónně orientovaných odvětvích je u mužů patrná spíše opakovaná nezaměstnanost, zatímco ženy jsou více postiženy dlouhodobou nezaměstnaností. Nemalou roli v dlouhodobé nezaměstnanosti žen hrají právě faktory související s péčí o děti nebo osobu blízkou, např. ztížená dojíždka do práce a práce na směny, nedostatek práce na zkrácený úvazek nebo s jinou formou uspořádání pracovní doby (mezi uchazeči o zaměstnání, kteří pečují o dítě do 15 let je 90,4 % žen a mezi osobami, které přicházejí do evidence uchazečů o zaměstnání bezprostředně po mateřské nebo rodičovské dovolené tvoří ženy 96 %).

K 30. 6. 2019 bylo v evidenci ÚP ČR nepřetržitě **déle než 6 měsíců 44,6 %** a **déle než 12 měsíců 26,7 % žen**. Naproti tomu z celkového počtu **nezaměstnaných mužů** jich bylo s poslední evidencí **delší než 6 měsíců 36,8 %**, **delší než 12 měsíců 23,1 %**. Absolutní počty i podíly dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů o zaměstnání u obou pohlaví poklesly, u žen nepatrně více.

Průměrná **délka průběžné evidence** se na konci 1. pololetí 2019 **u mužů snížila** ze 720 na **605 dní**, **u žen poklesla** z 692 na **537 dní**. **Délka ukončené evidence** se **snížila také u obou pohlaví**, **u mužů** představovala **241 dní**, zatímco na konci 1. pololetí 2018 to bylo 276 dní, **u žen se snížila** z 330 na **286 dní**.

Podrobnější údaje o počtech a podílech mužů a žen z celkového počtu nezaměstnaných v jednotlivých kategoriích (věk, vzdělání, výše podpory v nezaměstnanosti, délka nezaměstnanosti) včetně grafického znázornění jsou uvedeny v příloze č. 8 a 9.

3.5 Regionální nezaměstnanost

Podíl nezaměstnaných osob vyšší nebo stejný jako celorepublikový průměr (2,6 %) byl k 30. 6. 2019 zaznamenán v pěti krajích. **Nejvyšší** byl v **Moravskoslezském kraji** (4,1 %), následoval **Ústecký kraj** (3,8 %).

Meziročně **se PNO snížil ve všech krajích**, pouze v **Plzeňském kraji se nezměnil**. **Největší pokles PNO** byl patrný v **Ústeckém** (o 0,8 p. b.), **Olomouckém** (o 0,7 p. b.) a v **Moravskoslezském kraji** (o 0,6 p. b.). Nejméně, pouze o 0,1 p. b., poklesl v Pardubickém a Karlovarském kraji a hl. m. Praze.

Nejvíce **uchazečů o zaměstnání** ubylo v Moravskoslezském (5 424), Ústeckém (4 926) a Jihomoravském kraji (4 174), ovšem v relativním vyjádření byl jejich **pokles nejvýraznější v Olomouckém** (o 21,5 %), **Zlínském a Ústeckém kraji** (shodně o 18,0 %). K většímu než celorepublikovému poklesu (o 12,5 %) došlo také v Jihomoravském, Moravskoslezském kraji a Kraji Vysočina. Jediným krajem, kde byl na konci 1. pololetí 2019 **počet evidovaných uchazečů o zaměstnání vyšší** než před rokem, je **Plzeňský kraj** (nárůst o 237 UoZ).

Vývoj nezaměstnanosti v jednotlivých krajích ovlivňuje zejména struktura nabídky práce ze strany zaměstnavatelů a struktura těch, co práci hledají, různá míra uplatňování aktivní politiky zaměstnanosti, věková a vzdělanostní struktura obyvatelstva.

Tabulka 21 Podíl nezaměstnaných osob, počet UoZ a VPM v krajích (seřazeno podle podílu nezaměstnaných osob k 30. 6. 2019)

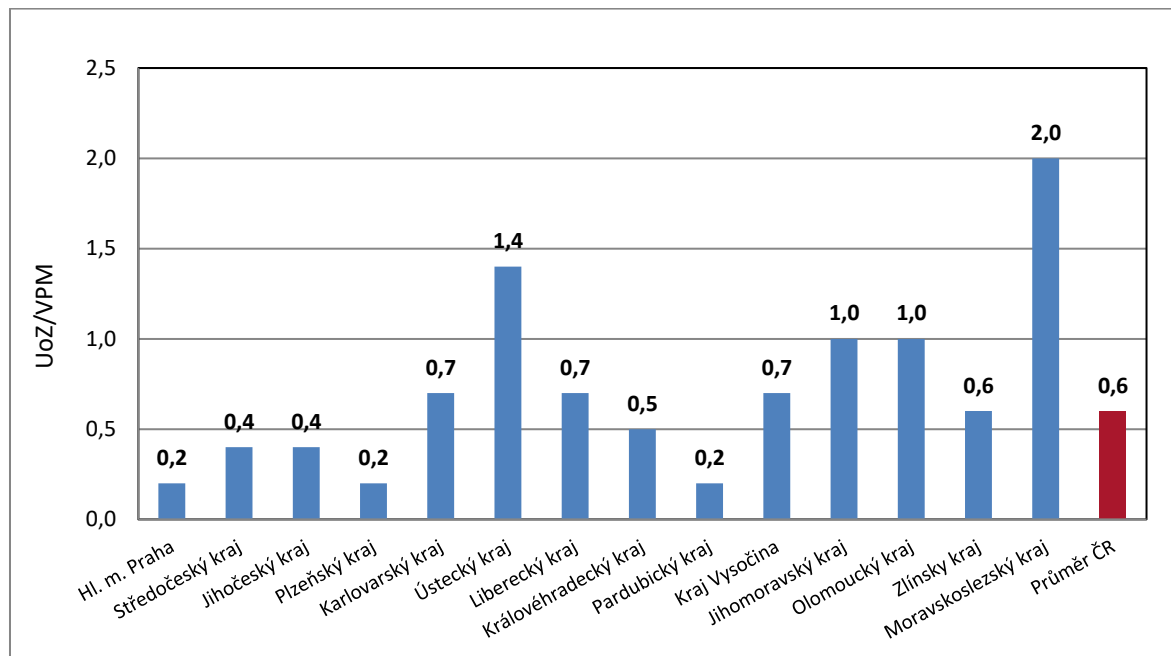
Kraj	Evidovaní uchazeči o zaměstnání		Volná pracovní místa		Podíl nezaměstnaných osob v %	
	k 30. 6.		k 30. 6.		k 30. 6.	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
1. Moravskoslezský kraj	40 787	35 363	17 386	17 824	4,7	4,1
2. Ústecký kraj	27 324	22 398	13 845	16 554	4,6	3,8
3. Jihomoravský kraj	30 406	26 232	23 849	26 816	3,6	3,1
4. Liberecký kraj	9 769	8 647	11 057	11 759	3,1	2,7
5. Karlovarský kraj	5 889	5 531	8 239	8 144	2,7	2,6
6. Olomoucký kraj	14 059	11 043	11 373	10 874	3,2	2,5
7. Středočeský kraj	24 455	21 929	41 938	56 112	2,5	2,3
8. Kraj Vysočina	9 339	8 078	10 225	11 287	2,6	2,2
9. Zlínský kraj	10 420	8 540	10 936	13 435	2,5	2,0
10. Královéhradecký kraj	8 167	7 518	13 006	14 109	2,1	1,9
11. Plzeňský kraj	8 010	8 247	31 622	37 409	1,9	1,9
12. Hl. m. Praha	19 255	17 771	59 425	72 705	2,0	1,9
13. Jihočeský kraj	9 163	8 234	18 481	19 352	1,9	1,7
14. Pardubický kraj	6 743	6 192	30 134	26 130	1,8	1,7
Celkem	223 786	195 723	301 516	342 510	2,9	2,6

Nejvyšší počet volných pracovních míst oznámených zaměstnavateli na ÚP ČR k 30. 6. 2019 byl evidován v hl. m. Praze (72 705), ve Středočeském (56 112) a Plzeňském kraji (37 409). V těchto třech krajích spolu se Zlínským krajem byl zaznamenán také nejvyšší meziroční relativní přírůstek. Ve Středočeském kraji vzrostl počet VPM o třetinu, v Zlínském kraji a hl. m. Praze o více než pětinu a v Plzeňském kraji téměř o pětinu. Méně VPM než před rokem vykázal Pardubický, Olomoucký a Karlovarský kraj.

Vzhledem k rozdílné velikosti krajů je více vypovídající ukazatel počtu uchazečů o zaměstnání připadajících na 1 volné pracovní místo. **Nejnižší hodnota** tohoto ukazatele vyjadřujícího poměr nabídky pracovní síly a poptávky po ní byla k 30. 6. 2019 dosažena v Pardubickém, Plzeňském kraji a hl. m. Praze (0,2 UoZ/VPM). Pod celorepublikovým průměrem (0,6) se nacházel tento ukazatel ještě ve Středočeském, Jihočeském (shodně 0,4) a Královéhradeckém kraji (0,5). Naopak **nejméně příznivá situace** byla z tohoto pohledu v krajích s nejvyšší nezaměstnaností, a to v Moravskoslezském (2,0) a Ústeckém kraji (1,4), i když se

v těchto krajích poměr mezi uchazeči o zaměstnání a volnými místy výrazně snížil (před rokem 2,3, resp. 2,0 UoZ/VPM).

Graf 19 Uchazeči o zaměstnání na jedno volné pracovní místo podle krajů k 30. 6. 2019

V zastoupení skupin uchazečů o zaměstnání na trhu práce znevýhodněných nadále přetrvávají velké regionální rozdíly, ovšem s výjimkou dlouhodobé nezaměstnanosti podíly ostatních skupin ohrožených na trhu práce nejeví souvislost s úrovní nezaměstnanosti. Struktura uchazečů o zaměstnání je spíše závislá např. na struktuře obyvatelstva a míře jejich ekonomické aktivity nebo i struktuře zaměstnanosti a nabídce práce.

Podíl uchazečů o zaměstnání se základním vzděláním vč. neukončeného se v celé republice k 30. 6. 2019 snížil na 31,9 % všech uchazečů o zaměstnání. Z pohledu krajů byl **nejvyšší v Karlovarském (53,9 %) a Ústeckém kraji (49,6 %)**. Celorepubliková hodnota tohoto ukazatele byla překročena i v Libereckém a Moravskoslezském kraji. Nejmenší podíl osob s nejnižším vzděláním byl evidován v hl. m. Praze (20,4 %), ve Zlínském kraji (20,5 %) a v Kraji Vysočina (21,1 %). Nárůst podílu byl zaznamenán pouze v pěti krajích - Plzeňském, Jihomoravském, Olomouckém, Zlínském a Kraji Vysočina.

Podíl uchazečů o zaměstnání **do 25 let** byl v polovině roku 2019 **nejvyšší** (více než 12 %) **v Karlovarském, Libereckém, Pardubickém, Ústeckém, Královéhradeckém kraji**, nejnižší v hl. m. Praze (8,2 %), Moravskoslezském (9,6 %)

a Olomouckém kraji (9,9 %). Celorepublikový průměr dosáhl hodnoty 10,7 %. Meziroční nárůst byl zaznamenán v polovině krajů, největší v Karlovarském kraji (o 1,5 p. b.).

Nejvyšší zastoupení měli uchazeči o zaměstnání **ve věku 50 a více let v Moravskoslezském, Zlínském a Olomouckém kraji** (40 % a více). Celorepublikový průměr, který byl téměř stejný jako před rokem a činil 37,5 %, byl překročen ještě v Kraji Vysočina, v Jihočeském a Královéhradeckém kraji. Nejnižší podíl byl v hl. m. Praze (31,7 %). Zastoupení této skupiny UoZ vzrostlo v Ústeckém, Královéhradeckém, Jihomoravském, Zlínském a Moravskoslezském kraji (o 0,2 p. b až 1,1 p. b.).

Podíl uchazečů o zaměstnání - **OZP** představoval v ČR v průměru 17,6 %. **Nejvyšší podíl** zaznamenali v **Královéhradeckém** (21,5 %), **Pardubickém** (21,3 %) a **Plzeňském kraji** (21,2 %), nejnižší v hl. m. Praze (9,0 %). Pod celorepublikovým průměrem byl podíl OZP ještě v Karlovarském, Středočeském, Libereckém a Jihomoravském kraji. Podíl UoZ-OZP se zvýšil ve třech krajích, a to v Ústeckém, Královéhradeckém a Moravskoslezském kraji (o 0,3 p. b až 0,5 p. b.)

V Ústeckém, Jihočeském, Středočeském, Plzeňském, Libereckém kraji a Kraji Vysočina představovaly **ženy** více než 55 % uchazečů o zaměstnání, zatímco v Moravskoslezském kraji pouze 50,1 %. Pod úrovní republikového průměru (53,9 %) bylo zastoupení žen ještě v Jihomoravském, Karlovarském, Zlínském kraji a v hl. m. Praze. Jejich podíl na celkovém počtu UoZ poklesl pouze v hl. m. Praze, Středočeském kraji a Kraji Vysočina. S tím souvisí také vyšší zastoupení osob pečujících o dítě do 15 let, které vzrostlo ve všech krajích kromě hl. m. Prahy, Libereckého, Královéhradeckého a Pardubického kraje. Počet osob, které před evidencí na ÚP ČR pečovaly o dítě do 4 let věku, se snížil ve všech krajích, pouze ve Zlínském kraji se nezměnil.

Relativně nejvyšší dlouhodobou nezaměstnanost (UoZ evidovaní 12 měsíců a více) měly v polovině roku kraje s nejvyšší nezaměstnaností, **Moravskoslezský** (35,3 %), **Jihomoravský** (30,5 %) a **Ústecký** (28,6 % všech uchazečů o zaměstnání). V ostatních krajích byl podíl dlouhodobě nezaměstnaných nižší než celorepublikový průměr (25,5 %). Nejnižší podíl evidovaly regiony s nejnižší nezaměstnaností, zejména **Pardubický** (11,7 %), **Jihočeský** (16,4 %), **Královéhradecký** (18,1 %) a **Plzeňský kraj** (18,3 %). Kategorie dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů o zaměstnání je jedinou kategorií, jejíž zastoupení se

významně snížilo ve všech krajích. **Výrazný pokles** dlouhodobé nezaměstnanosti byl zaznamenán **v Karlovarském a Olomouckém kraji**. Zatímco v celé České republice poklesl podíl dlouhodobě nezaměstnaných o 8,2 p. b., v Karlovarském kraji to bylo o 11,2 p. b. a v Olomouckém kraji o 10,5 p. b.

S vysokou nezaměstnaností souvisí také délka evidence uchazečů o zaměstnání. Tzv. **délka průběžné evidence**, tj. délka evidence těch UoZ, kteří byli k 30. 6. 2019 v evidenci ÚP ČR, dosáhla **nejvyšších hodnot v Moravskoslezském (876), Jihomoravském (643), Ústeckém kraji (635) a Kraji Vysočina (575 dní)** a překročila celorepublikový průměr 568 dní. Nejkratší délka průběžné evidence byla zaznamenána v Pardubickém kraji (261), hl. m. Praze (338), v Jihočeském (362), Královéhradeckém (375) a Plzeňském kraji (389 dní). **Nejvýrazněji se** průměrná délka průběžné evidence **zkrátila v Karlovarském (o 224) a Olomouckém kraji (o 181 dní)**. Celorepublikový průměr byl kratší o 137 dní.

Průměrná délka evidence uchazečů o zaměstnání, kteří v průběhu června 2019 již z evidence ÚP ČR odešli, tj. **délka ukončené evidence**, byla také **nejdelší v Moravskoslezském (357), Ústeckém (328) a Jihomoravském kraji (285 dní)**. V ostatních krajích byl tento ukazatel nižší než celostátní průměr, který se zkrátil o 38 dní na 263 dní. V průměru nejkratší dobu pobýli v evidenci ÚP ČR uchazeči o zaměstnání v Pardubickém a Královéhradeckém kraji (181 dní). Délka ukončené evidence se, podobně jako délka průběžné evidence, zkrátila ve všech krajích, nejvíce ve Zlínském (o 112) a Karlovarském kraji (o 88 dní).

Podrobnější informace o zastoupení vybraných skupin uchazečů o zaměstnání v krajích a také v okresech jsou uvedeny v příloze č. 13. V přílohách jsou uvedeny i další podrobnější údaje o nezaměstnanosti za kraje a okresy.

4. Politika zaměstnanosti

4.1 Zaměření politiky zaměstnanosti

Hlavním východiskem v oblasti zaměstnanosti pro 1. pololetí 2019 je strategie „Evropa 2020“ a na ní navazující strategie „Národní program reforem České republiky“ kladoucí si za cíl na národní úrovni dosáhnout do roku 2020:

Národní cíl

- zvýšení celkové míry zaměstnanosti ve věkové skupině 20-64 let na 75 %,

Národní dílčí cíle

- zvýšení míry zaměstnanosti žen ve věku 20-64 let na 65 %,
- zvýšení míry zaměstnanosti starších pracovníků ve věku 55-64 let na 55 %,
- snížení míry nezaměstnanosti mladých osob ve věku 15-24 let o třetinu oproti roku 2010,
- snížení míry nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací o čtvrtinu oproti roku 2010.

S cílem zajistit plnění výše uvedených cílů vyhotovilo Ministerstvo práce a sociálních věcí (taktéž „MPSV“) „Strategii politiky zaměstnanosti do roku 2020“, která byla schválena vládou České republiky usnesením č. 835 ze dne 15. října 2014. Aktuálním implementačním dokumentem „Strategie politiky zaměstnanosti do roku 2020“ je pololetně vyhodnocovaný materiál „Analýza nabídky a poptávky na trhu práce“ schválený usnesením vlády č. 1127/2016. Nahradil tak předcházející dokument „Aktivizační opatření k řešení nepříznivé situace na trhu práce“.

Poskytování příspěvků aktivní politiky zaměstnanosti se řídí stanovenými kritérii, která jsou zakotvena v Instrukci náměstka pro řízení sekce zaměstnanosti č. 1/2019 Ministerstva práce a sociálních věcí určené Úřadu práce České republiky (dále jen „ÚP ČR“), a která stanoví, že nástroje aktivní politiky zaměstnanosti jsou určeny přednostně uchazečům o zaměstnání, kterým nelze pro jejich individuální znevýhodnění zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem. Za nejvíce ohrožené osoby na trhu práce jsou považovány osoby zdravotně postižené. Dále pak absolventi bez praxe, mladí lidé do 30 let, osoby starší 50 let věku, osoby s nízkou kvalifikací a rodiče, zejména matky vracející se z rodičovské dovolené a uchazeči o zaměstnání, u nichž existuje důvodný předpoklad dlouhodobého setrvání v evidenci uchazečů

o zaměstnání. Nástroje aktivní politiky zaměstnanosti rovněž slouží k boji se sociálním vyloučením.

4.2 Výdaje na politiku zaměstnanosti

Výdaje ze státního rozpočtu (taktéž „SR“) na **pasivní politiku zaměstnanosti v 1. pololetí 2019** dosáhly **4 252 327 tis. Kč** a byly ve srovnání s výdaji v 1. pololetí 2018 **o 252 054 tis. Kč, tj. o 6,3 % vyšší**.

I přes významný pokles nezaměstnanosti se výdaje související s výplatou podpor v nezaměstnanosti zvýšily, a to především v důsledku nárůstu průměrné podpory v nezaměstnanosti a přetrvávajícího vysokého podílu věkově starších, jejichž rozhodující příjem pro výpočet nároku na podporu v nezaměstnanosti je obvykle vyšší a jejich podpůrná doba je delší. Dalším faktorem ovlivňujícím neklesající výdaje související s výplatou podpor v nezaměstnanosti, je skutečnost, že počet nově hlášených uchazečů o zaměstnání s podporou v nezaměstnanosti se dlouhodobě pohybuje na téměř neměnné úrovni.

Na aktivní politiku zaměstnanosti (taktéž „APZ“) bylo v **1. pololetí 2019** na MPSV a ÚP ČR vynaloženo **1 104 015 tis. Kč**, v tom MPSV 56 292 tis. Kč, ÚP ČR 1 047 723 tis. Kč. Ve srovnání s 1. pololetí 2018 **klesly výdaje na APZ o 1 172 494 tis. Kč, tj. o 51,5 %**. Meziročně se snížil objem výdajů aktivní politiky zaměstnanosti spolufinancovaných z Evropského sociálního fondu (pokles o 60,1 %) i výdaje financované z národních prostředků (pokles o 35,3 %).

Důvodem změny struktury ve financování nástrojů APZ, kdy vzrůstá podíl státního rozpočtu na výdajích APZ, je jednak ukončení některých celostátních projektů k 31. 3. 2019 (Nové pracovní příležitosti-VPP a Nové pracovní příležitosti-SÚPM), které neumožňovalo uzavírat dohody na delší období, a jednak obecný trend směřující ke zvýšení participace národních zdrojů na financování APZ.

Dále bylo v rámci státní politiky zaměstnanosti ze státního rozpočtu jako **příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením** (taktéž „OZP“) **na chráněném trhu práce** podle § 78a zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, vynaloženo **3 573 266 tis. Kč**, tj. o 565 447 tis. Kč (o 18,8 %) více než v 1. pololetí 2018.

Na výplatu mzdových nároků zaměstnancům při platební neschopnosti zaměstnavatele, tj. **insolvenci**, bylo vynaloženo **161 580 tis. Kč** (meziročně více o 51 545 tis. Kč, tj. o 46,8 %).

Uvedené nástroje a opatření nejsou součástí APZ.

4.3 Aktivní politika zaměstnanosti realizovaná ÚP ČR

Finanční prostředky na jednotlivé krajské pobočky ÚP ČR přiděluje Generální ředitelství ÚP ČR (taktéž „GŘ ÚP ČR“), a to na základě kombinace ukazatelů charakterizujících trh práce.

Nejvíce prostředků na APZ je směřováno do regionů s nejhorší bilancí těchto ukazatelů. Z celkového objemu finančních prostředků ÚP ČR na APZ (včetně prostředků Evropského sociálního fondu (taktéž „ESF“)) bylo nejvíce použito v Ústeckém a Moravskoslezském kraji, podrobněji v příloze č. 17.

Tabulka 22 Osoby zařazené na nástroje aktivní politiky zaměstnanosti v 1. pololetí 2019

Nástroje APZ bez ohledu na zdroje financování	1. pol. 2019	
	celkem	ženy
Veřejně prospěšné práce	7 367	3 618
Společensky účelná pracovní místa (SÚPM), vč. SVČ	2 196	1 418
Zřízení pracovního místa (PM) pro OZP, vč. SVČ	141	52
Příspěvek na provoz PM pro OZP a SVČ-OZP	104	-
Překlenovací příspěvek	2	1
Příspěvek na zapracování	0	0
Rekvalifikace celkem	5 497	3 282
<i>Zvolené rekvalifikace</i>	2 852	1 507
<i>Rekvalifikace</i>	2 645	1 775
Mentor	76	-
Příspěvek na dojížděku *)	377	239
Příspěvek na přestěhování *)	9	5
Osoby na APZ celkem	15 769	-

- *nesleduje se*

*) *Typy příspěvku na podporu regionální mobility.*

Vysvětlivky: SVČ – samostatná výdělečná činnost, OZP – osoba se zdravotním postižením

Tabulka 23 Struktura použitých nástrojů APZ v 1. pololetí let 2018 a 2019 (ÚP ČR a MPSV)

nástroj APZ	Počty vytvořených míst (stav) k		Počty vytvořených míst celkem v průběhu		Počty podpořených uchazečů/osob (stav) k		Počty podpořených uchazečů/osob celkem v průběhu		Čerpání finančních prostředků (v tis. Kč) v	
	30. 6. 2018	30. 6. 2019	1. pol. 2018	1. pol. 2019	30. 6. 2018	30. 6. 2019	1. pol. 2018	1. pol. 2019	1. pol. 2018	1. pol. 2019
Rekvalifikace (vč. ESF) ¹⁾	x	x	x	x	545	392	6 654	4 648	68 760	50 513
Veřejně prospěšné práce	14 794	8 487	10 242	8 172	12 224	6 828	9 958	7 306	875 182	408 169
- vytvoření VPP	5 561	8 366	2 719	8 050	4 574	6 781	2 797	7 240	485 566	407 016
- ESF - VPP NIP	9 233	121	7 523	122	7 650	47	7 161	66	389 616	1 154
Společensky účelná pracovní místa	5 713	1 021	4 370	559	5 426	965	4 398	538	380 163	83 230
- zřízená u zaměstnavatelů	66	44	3	1	32	14	9	1	358	0
- zřízená u jednotlivců (OSVČ)	1 406	733	586	59	1 406	733	586	59	26 764	1 728
- vyhrazená pro konkrétního uchazeče	618	214	331	470	585	195	330	453	106 019	81 016
- ESF - SÚPM NIP	3 623	30	3 450	29	3 403	23	3 473	25	247 021	486
Zaměstnanost občanů se zdravotním postižením	1 988	1 346	60	18	1 595	1 137	473	310	8 175 ⁵⁾	6 757 ⁵⁾
- zřízení pracov. místa pro OZP ²⁾	1 988	1 346	60	18	1 405	956	246	141	2 304	651
- provoz pracov. místa pro OZP ³⁾	x	x	x	x	190	181	126	104	3 397	2 766
- pracovní rehabilitace	x	x	x	x	.	.	101	65	2 471	3 338
Cílené programy ESF (RIP)	4 806	3 145	2 897	1 856	4 963	2 968	5 094	3 256	436 812	296 504
Ostatní podpora zaměstnanosti									456 473	191 539
- Investiční pobídky (programy pro podporu tvorby nových pracovních míst)									132 611	0
- ESF OPZ ostatní (POVEZ II., Evropské služby zaměstnanosti ČR II. (EURES II.), Efektivní služby zaměstnanosti (EFES), PIPS, Predikce trhu práce, Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se ZP (OZP) na volném trhu práce a EU EaSI)									323 862	191 539
Ostatní ⁴⁾									21 824	11 010
Aktivní politika čerpaná na ÚP ČR									2 247 389	1 047 723
- APZ ESF									24 945	52 117
- APZ "národní"									4 175	4 175
Aktivní politika čerpaná na MPSV									29 120	56 292
Aktivní politika zaměstnanosti celkem									2 276 509	1 104 015
z toho: financování programů ESF celkem									1 484 082	591 454

¹⁾ včetně zvolené rekvalifikace a výdaje i vč. rekvalifikační zaměstnanců; finanční prostředky i osoby jsou uvedeny bez RIPů, které obsahuje řádek "Cílené programy ESF (RIP)"

²⁾ včetně SVČ

³⁾ počet osob (zaměstnanců, osob samostatně výdělečně činných (OSVČ))

⁴⁾ položky ostatní zahrnují APZ jinde nespecifikovanou (nákup služeb, ostatní nástroje – překlenovací příspěvek, příspěvek na podporu regionální mobility - na dojížděku a přestěhování)

⁵⁾ celkové výdaje v řádku "Zaměstnanost občanů se zdravotním postižením" uvedeny vč. položky "ostatní nezařazeno"

Vysvětlivky: OPZ – Operační program Zaměstnanost, PIPS - Podpora informačních a poradenských středisek Úřadu práce ČR, EU EaSI – Program Evropské unie pro zaměstnanost a sociální inovace.

Pozn.: Čerpání finančních prostředků na regionální individuální projekty (RIP) se podle jednotlivých nástrojů APZ nesleduje. U nástrojů rekvalifikace, veřejně prospěšné práce a společensky účelná pracovní místa proto nejsou z důvodu porovnatelnosti dat zahrnuty podpořené osoby, vytvořená místa a finanční prostředky v rámci projektů RIP (tyto údaje obsahuje řádek Cílené programy ESF (RIP)).

Veřejně prospěšné práce (VPP)

Veřejně prospěšné práce jako časově omezené pracovní příležitosti slouží zejména k aktivaci a získání či zachování pracovních návyků u té skupiny uchazečů o zaměstnání, kde z důvodu příslušnosti k rizikové skupině na trhu práce (nízká nebo žádná kvalifikace, dlouhodobá evidence na ÚP ČR, uchazeči ohrožení sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučení (např. osoby v hmotné nouzi nebo po ukončení výkonu trestu odnětí svobody), uchazeči starší 55 let, atd. - kritéria se mohou regionálně mírně odlišovat) je vysoké riziko vzniku dlouhodobé nezaměstnanosti a ztráty kompetencí rozhodných k získání a udržení zaměstnání. Jedná se o práce spočívající v údržbě veřejného prostranství, úklidu a údržbě veřejných budov a komunikací nebo obdobných činnostech ve prospěch obcí, státních a obecně prospěšných institucí.

V 1. pololetí 2019 bylo vytvořeno celkem **8 281 míst na VPP** (z toho 231 v rámci projektů ESF) a v rámci tohoto nástroje ve sledovaném období **umístěno 7 367 uchazečů o zaměstnání**, což je o 2,6 tis. méně než ve stejném období minulého roku. V 1. pololetí 2019 **bylo vynaloženo na VPP ze SR a ESF celkem 408 169 tis. Kč** (z toho 1 154 tis. Kč v rámci prostředků na projekty ESF (bez RIPů⁸), tj. o 467 013 tis. Kč méně než v 1. pololetí 2018. Meziroční pokles výdajů na VPP byl způsoben především snížením finančních prostředků vynaložených v rámci projektů ESF. **Podíl výdajů** na realizaci VPP (**39,0 %** celkových výdajů ÚP ČR) se meziročně nepatrně zvýšil (v 1. pololetí 2018 představoval 38,9 %).

Tento nástroj APZ byl nejvíce využíván v Ústeckém (22,1 % finančních prostředků čerpaných ÚP ČR na VPP) a Moravskoslezském kraji (16,4 %).

Společensky účelná pracovní místa (SÚPM)

Společensky účelná pracovní místa jsou pracovní místa, která zaměstnavatel zřizuje nebo vyhrazuje na základě dohody s ÚP ČR a obsazuje je uchazeči o zaměstnání. K SÚPM patří též pracovní místo zřízené uchazečem o zaměstnání za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti (taktéž „SVČ“).

⁸ Výdaje na regionální individuální projekty (RIPy) se podle jednotlivých nástrojů APZ nesledují.

Tato pracovní místa mají umožnit trvalé nebo dlouhodobější zaměstnání uchazečům o zaměstnání, kterým nelze v současné době zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem.

Od začátku roku 2019 je v rámci nástroje SÚPM vyhrazené **pilotně testován nový způsob poskytování finančních příspěvků zaměstnavatelům**. Nově se finanční příspěvek poskytuje v závislosti na míře znevýhodnění uchazeče o zaměstnání umístěného na SÚPM vyhrazené, a to jako procentní výše z vynaložených mzdových nákladů. Za každé znevýhodnění je stanovena procentní částka, tyto částky je možné v závislosti na kumulaci hendikepů sčítat až do výše 100 %. Zaměstnavatelé jsou tak bez ohledu na výši vyplácené mzdy **motivováni vždy k zaměstnávání nejvíce ohrožených skupin uchazečů o zaměstnání, zejména těch, kteří se vyznačují kumulací znevýhodnění**.

V 1. pololetí 2019 ÚP ČR přispěl na zřízení nebo vyhrazení **2 306 pracovních míst** (z toho 1 776 v rámci prostředků ESF) a v tomto období bylo **umístěno na společensky účelná pracovní místa 2 196 uchazečů o zaměstnání**. V meziročním porovnání došlo k poklesu umístěných uchazečů o zaměstnání o 5,0 tis., nejvíce se snížil počet osob umístěných na vyhrazená SÚPM v rámci projektů ESF.

Na tento nástroj bylo vyčerpáno celkem **83 230 tis. Kč** (z toho 486 tis. Kč v rámci programů ESF (bez RIPů⁹)), meziročně o 296 932 tis. Kč, tj. o 78,1 % méně.

Podíl výdajů na realizaci SÚPM z celkových výdajů ÚP ČR na APZ (**7,9 %**) byl podstatně nižší než v 1. pololetí 2018 (16,9 %).

Z regionálního pohledu byl nejvyšší podíl vyčerpaných finančních prostředků na SÚPM v Olomouckém (17,5 %), Moravskoslezském (13,2 %) a Ústeckém (10,2 %) kraji z objemu prostředků vyčerpaných ÚP ČR na tento nástroj APZ, viz příloha č. 17.

Nástroje APZ určené k podpoře zaměstnávání osob se zdravotním postižením (OZP)

V 1. pololetí 2019 bylo finančně podpořeno **zřízení celkem 18 nových pracovních míst (PM)**, **umístěno** bylo na pracovní místa pro OZP od počátku roku **141 osob se zdravotním postižením**. V těchto počtech jsou zahrnuta i místa pro OZP, které se rozhodnou vykonávat samostatnou výdělečnou činnost. Na zřízení PM

⁹ Výdaje na regionální individuální projekty (RIPy) se podle jednotlivých nástrojů APZ nesledují.

pro OZP bylo vynaloženo **651 tis. Kč**, což je o 1 653 tis. Kč **méně** než v 1. pololetí 2018.

Na **úhradu provozních nákladů PM pro OZP, vč. SVČ** (na nichž bylo zaměstnáno 104 OZP) byly vynaloženy finanční prostředky ve výši **2 766 tis. Kč**, což je o 631 tis. Kč **méně** než v 1. pololetí 2018.

Celková částka na zřízení PM pro OZP a na provoz PM pro OZP činila **3 417 tis. Kč**, což bylo o 2 284 tis. Kč méně než v 1. pololetí 2018. Jejich **podíl** z celkových výdajů ÚP ČR na APZ se meziročně **nezměnil (0,3 %)**.

Další formou podpory osob se zdravotním postižením je **pracovní rehabilitace**, která je uskutečňována na základě individuálního plánu pracovní rehabilitace. Individuální plán pracovní rehabilitace obsahuje mimo jiné i jednotlivé formy pracovní rehabilitace a je ve své podstatě harmonogramem naplňování dohodnutého postupu vedoucího k pracovnímu uplatnění OZP. V důsledku intenzivní poradenské práce poradců pro OZP a koordinátorů zaměstnávání OZP, kteří jsou v rámci celorepublikového projektu ÚP ČR „Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“ od roku 2017 součástí personální agendy na určených pracovištích ÚP ČR, došlo ke zvýšení povědomí OZP o možnostech pracovní rehabilitace. ÚP ČR v součinnosti s OZP uzavřel **v 1. pololetí 2019 celkem 241 individuálních plánů pracovní rehabilitace**.

Mezi nejčastěji zabezpečované formy pracovní rehabilitace patřila stejně jako v předchozím období příprava k práci (v celkovém počtu 65). **Rozsah** tohoto způsobu **podpory** osob se zdravotním postižením představoval **v 1. pololetí 2019** objem **3 338 tis. Kč**, tj. o 867 tis. Kč více než ve stejném období předchozího roku.

V 1. pololetí 2019 bylo uzavřeno **289 dohod o uznání zaměstnavatele na chráněném trhu práce**. Uznávání zaměstnavatelů na chráněném trhu práce podmiňuje benefity určené pro zaměstnavatele zaměstnávající více než 50 % osob se zdravotním postižením z celkového počtu zaměstnanců (tj. možnost poskytování náhradního plnění a čerpání příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce).

Příspěvek na podporu regionální mobility

Příspěvek na podporu regionální mobility je realizován **od dubna roku 2016**. Příspěvek byl pilotně ověřovaný podle § 106 zákona č. 435/2004 Sb.,

o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. **Od listopadu 2016** bylo poskytování příspěvku rozšířeno na území celé České republiky a současně byl tento nástroj doplněn o příspěvek na přestěhování a skládá se ze dvou vzájemně kombinovatelných příspěvků, a to **příspěvku na dojížděku a příspěvku na přestěhování**, který se začal poskytovat **od ledna 2017**. V **1. pololetí 2019** bylo **příspěvkem na dojížděku** podpořeno **377 osob** a vynaloženo **10 253 tis. Kč** (příspěvek je vyplácen za daný měsíc zpětně), **příspěvek na přestěhování** byl poskytnut **9 osobám** (na tento příspěvek bylo **vynaloženo 400 tis. Kč**).

Rekvalifikace a poradenství

Rekvalifikace se svým zaměřením, obdobně jako v předchozích obdobích, přizpůsobovaly požadavkům trhu práce a struktuře volných pracovních míst. S ohledem na požadavky zaměstnavatelů byly ÚP ČR přednostně podporovány rekvalifikace s praktickou částí výuky a rekvalifikace směřující ke konkrétnímu pracovnímu uplatnění. Na základě poptávky zaměstnavatelů a zájmu uchazečů o zaměstnání a zájemců o zaměstnání o konkrétní rekvalifikace byly v případě **rekvalifikací zabezpečovaných ÚP ČR** nejčastěji realizovány rekvalifikační kurzy směřující ke zvýšení počítačové gramotnosti a získání specializovaných počítačových dovedností, dále pak kurzy účetnictví, kurzy pro pracovníky v sociálních službách a kurzy vedoucí k získání svářečských, strojnických a jiných odborných průkazů. V případě **zvolených rekvalifikací** převládaly kurzy pro získání řidičských oprávnění včetně průkazů profesní způsobilosti řidiče, kurzy pro pracovníky v sociálních službách a osobních službách (kosmetika, péče o tělo, manikúra, apod.).

V 1. pololetí 2019 se rekvalifikovalo celkem 5 497 osob (o 2,3 tis. méně než v 1. pololetí 2018). Z toho se v rámci **zvolené rekvalifikace** v 1. pololetí 2019 rekvalifikovalo **2 852 osob**, což je oproti stejnému období minulého roku o 351, tj. o 11,0 %, méně. Zvolené rekvalifikace dosahovaly v 1. pololetí 2019 poprvé od počátku jejich realizace vyššího podílu (51,9 %) na celkovém počtu rekvalifikovaných než rekvalifikace zabezpečované ÚP ČR.

V **1. pololetí 2019** bylo na **rekvalifikace, vč. zvolených rekvalifikací, vyčerpáno 50 513 tis. Kč** (bez RIPů¹⁰), tj. **4,8 %** všech finančních prostředků čerpaných ÚP ČR (v 1. pololetí 2018 bylo vyčerpáno 68 760 tis. Kč, tj. 3,1 %). Přes

¹⁰ Výdaje na regionální individuální projekty (RIPy) se podle jednotlivých nástrojů APZ nesledují.

pokles výdajů na rekvalifikace došlo ke zvýšení podílu těchto finančních prostředků z celkového objemu výdajů ÚP ČR na APZ.

Nejvíce prostředků z celkového objemu prostředků ÚP ČR vynaložených na rekvalifikace bylo na tento nástroj čerpáno v Moravskoslezském kraji (21,3 %).

Poradenské aktivity ÚP ČR jsou zabezpečovány jak interně - zaměstnanci ÚP ČR, tak externě - prostřednictvím nákupu poradenských služeb. Externí poradenské služby jsou využívány v těch případech, kdy daný typ poradenství nezabezpečuje ÚP ČR vlastními zaměstnanci, nebo je nutné zvýšit kapacitu poradenství zabezpečovaného vlastními zaměstnanci ÚP ČR.

V rámci **interních poradenských činností** bylo realizováno individuální poradenství, skupinové poradenství (tj. skupinová poradenská činnost do 5 hod.) a poradenské programy (tj. skupinová poradenská činnost nad 5 hod.). **Individuálního** interního poradenství se zúčastnilo celkem 159 610 osob, z toho bylo 123 941 uchazečů o zaměstnání a zájemců o zaměstnání a 35 669 osob z řad veřejnosti (např. žáci a studenti). Individuální poradenství zahrnuje celou škálu poradenských aktivit, především poradenství k volbě povolání, k rekvalifikacím, speciální, psychologické poradenství, poradenství k pracovní rehabilitaci, užití diagnostických nástrojů apod. **Skupinové** interní poradenství bylo realizováno následovně.

Tabulka 24 Skupinové interní poradenství v 1. pololetí 2019

Poradenské činnosti	Počet konání	Počet účastníků
Skupinové poradenství interní celkem	12 509	175 026
z toho Skupinové poradenství pro ZŠ	1 279	25 211
Skupinové poradenství pro SŠ, VOŠ, VŠ	1 423	32 628
Skupinové poradenství pro uchazeče o zaměstnání, zájemce o zaměstnání	3 535	28 296
Skupinové poradenství pro veřejnost	161	1 959
Skupinová informační schůzka (práva a povinnosti uchazeče o zaměstnání, nabídka služeb ÚP ČR, atd.)	6 152	87 121

Skupinové informační schůzky jsou zaměřené např. na informování klientů o jejich právech a povinnostech, o nabídce služeb ÚP ČR, o rekvalifikacích a dalších

nástrojích aktivní politiky zaměstnanosti, o možnostech sjednání individuálních akčních plánů apod.

V 1. pololetí 2019 bylo realizováno celkem 861 **interních poradenských programů**, kterých se zúčastnilo celkem 6 733 osob.

Tematicky se poradenské programy (jak interní, tak externí) nadále člení následovně:

- a) Poradenský program Sebepoznávání pro trh práce
- b) Poradenský program Komunikační dovednosti
- c) Poradenský program Sebe prezentace na trhu práce
- d) Poradenský program Orientace na trhu práce
- e) Poradenský program Hledání zaměstnání
- f) Poradenský program Pracovněprávní gramotnost
- g) Poradenský program Finanční gramotnost
- h) Poradenský program Poradenství k podnikání
- i) Poradenský program komplexní, vč. Job clubu ¹¹
- j) Poradenské programy ostatní.

V rámci **externích poradenských činností** bylo také realizováno individuální poradenství, skupinové poradenství a poradenské programy. **Individuálního** externího poradenství se zúčastnilo celkem 125 osob. Ve sledovaném období bylo uskutečněno 7 **skupinových** externích poradenství, kterých se zúčastnilo 39 osob a 564 **externích poradenských programů**, kterých se zúčastnilo celkem 4 807 osob.

Dále se v rámci poradenských činností realizovala **bilanční diagnostika**, která byla oproti skupinovému či individuálnímu poradenství zajišťována především nákupem služeb. Interní bilanční diagnostiky se zúčastnilo 14 osob, externí bilanční diagnostiky 523 osob.

Mezi **jiné významné akce ÚP ČR**, nebo akce, na kterých se ÚP ČR podílel, byly např. **Frýdlantské dny** (celkem 301 akcí, kterých se zúčastnilo 1 718 osob). Cílem poradenského nástroje „Frýdlantské dny“ je propojení nástrojů základního sociálního poradenství k zajištění základních potřeb uchazečů o zaměstnání (taktéž „UoZ“) pobírajících dávky pomoci v hmotné nouzi a poradenských činností směřujících k návratu UoZ na trh práce, eliminaci sociálního vyloučení a vymanění se ze závislosti

¹¹ V rámci vyhodnocování poradenské činnosti v roce 2019 došlo ke změně vykazování poradenského programu Job club, a to v rámci poradenského programu komplexního.

na dávkách pomoci v hmotné nouzi, a to ve spolupráci útvaru poradenství a dalšího vzdělávání a útvaru hmotné nouze ÚP ČR se sociálními pracovníky obecních úřadů za aktivní účasti UoZ, společného klienta obou institucí. Cílovou skupinu tvoří UoZ spádově podle sídla obecního úřadu, a to dlouhodobě evidovaní pobírající dávky pomoci v hmotné nouzi a ohrožení dlouhodobou nezaměstnaností pobírající dávky pomoci v hmotné nouzi.

Dále se v průběhu 1. pololetí 2019 konaly burzy škol, burzy práce a jiné prezentace na veletrzích, výstavách apod. (celkem 216 akcí), setkání s výchovnými poradci základních a středních škol, setkání s rodiči žáků a studentů v rámci třídních schůzek (celkem 277 akcí).

Na základě průběžného monitorování poskytovaných služeb lze konstatovat, že jednoznačně převažuje poradenství interně zajišťované ÚP ČR nad externími, nakupovanými poradenskými aktivitami, vyjma bilanční diagnostiky, kde je znatelné zastoupení externí, nakupované bilanční diagnostiky.

Méně využívané nástroje APZ

- **Překlenovací příspěvek** může ÚP ČR poskytnout osobě samostatně výdělečně činné, jíž byl ÚP ČR poskytnut příspěvek na zřízení SÚPM za účelem výkonu samostatně výdělečné činnosti. Příspěvek je poskytován jednorázově na dobu max. 5 měsíců ve výši 0,25 násobku průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí předcházejícího roku. V 1. pololetí 2019 bylo na tento příspěvek **vynaloženo 27 tis. Kč** a podpořeny byly **2 osoby**.
- **Příspěvek na zapracování** může ÚP ČR poskytnout zaměstnavateli, který přijímá do pracovního poměru uchazeče o zaměstnání, kterému ÚP ČR věnuje zvýšenou péči. Příspěvek lze poskytovat maximálně po dobu 3 měsíců a může činit nejvýše polovinu minimální mzdy na jednu fyzickou osobu, která zapracovává přijatého uchazeče o zaměstnání. V 1. pololetí 2019 nebyl tento nástroj využit.
- **Příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program** slouží k podpoře zaměstnavatelů, kteří z důvodu přechodu na nový podnikatelský program nemohou zabezpečit pro své zaměstnance práci v rozsahu stanovené týdenní pracovní doby. V 1. pololetí 2019 na tento druh podpory nebyly zaměstnavateli čerpány žádné finanční prostředky.

- **Příspěvek v době částečné nezaměstnanosti**, který je součástí systému aktivní politiky zaměstnanosti od 1. října 2015, je ukotven v § 115 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Uvedený nástroj je nástrojem preventivním pro případ závažných hospodářských výkyvů či živelných pohrom s výrazně negativním dopadem na trh práce. Jeho realizace je podmíněna vydáním prováděcího nařízení vlády, a to až v době, kdy nastanou skutečnosti odůvodňující aktivizaci tohoto opatření. Tento příspěvek nebyl v 1. pololetí 2019 využit.

V 1. pololetí 2019 tak pokračovaly trendy znatelné již od roku 2017. Předně se jedná o pokles počtu podpořených osob nástroji APZ související s obecně příznivou situací na trhu práce a souvisejícím poklesem počtu uchazečů o zaměstnání, včetně poklesu počtu znevýhodněných skupin a dlouhodobě nezaměstnaných osob (tj. potenciálních cílových skupin nástrojů APZ). Úbytek počtu osob podpořených nástroji APZ je rychlejší než úbytek celkového počtu uchazečů o zaměstnání a snižuje se tak podíl osob, které jsou nástroji APZ podpořeny. Zároveň se však snižují výdaje na jednu podpořenou osobu, což limituje využití nástrojů APZ při poskytování kombinovaných a dlouhodobých intervencí nejvíce znevýhodněným skupinám uchazečů o zaměstnání či pilotování nových nebo inovativních nástrojů. Důvodem je postupné snižování finančních prostředků alokovaných na realizaci APZ, což umocňuje skutečnost, že ve srovnání s jinými státy Evropské unie jsou výdaje na APZ v České republice ve vztahu k HDP dlouhodobě podprůměrné.

Znevýhodněné skupiny osob na trhu práce zařazené na nástroje APZ

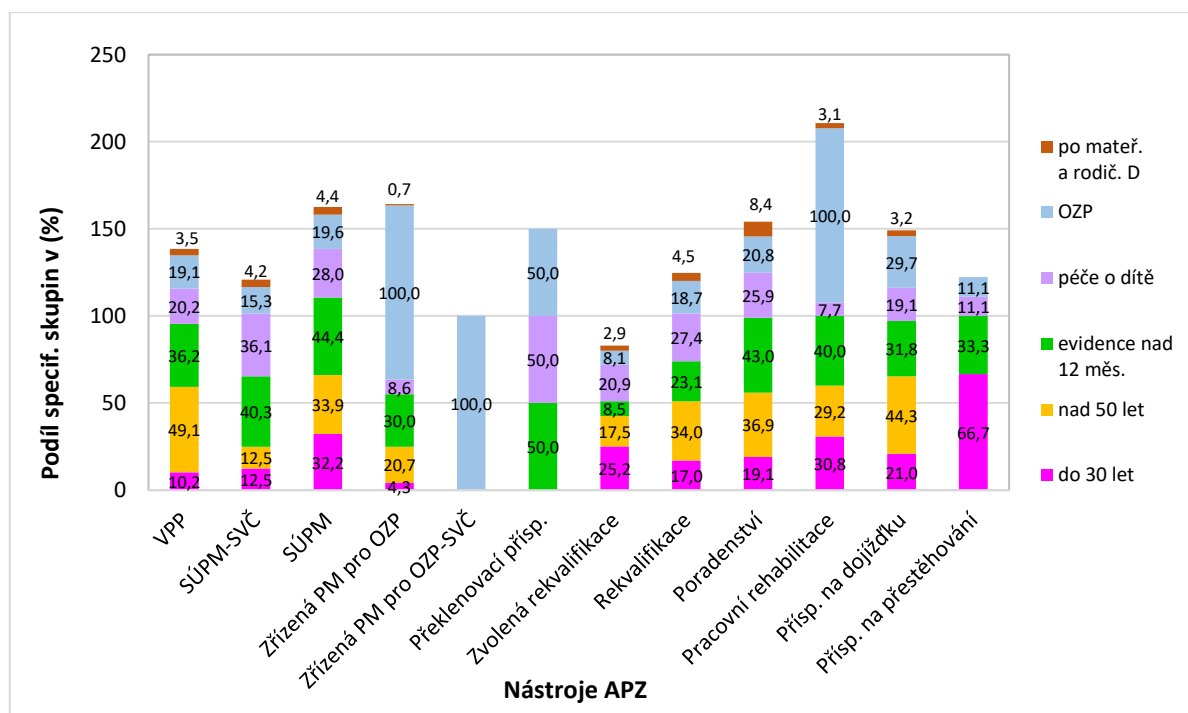
Podíl vybraných **znevýhodněných skupin na trhu práce** na uchazečích zařazených v rámci jednotlivých nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti v 1. pololetí 2019 zobrazuje graf č. 20.

Z grafu je patrné, že na nástroje aktivní politiky zaměstnanosti byli v 1. pololetí 2019 zařazováni převážně uchazeči o zaměstnání evidovaní na ÚP ČR **déle než 12 měsíců a starší 50 let**.

Nejvyšší podíl kategorie uchazečů o zaměstnání evidovaných **déle než 12 měsíců** byl zaznamenán u společensky účelných pracovních míst (44,4 %), poradenství (43,0 %), společensky účelných pracovních míst – samostatné výdělečné

činnosti (40,3 %), pracovní rehabilitace (40,0 %), veřejně prospěšných prací (36,2 %) a překlenovacího příspěvku (50,0 %), tento údaj je ovšem zkreslený malým počtem zařazených osob (1 dlouhodobě nezaměstnaná osoba z 2 podpořených tímto nástrojem).

Graf 20 Podíl vybraných specifických skupin na celkovém počtu uchazečů zařazených na jednotlivé nástroje APZ v 1. pololetí 2019

Pozn.: Uchazeči spadají současně do více skupin, proto může být součet podílů u jednotlivých nástrojů APZ vyšší než 100 %.

Uchazeči o zaměstnání **starší 50 let** měli vysoké zastoupení mezi osobami umístěnými na veřejně prospěšné práce (49,1 %) a s příspěvkem na dojíždku (44,3 %). Velká část starších lidí je ochotna za práci dojíždět, nikoliv už ale přestěhovat se (příspěvek na přestěhování nebyl ve sledovaném období poskytnut žádné osobě starší 50 let).

Podíl **osob se zdravotním postižením** byl nejvyšší (kromě nástrojů přímo určených k podpoře zvýšení jejich zaměstnanosti, tj. zřízených pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením, vč. samostatné výdělečné činnosti, a pracovní rehabilitace) u příspěvku na dojíždku, který pobíralo 29,7 % osob se zdravotním postižením, a dále z málo používaných nástrojů u překlenovacího příspěvku (1 OZP z celkových 2 podpořených osob, tj. 50,0 %).

Uchazeči o zaměstnání **mladší 30 let** byli ve sledovaném období nejvíce zastoupeni mezi uchazeči o zaměstnání, kterým byl poskytnut příspěvek na přestěhování (66,7 %), což svědčí o vysoké ochotě mladých lidí stěhovat se za prací, dále byli zařazováni na společensky účelná pracovní místa (32,2 %), pracovní rehabilitaci (30,8 %) a zvolené rekvalifikace (25,2 %). Nadprůměrný podíl mladých lidí u zvolené rekvalifikace ukazuje na jejich snahu aktivně hledat zaměstnání.

Co se týká kategorie **péče o dítě do 15 let**, nejvyšší podíl mezi uchazeči o zaměstnání zařazených na APZ byl zaznamenán u SÚPM – SVČ (36,1 %), SÚPM (28,0 %), rekvalifikací (27,4 %) a překlenovacího příspěvku (50,0 %, jedna osoba z celkových dvou).

Kategorie **po mateřské a rodičovské dovolené** měla ve sledovaném období nejvyšší zastoupení u nástrojů poradenství (8,4 %), rekvalifikace (4,5 %) a SÚPM (4,4 %).

Regionální projekty přímého přidělení realizované v rámci Operačního programu Zaměstnanost (OPZ) zaměřené na podporu dlouhodobě evidovaných osob na ÚP ČR

ÚP ČR realizuje prostřednictvím svých krajských poboček regionální projekty přímého přidělení (RIP), kdy **hlavním cílem** těchto projektů (viz níže) je zvýšit zaměstnanost a zaměstnatelnost dlouhodobě evidovaných osob prostřednictvím komplexní nabídky opatření.

Seznam RIP zaměřených na podporu dlouhodobě evidovaných osob na ÚP ČR

1. Směr - práce ve Středočeském kraji 2
2. Nová šance na Vysočině
3. Nová šance ve Zlínském kraji
4. Prostupné zaměstnávání v Olomouckém kraji
5. Práce a život v Jihočeském kraji
6. Společně to dokážeme v Ústeckém kraji
7. Zpět do práce v Libereckém kraji
8. Zaměstnanost venkova v Jihočeském kraji (Se sousedy II)
9. Příležitost dělá zaměstnance v Moravskoslezském kraji

10. Kudy kam II v Královéhradeckém kraji

11. ŽIVOT BEZ BARIÉR v Jihomoravském kraji

Směr - práce ve Středočeském kraji 2

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000015

Realizace projektu: 1. 1. 2016–30. 6. 2022

Cílová skupina: Uchazeči o zaměstnání, kteří jsou vedeni v evidenci ÚP ČR nepřetržitě déle než 5 měsíců s důrazem na osoby s dobou evidence nad 12 měsíců nebo v součtu 12 měsíců v posledních dvou letech.

Aktivity: Skupinové poradenství, rekvalifikace, společensky účelné pracovní místo.

Popis projektu: Zvýšení flexibility, motivace a získání či prohloubení dovedností formou rekvalifikace, zprostředkování zaměstnání, SÚPM, odstranění překážek účasti v projektu poskytnutím přímé podpory, aby se zvýšila zaměstnatelnost účastníka a ten našel trvalé zaměstnání během, nebo krátce po své účasti v projektu.

Nová šance na Vysočině

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000016

Realizace projektu: 1. 12. 2015–30. 6. 2022

Cílová skupina: Dlouhodobě a opakovaně evidovaní uchazeči o zaměstnání (nad 12 měsíců).

Aktivity: Skupinové poradenství, diagnostika, rekvalifikace, SÚPM, práce na zkoušku.

Popis projektu: Problematika dlouhodobě a opakovaně nezaměstnaných v Kraji Vysočina. Cílem projektu je rozvoj základních kompetencí za účelem snazšího uplatnění na trhu práce, podpora aktivit k získání pracovních návyků, doprovodná opatření umožňující začlenění na trh práce, motivační aktivity.

Nová šance ve Zlínském kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000023

Realizace projektu: 1. 2. 2016–30. 6. 2022

Cílová skupina: Uchazeči o zaměstnání v evidenci déle než 5 měsíců, s důrazem na osoby s dobou evidence na ÚP ČR nad 12 měsíců.

Aktivity: Skupinové poradenství, diagnostika, rekvalifikace, SÚPM, práce na zkoušku.

Popis projektu: Prostřednictvím aktivit projektu dojde k získání, obnovení, doplnění nebo rozšíření znalostí a dovedností u cílové skupiny, což bude mít za výsledek zvýšení jejich zaměstnatelnosti. Snahou projektu je znovuzařazení účastníků do pracovního procesu.

Prostupné zaměstnávání v Olomouckém kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000032

Realizace projektu: 1. 2. 2016–30. 6. 2022

Cílová skupina: Uchazeči o zaměstnání, kteří jsou v evidenci ÚP ČR nepřetržitě déle než 12 měsíců nebo byli v evidenci ÚP ČR za poslední tři roky déle než 12 měsíců a současně vykazují alespoň 2 další znaky sociálního vyloučení.

Aktivity: Skupinové poradenství, rekvalifikace, SÚPM, práce na zkoušku.

Popis projektu: Předmětem projektu je pomoc uchazečům o zaměstnání s dlouhodobou evidencí, kteří vykazují znaky sociálního vyloučení.

Práce a život v Jihočeském kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000034

Realizace projektu: 1. 12. 2015–30. 6. 2020

Cílová skupina: Uchazeči o zaměstnání, kteří jsou v evidenci ÚP ČR 12 a více měsíců nepřetržitě a dále také uchazeči, kteří jsou opakovaně v evidenci, z nichž aktuální živá evidence je v délce 5 a více měsíců. Zájemci o zaměstnání, původně uchazeči o zaměstnání, kteří plnili aktivity projektu, a v průběhu postupování aktivitami se jim podařilo získat zaměstnání, ale aktivitu chtějí dokončit.

Aktivity: Skupinové poradenství, diagnostika, rekvalifikace, SÚPM, VPP.

Popis projektu: Rozvoj klíčových kompetencí, měkkých dovedností a podpora motivace pro nastartování schopnosti a vůle pokusit se vrátit

do pracovního režimu, doplnit či změnit svoji kvalifikaci a vstoupit aktivně na pracovní trh.

Společně to dokážeme v Ústeckém kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000040

Realizace projektu: 1. 4. 2016–30. 6. 2022

Cílová skupina: Dlouhodobě evidovaní uchazeči o zaměstnání s nízkou kvalifikací, trpící sociálním vyloučením.

Aktivity: Skupinové poradenství, diagnostika, rekvalifikace, SÚPM, práce na zkoušku.

Popis projektu: Projekt je zaměřen na uchazeče o zaměstnání evidované na ÚP ČR, kteří jsou ohroženi sociální exkluzí a bydlí v sociálně vyloučených lokalitách Ústeckého kraje. Tato cílová skupina se významně podílí na celkové nezaměstnanosti v Ústeckém kraji.

Zpět do práce v Libereckém kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000045

Realizace projektu: 1. 1. 2016–30. 6. 2022

Cílová skupina: Uchazeči o zaměstnání, kteří jsou v evidenci ÚP ČR déle než 5 měsíců s důrazem na osoby s dobou evidence nad 12 měsíců nebo v součtu 12 měsíců v posledních dvou letech jako uchazeči o zaměstnání.

Aktivity: Skupinové poradenství, diagnostika, rekvalifikace, SÚPM.

Popis projektu: Komplexní činnost s účastníky projektu zaměřená na jejich návrat na trh práce.

ÚP ČR realizuje prostřednictvím svých krajských poboček i další RIP, kdy **jedním z cílů těchto projektů** (viz níže) je zvýšit zaměstnanost a zaměstnatelnost dlouhodobě evidovaných osob prostřednictvím komplexní nabídky opatření.

Zaměstnanost venkova v Jihočeském kraji (Se sousedy II)

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000033

Realizace projektu: 1. 12. 2015–31. 5. 2021

Cílová skupina: Uchazeči a zájemci o zaměstnání, jejichž společným znakem je bydliště s obtížnou dopravní obslužností, která je handicapuje

na trhu práce a z hlediska možností celoživotního vzdělávání, často v kombinaci s dalšími znevýhodněními: **dlouhodobá nezaměstnanost**, péče o závislé osoby, ztráta profesních dovedností, nízká motivace a sebehodnocení.

- Aktivity: Skupinové poradenství, rekvalifikace, SÚPM, VPP.
- Popis projektu: Zvýšení zaměstnatelnosti osob ohrožených na trhu práce z důvodu znevýhodnění, která jsou specifická pro venkovské oblasti se zhoršenou infrastrukturou a dopravní obslužností. Cílem projektu je zpřístupnit vzdělávání a rekvalifikace lidem z venkova tak, aby i oni se mohli stát osobami, které aktivně hledají a nacházejí pracovní uplatnění. Přispět k vytváření pracovních příležitostí a podporovat pracovní místa vyčleněná na trhu práce pro účastníky projektu.

Příležitost dělá zaměstnance v Moravskoslezském kraji

- Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000027
- Realizace projektu: 1. 2. 2016–30. 6. 2022
- Cílová skupina: Uchazeči a zájemci o zaměstnání, kteří jsou sociálně vyloučení, či jim sociální vyloučení hrozí, a splňují minimálně 2 z těchto znaků: bydliště ve vymezené sociálně vyloučené lokalitě, nevhodné bydlení (ubytovna, azylový dům, bez přístřeší atp.), **dlouhodobá nezaměstnanost (minimálně 5 měsíců v evidenci ÚP ČR; u absolventů minimálně 3 měsíce)**, opakované sankční vyřazování z evidence ÚP ČR (min. dvakrát za posledních 5 let), chybějící kvalifikace (nejvyšší dosažené základní vzdělání), záznam v rejstříku trestů, pobírání dávek v hmotné nouzi (i nepřímo jako osoba společně posuzovaná), zadluženost (spotřebitelské úvěry, exekuce atp.).
- Aktivity: Skupinové poradenství, diagnostika, rekvalifikace, SÚPM, VPP, práce na zkoušku.
- Popis projektu: Projekt je zaměřen na komplexní podporu uchazečů nebo zájemců o zaměstnání ze sociálně znevýhodněného prostředí. Úspěšnému začlenění těchto osob na trh práce předchází

odstranění početných bariér, jak pracovních, tak i osobních a rodinných.

Kudy kam II v Královéhradeckém kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000020

Realizace projektu: 1. 3. 2016–30. 6. 2022

Cílová skupina: Uchazeči o zaměstnání, především se základním vzděláním a vyučením, **evidovaní déle než 5 měsíců, s důrazem na evidované nad 12 měsíců**, kteří potřebují zvláštní pomoc. Těmito osobami se rozumí zejména osoby, které se přechodně ocitly v mimořádně obtížných poměrech nebo které v nich žijí, po ukončení výkonu trestu odnětí svobody nebo po propuštění z výkonu ochranného opatření a osoby ze sociokulturně znevýhodněného prostředí.

Aktivity: Skupinové poradenství, SÚPM, VPP.

Popis projektu: Projekt je určen na podporu osob sociálně vyloučených a ohrožených sociálním vyloučením. Hlavním cílem projektu je podpořit opětovný návrat těchto lidí na otevřený trh práce. Projekt je založen na obnově režimových návyků a nábívkou pracovních dovedností, které jsou spojeny s obnovením sociálních kontaktů a vazeb. Důraz je kladen na poradenství, individuální přístup a podporu při hledání pracovního uplatnění.

ŽIVOT BEZ BARIÉR v Jihomoravském kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000037

Realizace projektu: 1. 4. 2016–30. 6. 2022

Cílová skupina: Uchazeči a zájemci o zaměstnání **evidovaní déle než 12 měsíců** nebo osoby se zdravotním postižením definovaným § 67 odst. 2 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, bez ohledu na délku evidence.

Aktivity: Skupinové poradenství, rekvalifikace, SÚPM.

Popis projektu: Cílem projektu je zvýšení zaměstnatelnosti a integrace znevýhodněných občanů evidovaných na ÚP ČR v Jihomoravském kraji na trh práce prostřednictvím realizace

komplexního programu, tj. pomocí poradenských, motivačních a vzdělávacích aktivit.

Národní individuální projekty v rámci OPZ zaměřené na podporu dlouhodobě evidovaných osob na ÚP ČR

ÚP ČR nově od 1. 1. 2019 realizuje Národní individuální projekt (NIP), kdy **hlavním cílem** tohoto projektu (viz níže) je zvýšit zaměstnanost a zaměstnatelnost dlouhodobě evidovaných osob prostřednictvím komplexní nabídky opatření.

Podpora zaměstnanosti dlouhodobě evidovaných uchazečů o zaměstnání (PDU)

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_121/0010247

Realizace projektu: 1. 1. 2019–31. 12. 2021

Cílová skupina: Zejména osoby dlouhodobě nezaměstnané nebo ohrožené dlouhodobou nezaměstnaností z důvodu kumulace znevýhodnění a hendikepů.

Aktivity: Skupinové poradenství, rekvalifikace, SÚPM, VPP, práce na zkoušku.

Popis projektu: Hlavním cílem projektu je zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti dlouhodobě evidovaných uchazečů o zaměstnání na ÚP ČR.

Celkové výsledky RIP a NIP zaměřených na podporu dlouhodobě evidovaných osob na ÚP ČR k 30. 6. 2019

Počet osob, které vstoupily do projektů: 9 347

Počet osob, které úspěšně absolvovaly skupinové poradenství: 7 867

Počet osob, které úspěšně absolvovaly rekvalifikaci: 931

Počet osob zařazených na společensky účelné pracovní místo: 2 188

Počet osob zařazených na práci na zkoušku: 170

Počet osob zařazených na veřejně prospěšné práce: 243

Informace o dalších opatřeních APZ realizovaných na úrovni MPSV i na ÚP ČR (systém investičních pobídek, další projekty zaměstnanosti podporované ESF) jsou uvedeny samostatně v následujících kapitolách 4.4 a 4.5.

4.4 Systém investičních pobídek

Investiční pobídky jsou jedním z nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti a jsou poskytovány zaměstnavatelům Generálním ředitelstvím Úřadu práce České republiky (dále jen „GŘ ÚP ČR“) na základě zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, ve znění pozdějších předpisů, a na základě zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. GŘ ÚP ČR poskytuje dvě formy investičních pobídek, tj. hmotnou podporu **na vytváření nových pracovních míst (NPM)** a hmotnou podporu **rekvalifikace nebo školení nových zaměstnanců (RŠ)**.

V 1. pololetí 2019 neposkytlo GŘ ÚP ČR hmotnou podporu NPM nebo RŠ v rámci investičních pobídek žádným zaměstnavatelům.

4.5 Projekty financované z prostředků Evropského sociálního fondu

Významným zdrojem finančních prostředků na aktivity služeb zaměstnanosti je Evropský sociální fond (taktéž „ESF“).

V 1. polovině 2019 pokračovala realizace projektů v rámci **Operačního programu Zaměstnanost** (taktéž „OPZ“) pro programové období 2014–2020.¹²

Tato část si neklade za cíl popsat všechny realizované projekty, její součástí jsou ty, které mají vazbu na prostředky vyčleněné na politiku zaměstnanosti a jejichž cílem je zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti pracovní síly. Oblasti zaměstnanosti se týkají především prioritní osy a investiční priority podrobněji popsané v následujícím textu.

➤ **Prioritní osa 1 OPZ - Podpora zaměstnanosti a adaptability pracovní síly**

- **Investiční priorita 1.1 – Přístup k zaměstnání pro osoby hledající zaměstnání a neaktivní osoby, včetně dlouhodobě nezaměstnaných a osob vzdálených trhu práce, také prostřednictvím místních iniciativ na podporu zaměstnanosti a mobility pracovníků**

¹² Podrobné informace o **OP Zaměstnanost** viz odkaz https://www.esfcr.cz/detail-clanku/-/asset_publisher/BBFAoaudKGfE/content/op-zamestnanost-2014-2020.

V investiční prioritě 1.1 OPZ, která je zaměřena na zvýšení zaměstnanosti, byla v roce 2015 vyhlášena výzva č. 001, ve které byl předložen pouze jediný projekt „**Nové pracovní příležitosti (NoPP)**“, jehož doba realizace byla od 1. 4. 2015 do 31. 3. 2017 a bylo zde vyčerpáno cca 3,7 mld. Kč. Tento projekt navazoval na projekt „Vzdělávejte se pro růst! – pracovní příležitosti“ realizovaný v Operačním programu Lidské zdroje a zaměstnanost (taktéž „OP LZZ“) a byl zaměřen na realizaci dvou nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, a to **společensky účelných pracovních míst vyhrazených a veřejně prospěšných prací**. Díky svým flexibilním dohodám byl jedním ze stěžejních nástrojů přesného dočerpání alokace OP LZZ. V rámci projektu bylo podpořeno více než 30 tis. osob.

Dále byla v roce 2015 vyhlášena výzva č. 121, ve které byly předloženy projekty „**Nové pracovní příležitosti - veřejně prospěšné práce (NoPP – VPP)**“ a „**Nové pracovní příležitosti – společensky účelná pracovní místa vyhrazená (NoPP – SÚPM)**“. Oba projekty byly realizovány od 1. 9. 2015 do 31. 3. 2019 a byly zaměřeny na jednotlivé nástroje aktivní politiky zaměstnanosti. Alokace na NoPP – VPP byla navýšena na 3,672 mld. Kč a na NoPP – SÚPM snížena na 2,884 mld. Kč. V projektu NoPP – VPP bylo k 30. 6. 2019 vyčerpáno 3,6 mld. Kč a podpořeno více než 27 125 osob. V projektu NoPP – SÚPM bylo k 30. 6. 2019 vyčerpáno 2,5 mld. Kč a podpořeno více než 28 413 osob.

Od 1. 1. 2019 je v realizaci další projekt **Podpora zaměstnanosti dlouhodobě evidovaných uchazečů o zaměstnání (PDU)**. Tento projekt měl být realizován v období od 1. 1. 2019-31. 12. 2020 s rozpočtem 687 mil. Kč. V první polovině tohoto roku došlo k navýšení rozpočtu na 1,396 mld. Kč a úměrnému navýšení indikátorů a prodloužení doby realizace do 31. 12. 2021.

Dále byl v rámci výzvy č. 121 schválen v roce 2016 projekt „**Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II**“, který je zaměřen na **poradenské činnosti a rekvalifikace** a který navazuje na projekt „Vzdělávání a dovednosti pro trh práce“ realizovaný v rámci OP LZZ. Doba realizace projektu je od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2021 a rozpočet projektu činí 1,445 mld. Kč. Do 30. 6. 2019 bylo z celkového rozpočtu projektu vyčerpáno celkem 464,8 mil. Kč a podpořeno 32 219 osob.

V roce 2015 byla také vyhlášena výzva č. 123, ve které byly v roce 2016 schváleny 4 projekty Fondu dalšího vzdělávání, a to „**Prohlubování kompetencí pro zvýšení zaměstnatelnosti I**“ s rozpočtem ve výši 93,5 mil. Kč, „**Podpora začleňování cizích státních příslušníků na trh práce**“ s rozpočtem ve výši 29,6 mil. Kč,

„**Vzdělávání praxí pro zvýšení zaměstnatelnosti**“ s rozpočtem ve výši 120,7 mil. Kč a „**Cesta k uplatnění na trhu práce**“ s rozpočtem ve výši 267,3 mil. Kč. V roce 2017 byl dále schválen projekt Fondu dalšího vzdělávání, a to „**Prohlubování kompetencí pro zvýšení zaměstnatelnosti II**“ s rozpočtem ve výši 101,2 mil. Kč.

Doba realizace projektu „**Podpora začleňování cizích státních příslušníků na trh práce**“ byla prodloužena o dva měsíce, tj. do 31. 10. 2018. Dne 5. 2. 2019 byla schválena závěrečné zpráva o realizaci projektu a také podána žádost o platbu. Projekt celkově vyčerpal 28,2 mil. Kč ze svého rozpočtu. Realizace projektu „**Cesta k uplatnění na trhu práce**“ byla předčasně ukončena k 30. 6. 2018. Projekt celkově vyčerpal 65,04 mil. Kč ze svého rozpočtu. Doba realizace projektu „**Prohlubování kompetencí pro zvýšení zaměstnatelnosti I**“ byla dne 28. 2. 2019 ukončena. Projekt celkově vyčerpal 64,2 mil. Kč ze svého rozpočtu. Realizace projektů „**Prohlubování kompetencí pro zvýšení zaměstnatelnosti II**“ a „**Vzdělávání praxí pro zvýšení zaměstnatelnosti**“ byla dne 30. 6. 2019 ukončena. Ve výzvě č. 123 bylo k 30. 6. 2019 vyčerpano (dle schválených žádostí o platbu) celkem 311,7 mil. Kč a podpořeno 11 216 osob.

V IP 1.1. jsou realizovány také **regionální individuální projekty**, které ÚP ČR, resp. jeho krajským pobočkám, umožňují akcentovat regionální požadavky trhu práce. Jedná se o tyto **výzvy pro ÚP ČR**.

- výzva č. 004 v IP 1.1 (**Záruky pro mladé**), v rámci které je realizováno **13 projektů** v celkové výši cca 1,3 mld. Kč. Jedná se o projekty, které navazují na úspěšné projekty Odborná praxe pro mladé do 30 let realizované v OP LZZ. Ve 2. čtvrtletí 2019 došlo u většiny projektů Záruky pro mladé k prodloužení realizace těchto projektů až do prosince 2021, kromě projektů Záruky pro mladé v Karlovarském kraji, který bude realizován do května 2021. Hlavním cílem těchto projektů je podpora aktivit k získání pracovních návyků a zkušeností u mladých lidí do 29 let (včetně), podporovanými aktivitami jsou především poradenství, odborné praxe u zaměstnavatelů (formou SÚPM) včetně mentoringu na pracovišti či možnosti absolvovat rekvalifikaci. K 30. 6. 2019 bylo vyčerpano (dle schválených žádostí o platbu) 635,6 mil. Kč, podpořeno bylo 5 838 osob.

- výzva č. 010 v IP 1.1 (**regionální individuální projekty**), v rámci které je realizováno **37 projektů** v celkové výši cca 2,779 mld. Kč. Realizace projektů byla zahájena v 1. pololetí 2016 a projekty budou realizovány do června 2022. Tyto projekty jsou zaměřeny především na zvýšení zaměstnanosti podpořených osob, zejména

starších, nízkokvalifikovaných, dlouhodobě nezaměstnaných, se zdravotním postižením či jinak znevýhodněných. K 30. 6. 2019 bylo vyčerpáno (dle schválených žádostí o platbu) cca 907 mil. Kč, podpořeno bylo 13 627 osob.

V roce 2019 pokračovala administrace **soutěžních (otevřených) výzev** pro projekty ze strany neziskových, vzdělávacích a poradenských organizací na podporu zaměstnanosti zejména **osob starších, nízkokvalifikovaných, dlouhodobě nezaměstnaných, osob se zdravotním postižením a jinak znevýhodněných**. Nejčastějšími aktivitami v těchto projektech jsou motivační kurzy, diagnostiky, vzdělávací kurzy a rekvalifikace, poradenství, odborné praxe, místa na zkoušku, zprostředkování zaměstnání a podpora pracovních míst, nejčastěji s čerpáním mzdových příspěvků. Realizovány jsou projekty regionálního i nadregionálního charakteru, v části projektů probíhá realizace ve spolupráci s partnerskými organizacemi. Nejčastějšími žadateli a příjemci v soutěžních projektech jsou neziskové organizace (občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, církevní organizace) a vzdělávací organizace, v menší míře pak školy a obce.

Ve výzvě č. 040 **Podpora zaměstnanosti cílových skupin** byla od roku 2018 ukončena realizace celkem 61 projektů o objemu 274,5 mil. Kč. Počet účastníků, kteří získali podporu v šíři 40 hodin, v této výzvě činil 3 400 osob, 30 % z nich mělo nízkou úroveň kvalifikace (ISCED 0-2), 1 550 účastníků získalo kvalifikační kurz, cca 950 účastníků bylo zaměstnáno (výzva byla primárně určena pro nezaměstnané osoby).

V březnu 2016 byly vyhlášeny i dvě průběžné výzvy k předkládání soutěžních projektů pro **Integrované územní investice** (dále jen „ITI“) a **Integrovaný plán rozvoje území** (dále jen „IPRÚ“). Do konce června 2019 bylo do obou výzev předloženo dalších celkem 69 žádostí. V návaznosti na aktuální situaci v jednotlivých aglomeracích také došlo k dalšímu prodloužení termínu pro podávání žádostí ve výzvě č. 045 z června 2019 na září 2019 a částečnému zvýšení alokace v této výzvě, zatímco jiné aglomerace zapojené do výzvy č. 046 podaly žádost o snížení své alokace. K 30. 6. 2019 bylo v realizaci dohromady 36 projektů (22x ITI a 14x IPRÚ) s celkovou alokací 395,8 mil. Kč.

Ve výzvě č. 055 pro **regionální projekty teritoriálních paktů zaměstnanosti v partnerství s ÚP ČR** za účelem posílení regionální spolupráce místních aktérů na trhu práce při poskytování **podpory znevýhodněným skupinám uchazečů**

a zájemců o zaměstnání a neaktivním osobám skončila realizace 12 projektů o objemu 107,3 mil. Kč.

Ve výzvě č. 053 pro projekty **ze strany neziskových organizací a obcí** na podporu zaměstnanosti **cílových skupin zvláště znevýhodněných na trhu práce** (osob s kumulacemi hendikepů, imigrantů a azylantů, osob nezaměstnaných déle než 12 měsíců, národnostních menšin, osob opouštějících zařízení institucionální výchovy či výkonu trestu odnětí svobody, osob závislých na návykových látkách) postupně končila realizace 43 projektů o objemu 187,8 mil. Kč.

Ve výzvě č. 068 pokračovala realizace 71 projektů o objemu 291,9 mil. Kč rozdělených do čtyř dílčích alokací dle cílových skupin pro: A) skupinu osob tzv. **NEETS** (osoby mladší 30 let, kteří nejsou v zaměstnání, ve vzdělávání nebo v profesní přípravě a s dalšími charakteristikami dle textu výzvy), B) **národnostní menšiny**, C) **osoby dlouhodobě nezaměstnané** a D) **osoby s kumulacemi hendikepů**.

V průběhu podzimu 2018 vstoupilo do realizace dalších 68 projektů o objemu 285 mil. Kč ve výzvě č. 075, ve které byl zopakován princip rozdělení alokace do dílčích alokací A) osoby s **nízkou úrovní kvalifikace**, B) osoby **zvláště znevýhodněné**, C) **osoby se zdravotním postižením** a D) osoby **dlouhodobě nezaměstnané** (více než 1 rok či minimálně 5 měsíců ve věku nad 55 let) a v průběhu roku 2019 pokračovala realizace těchto projektů.

Od ledna do dubna 2018 byla vyhlášena další výzva č. 084 pro **regionální projekty paktů zaměstnanosti v partnerství s ÚP ČR** (navazující na výzvu č. 055), v rámci které zahájilo v průběhu druhého pololetí 2018 realizaci 14 projektů o objemu 112,6 mil. Kč.

- **Investiční priorita 1.2 – Rovnost žen a mužů ve všech oblastech, a to i pokud jde o přístup k zaměstnání a kariérní postup, sladění pracovního a soukromého života a podpora stejné odměny za stejnou práci**

V rámci oblasti podpory **1.2 Rovnost žen a mužů** bylo od spuštění OPZ do konce 1. pololetí 2019 vyhlášeno 29 výzev. Specifickým cílem všech výzev vyhlášených v IP 1.2 je **snížit rozdíly v postavení žen a mužů na trhu práce**. V 1. pololetí 2019 byla vyhlášena výzva č. 081 na podporu rovnosti žen a mužů na trhu práce, výzvy na podporu mikrojeslí č. 069 a 070 a výzvy na podporu dětských skupin č. 101, 103, 112, 113, 111 a 133.

- **Systémové projekty na podporu rovnosti žen a mužů (009)**

Ve výzvě č. 009 činí finanční objem uzavřených právních aktů 334 483 012 Kč. Aktuálně je realizováno následujících 5 projektů.

Projekt **„Podpora implementace dětských skupin“** je realizovaný MPSV. Projekt byl zahájen 1. 1. 2016, délka realizace je 60 měsíců a rozpočet činí 95 496 147 Kč. V rámci projektu bude podpořeno vybudování a provoz dětských skupin prostřednictvím poskytnutí komplexního poradenství a metodické podpory poskytovatelů dětských skupin s cílem vytvořit síť poskytovatelů a zvýšit dostupnost služeb péče o děti v dětské skupině a dále vytvoření systému kvality dětských skupin s cílem zvýšit jejich kvalitu.

Projekt **„Rovnost žen a mužů na trhu práce se zaměřením na (ne)rovné odměňování žen a mužů“** je dalším ze systémových projektů realizovaných MPSV. Hlavním cílem projektu je zahájit proces snižování rozdílu v odměňování žen a mužů v ČR, propojit hlavní aktéry/ky tohoto jevu za účelem změnit současnou neuspokojivou situaci, zvýšit povědomí o problému a o jeho komplexnosti a navrhnout a v praxi ověřit inovativní nástroje a přístupy k řešení dané problematiky. Zastřešující klíčovou aktivitou projektu bude tvorba strategického dokumentu na vládní úrovni tzv. Akční plán pro snižování rozdílu pro snižování rozdílu v odměňování žen a mužů v ČR. Projekt byl zahájen 1. 1. 2016, délka realizace je 60 měsíců a rozpočet činí 84 900 109 Kč.

Realizátorem projektu **„Podpora implementace služby péče o děti od šesti měsíců do čtyř let v tzv. mikrojeslích a pilotní ověření služby“** je MPSV. Projekt se prostřednictvím podpory mikrojeslí a pilotního ověření nové veřejné služby péče o nejmenší děti v mikrojeslích zaměřuje na zlepšení nabídky cenově dostupných a kvalitních zařízení a služeb péče o děti za účelem zvýšení zaměstnanosti rodičů s malými dětmi, specificky žen, a usnadnění slučitelnosti pracovního a soukromého života. Prostřednictvím projektu by rovněž mělo dojít k podpoře vzdělávání za účelem zvýšení kvality a odbornosti pečujících osob. Projekt byl zahájen 1. 1. 2016, datum ukončení projektu je nejpozději do 31. 12. 2020, rozpočet činí 22 845 967 Kč.

Projekt **„Implementace Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014–2020 a související aktivity“** je realizovaný Úřadem vlády ČR. Projekt je zaměřen na řešení nerovností žen a mužů v ČR. K tomu by mělo dojít prostřednictvím systémového nastavení genderové agendy, zejména implementací

Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v ČR a dalších dokumentů. Projekt by měl zlepšit institucionální zabezpečení rovnosti žen a mužů na úrovni vlády a prosazování gender mainstreamingu například lepším sběrem statistických dat či implementací standardu genderového auditu. Projekt prohloubí gender agendu směrem k EU, OSN a dalším mezinárodním organizacím. Projekt byl zahájen 1. 2. 2016, délka realizace je 59 měsíců a rozpočet činí 43 901 297 Kč.

Hlavním cílem projektu „**Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů**“ je zlepšit koordinaci místních a celostátních politik na podporu rodin, a tím podpořit či vytvořit na regionální (lokální) úrovni příznivé podmínky pro fungování rodin. Během realizace projektu bude vytvořen základ systémového uchopení rodinné politiky na krajské, případně obecní, úrovni a bude posílena spolupráce mezi MPSV a kraji či obcemi v této oblasti. Snahou projektu je zaměřit systematickou pozornost na potřeby rodin při plánování aktivit krajů. Příjemcem je MPSV. Projekt byl zahájen 1. 1. 2017, délka realizace byla v roce 2019 prodloužena z 36 měsíců na 60 měsíců, a to do 31. 12. 2021, schválený rozpočet projektu je 87 339 492 Kč.

- ***Implementace Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014–2020 (méně rozvinuté regiony) (027) a Implementace Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014–2020 Praha (028)***

Výzvy č. 027 a č. 028 jsou zaměřeny na podporu orgánů veřejné správy při přijímání opatření vyplývajících z Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014–2020. Tato opatření mohou být směřována jak na věcnou agendu, kterou má daná instituce v gesci, tak na její vlastní fungování z hlediska personálního a organizačního.

Ve výzvě č. 027 bylo předloženo 31 projektových žádostí, z toho do realizace vstoupilo 13 projektů. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 36 478 448 Kč. Ve výzvě č. 028 bylo předloženo 21 projektových žádostí, podpořeno bylo 10 projektů v celkové výši 51 138 631 Kč.

- **Implementace doporučení genderového auditu u zaměstnavatelů mimo Prahu (130) a Implementace doporučení genderového auditu u zaměstnavatelů v Praze (131)**

Výzvy podporují aktivity směřující k zavádění opatření vedoucích ke **zlepšení podmínek pro uplatňování rovných příležitostí žen a mužů a sladování pracovního a rodinného života u zaměstnavatelů**. Zaváděná opatření vychází z výstupů provedeného genderového auditu (v rámci výzev č. 050 a č. 051, nebo vlastního auditu odpovídajícího standardu provedeného v posledních 3 letech). V 1. pololetí 2019 i nadále probíhal proces hodnocení u 75 předložených projektových žádostí. Do konce června bylo za obě výzvy vydáno 39 právních aktů s finančním objemem 108 488 585 Kč. Finanční alokace výzvy č. 130 činí 180 mil. Kč, u výzvy č. 131 je finanční alokace 30 mil. Kč.

- **Soutěžní projekty na podporu rovnosti žen a mužů v ČR mimo hl. města Prahy (81)**

Výzvy podporují opatření vedoucí k odstranění projevů genderové (příp. vícečetné) diskriminace na trhu práce, včetně platové diskriminace, a dále podporují opatření snižujících horizontální a vertikální segregaci trhu práce podle pohlaví a rozdíly v odměňování žen a mužů. Jedná se např. o aktivity: podpora vzdělávání a zaměstnávání žen v oborech STEM - Science (přírodní vědy), Technology (technika), Engineering (technologie) a Mathematics (matematika), genderově senzitivní analýzu trhu, mentoring, koučovací a jiné podpůrné programy, management mateřské a rodičovské dovolené.

Do výzvy č. 81 bylo předloženo celkem 85 žádostí s finančním objemem 447 361 646 Kč. Projektové žádosti jsou nyní ve fázi výběru výběrovou komisí. Celková alokace výzvy činí 240 mil. Kč.

V 1. pololetí 2019 byla ukončena realizace v následujících výzvách.

- **Soutěžní projekty na podporu rovnosti žen a mužů v ČR mimo hl. město Prahu (061) a Soutěžní projekty na podporu rovnosti žen a mužů v hl. městě Praze (062)**

Výzvy 061 a 062 podporovaly **aktivity v oblastech**: komplexní podpora vedoucí ke zlepšení postavení na trhu práce žen ve věku 55 a více let, žen ohrožených na trhu práce a osob pečujících o malé děti či jiné závislé osoby; podpora opatření vedoucích k odstranění projevů diskriminace na trhu práce na základě pohlaví a podpora aktivit vedoucích k vyššímu zapojení mužů do péče o děti a další závislé osoby.

Do výzvy 061 bylo podáno celkem 412 projektových žádostí, z toho 106 projektů vstoupilo do realizace. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 369 740 765 Kč. Do výzvy 062 bylo podáno celkem 75 projektových žádostí, z toho 12 projektů vstoupilo do realizace. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 38 354 023 Kč.

Výzvy na podporu vybudování a provozu zařízení péče o děti

- ***Podpora vybudování a provozu zařízení péče o děti předškolního věku pro podniky i veřejnost mimo hl. m. Prahu (035) a Podpora vybudování a provozu zařízení péče o děti předškolního věku pro podniky i veřejnost v hl. m. Praze (036)***

Výzvy podporují vznik a provoz zařízení poskytujících pravidelnou péči o dítě od narození, resp. od 1 či 3 let věku, do zahájení povinné školní docházky za účelem **zapojení rodičů do pracovního procesu**. Služba hlídání a péče o dítě je poskytována v kolektivu dětí mimo domácnost dítěte. Obsahem služby hlídání a péče o dítě je zajištění potřeb dítěte a výchova, rozvoj schopností a kulturních i hygienických návyků dítěte. Podporována jsou zařízení péče o děti pro zaměstnance i pro veřejnost.

Ve výzvě 035 bylo celkem podáno 400 žádostí, z toho do realizace vstoupilo 353 projektů. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 1 077 420 940 Kč. Ve výzvě 036 bylo celkem podáno 69 žádostí, z toho do realizace vstoupilo 61 projektů. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 199 692 121 Kč. Většina projektů ukončila do konce roku 2018 svou realizaci.

- ***Podpora vzniku a provozu dětských skupin pro podniky a veřejnost mimo hl. m. Prahu (132)***

Výzva č. 132 podporuje vznik a následný provoz dětských skupin za účelem **zapojení rodičů do pracovního procesu**. Podporována jsou zařízení péče o děti pro zaměstnance i pro veřejnost.

Do výzvy č. 132 bylo předloženo 341 projektových žádostí, z toho 272 projektů vstoupilo do realizace. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 845 064 760 Kč.

- ***Podpora vybudování a provozu dětských skupin pro podniky a veřejnost mimo hl. m. Prahu (073) a Podpora vybudování a provozu dětských skupin pro podniky a veřejnost v hl. m. Praha (074)***

Výzvy č. 073 a č. 074 částečně navazují na projekty z výzev č. 035 a č. 036, ale podporují i vznik a provoz nových zařízení poskytujících pravidelnou péči o dítě od 1 či 3 let věku do zahájení povinné školní docházky **za účelem zapojení rodičů do pracovního procesu**. Do výzvy č. 073 bylo předloženo 578 projektových žádostí, z toho 414 projektů vstoupilo do realizace. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 1 115 163 875 Kč. Do výzvy č. 074 bylo předloženo 150 projektových žádostí, z toho 129 projektů vstoupilo do realizace. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 302 622 210 Kč.

- ***Podpora dětských skupin pro podniky i veřejnost - dotace na provoz mimo Prahu (101) a Podpora dětských skupin pro podniky i veřejnost - dotace na provoz v Praze (103)***

V únoru 2019 byly vyhlášeny výzvy na podporu dětských skupin ovšem pouze takových projektů, které navazují na projekty realizované v předchozích výzvách OPZ (tedy 035, 036, 073, 074 a 132). Alokace výzvy č. 101 je 2,2 mld. Kč, výzvy č. 103 je to 350 mil. Kč. Výzvy budou otevřeny až do 30. 6. 2021.

- ***Podpora dětských skupin registrovaných v evidenci poskytovatelů služby péče o dítě v dětské skupině - dotace na provoz mimo Prahu (112) a Podpora dětských skupin registrovaných v evidenci poskytovatelů služby péče o dítě v dětské skupině - dotace na provoz v hl. m. Praze (113)***

V březnu 2019 byly vyhlášeny další výzvy na podporu dětských skupin. Těmito výzvami naopak budou podpořeny dětské skupiny, které ještě nerealizovaly projekt v OPZ a jsou registrovány v evidenci poskytovatelů služeb péče o dítě v dětské

skupině nejpozději k datu 31. 12. 2018. Příjem žádostí byl ukončen v květnu 2019, předloženo bylo menší množství žádostí, než je alokace obou výzev. Do výzvy č. 112 s alokací 330 mil. Kč byly předloženy žádosti za zhruba 126 mil. Kč, do konce června bylo vydáno 24 právních aktů s finančním objemem 100 056 660 Kč. Proces hodnocení i nadále pokračuje. Do výzvy č. 113 s alokací 350 mil. Kč byly předloženy žádosti za zhruba 56 mil. Kč, do konce června byly vydány 4 právní akty s finančním objemem ve výši 14 729 070 Kč.

- ***Podpora vzniku a provozu dětských skupin pro podniky i veřejnost - dotace mimo Prahu (111) a Podpora vzniku a provozu dětských skupin pro podniky - dotace v hl. m. Praze (133)***

V červnu 2019 byly vyhlášeny výzvy na podporu a vznik dětských skupin, které dosud nerealizovaly žádný projekt financovaný z OPZ. U dětské skupiny pro veřejnost je nastaveno povinné partnerství s místně příslušnou obcí tak, aby existovala vzájemná informovanost a případná spolupráce. Alokace výzvy č. 111 je 258 mil. Kč, přičemž na dětské skupiny pro veřejnost a na podnikové dětské skupiny je alokována stejná částka 129 mil. Kč. Alokace výzvy č. 133 je 42 mil. Kč. Do konce června 2019 bylo do výzvy č. 111 předloženo zhruba 150 žádostí na dětské skupiny pro veřejnost s finančním objemem zhruba 400 % alokace a 39 žádostí na dětské podnikové skupiny s finančním objemem zhruba 92 % alokace. Do výzvy č. 133 bylo do konce června předloženo zhruba 30 žádostí s finančním objemem zhruba 230 % alokace výzvy. Uzávěrka výzev bude v srpnu 2019.

Výzvy na podporu mikrojeslí

- ***Pilotní ověření péče o nejmenší děti v mikrojeslích v ČR (mimo hl. m. Prahu) (126) a Pilotní ověření péče o nejmenší děti v mikrojeslích v Praze (127)***

Výzvy č. 126 a č. 127 nabídly možnost budování a provoz mikrojeslí, tj. zařízení péče o děti ve věku od 6 měsíců do 4 let, s kapacitou 4 děti. Mikrojesle **umožní rodičům sladit pracovní rytmus s péčí o děti a současně přináší pracovní uplatnění pro pečující osoby v těchto zařízeních**. Výzvy podporují aktivity: vybudování a provozování mikrojeslí, vzdělávání pečující osoby v mikrojeslích

a spolupráci na pilotním ověření služby mikrojeslí s MPSV v projektu „Podpora implementace služby péče o děti od šesti měsíců do čtyř let v tzv. mikrojeslích a pilotní ověření služby“.

Ve výzvě č. 126 bylo podáno 105 projektových žádostí, z toho 66 projektů vstoupilo do realizace. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 121 666 549 Kč. Ve výzvě č. 127 bylo předloženo 7 projektových žádostí, všech 7 projektů bylo podpořeno. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 13 219 867 Kč.

- ***Podpora péče o nejmenší děti v mikrojeslích v ČR (mimo hl. m. Prahu) (069) a Podpora péče o nejmenší děti v mikrojeslích v Praze (070)***

V lednu 2019 byla vyhlášena výzva na podporu zařízení péče o děti ve věku od 6 měsíců do 3 let včetně s kapacitou 4 děti. Výzvou je podporováno vzdělávání pečujících osob a provoz mikrojeslí, větší část alokace výzvy je z důvodu snahy o zajištění kontinuální podpory mikrojeslí určena pro projekty navazující na předchozí výzvu č. 126 a č. 127, menší část alokace výzvy je určena na provoz mikrojeslí nových žadatelů. Příjem žádostí byl ukončen dne 14. 3. 2019. Pro poměrně značný převis poptávky byla alokace výzvy č. 069 navýšena z 200 mil. Kč na 250 mil. Kč, u výzvy č. 070 zůstala původní plánovaná alokace 24 mil. Kč. Ve výzvě byl již dokončen proces hodnocení projektových žádostí, celkově se předpokládá, že bude podpořeno asi 98 projektových žádostí. Do konce června bylo vydáno 14 právních aktů s finančním objemem 37 229 577 Kč.

Výzvy na podporu dětských klubů

- ***Podpora zařízení péče o děti na 1. stupni základních škol v době mimo školní vyučování mimo hl. město Prahu (077) a Podpora zařízení péče o děti na 1. stupni základních škol v době mimo školní vyučování v hl. městě Praze (078)***

Výzvy podporují zařízení péče o děti na 1. stupni základních škol v době mimo školní vyučování, která rodičům dětí 1. stupně základní školy **umožní sladit pracovní rytmus s péčí o děti**. Podpora v rámci této výzvy je určena pouze pro podporu zařízení péče o děti mimo režim vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Do výzvy č. 077 bylo předloženo 212 projektových žádostí, z toho 80 projektů vstoupilo do realizace. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 262 739 513 Kč. Do výzvy č. 078 bylo předloženo 20 projektových žádostí, z toho 9 projektů vstoupilo do realizace. Finanční objem uzavřených právních aktů činí 30 119 335 Kč.

Tabulka 25 Přehled zařízení péče o děti v IP 1.2 OPZ souhrnně za období 2015-1. pololetí 2019

Číslo výzvy	Počet projektů v realizaci	Počet nově podpořených zařízení v OPZ	Nově vzniklá místa	Finanční objem právních aktů
35	323	323	4 322	826 961 698 Kč
36	56	56	827	177 234 597 Kč
132	272	272	3 266	798 851 956 Kč
73	411	146	1 195	1 112 775 722 Kč
74	110	65	794	297 904 442 Kč
126	66	66	264	121 666 549 Kč
127	7	7	28	13 219 867 Kč
13	72	*	*	179 895 221 Kč
14	14	*	*	22 915 352 Kč
77	80	*	*	262 739 513 Kč
78	9	*	*	30 119 335 Kč
Celkem	1 420	935	10 696	3 844 284 252 Kč

* Vzhledem k dalším aktivitám v rámci projektů se kapacita nesleduje.

- **Investiční priorita 1.3 - Pomoc pracovníkům, podnikům a podnikatelům přizpůsobovat se změnám**

V investiční prioritě 1.3 byly v 1. pololetí 2019 předkládány žádosti a realizovány projekty v deseti výzvách. Specifickým cílem všech výzev bylo zvýšit odbornou úroveň znalostí, dovedností a kompetencí pracovníků a soulad kvalifikační úrovně pracovní síly s požadavky trhu práce. Druhým specifickým cílem u většiny výzev bylo zvýšit adaptabilitu starších pracovníků.

V rámci výzvy č. 002 „**Budování kapacit sociálních partnerů**“ bylo realizováno celkem 12 projektů. Příjemci byli sociální partneři definovaní Radou hospodářské a sociální dohody ČR, organizace zaměstnavatelů (Svaz průmyslu a dopravy ČR, Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR, Českomoravská konfederace odborových svazů, Asociace samostatných odborů) a odborové organizace, které mají uzavřenou kolektivní smlouvu vyššího stupně. Projekty byly zaměřeny na posilování sociálního dialogu, rozvoj spolupráce mezi zaměstnavateli

a zaměstnanci, rozvoj a podporu spolupráce sociálních partnerů a dalších relevantních subjektů na řešení dlouhodobých problémů v oblasti rozvoje lidských zdrojů na regionální, odvětvové (sektorové) a národní úrovni, a zvyšování povědomí o sociálním dialogu na všech jeho úrovních. Celková alokace projektů je 270 478 206 Kč, celkem bylo dosud vyčerpáno přes 225 mil. Kč.

Dne 16. 7. 2018 byla vyhlášena výzva č. 094 „**Budování kapacit sociálních partnerů II.**“. Do výzvy bylo předloženo 12 žádostí o podporu v celkové výši 270 mil. Kč. K realizaci bylo doporučeno 10 projektů. Celková alokace projektů činí 198 880 841 Kč. Projekty se realizují od 1. 1. 2019. Celkem bylo dosud vyčerpáno cca 5,5 mil. Kč.

Během celého období mohli zaměstnavatelé, fyzické osoby - OSVČ a nestátní neziskové organizace nadále předkládat žádosti v rámci projektu „**Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců II (POVEZ II)**“ s rozpočtem 3 499 850 000 Kč. Projekt realizuje ÚP ČR a navazuje na sérii projektů, jež se v ČR konaly od roku 2009 s cílem podpořit odborný rozvoj zaměstnanců. Cílovou skupinou projektu jsou zaměstnanci či potenciálně noví zaměstnanci, na jejichž vzdělávání a refundaci mezd po dobu školení mohou v rámci projektu zaměstnavatelé získat podporu. Ke dni 30. 6. 2019 bylo podáno 33 176 žádostí zaměstnavatelů o příspěvek, proplaceno bylo celkem 1 370 444 321 Kč.

Do 31. 5. 2018 měli oprávnění žadatelé možnost předkládat žádosti do **výzvy č. 054 pro organizační složky státu a jimi řízené/zřízené příspěvkové organizace**, které mají ve své působnosti podporu některých specifických oblastí ekonomiky a zároveň jsou vhodnými subjekty k realizaci projektů dalšího vzdělávání zaměstnanců v příslušných oblastech. Jednalo se o průběžnou nesoutěžní výzvu pro předem definovaný okruh oprávněných žadatelů/příjemců. Žádost o podporu podala pouze Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism pro projekt s názvem „**Vzdělávání v cestovním ruchu**“ a celkovým rozpočtem 87 587 048 Kč.

V rámci výzvy č. 044 „**Podpora zaměstnanců ohrožených propouštěním**“ jsou realizovány projekty ve třech krajích – v Ústeckém kraji s alokací 138,24 mil. Kč, v Kraji Vysočina s alokací 39,85 mil. Kč a v Moravskoslezském kraji s alokací 46,99 mil. Kč. V červnu 2019 došlo ke snížení rozpočtů u dvou projektů – v Ústeckém kraji na 97,86 mil. Kč a v Moravskoslezském kraji na 13,97 mil. Kč. Projekty jsou zaměřené především na poradenské a informační aktivity v oblasti kariérového poradenství, orientaci na trhu práce pro propouštěné zaměstnance, vzdělávací

a rekvalifikační programy pro zaměstnance podniků procházejících restrukturalizací nebo končící svoji činnost, vzdělávací programy pro zaměstnance ohrožené propouštěním a podporu zaměstnávání propouštěných zaměstnanců.

Ve výzvě č. 043 „**Podnikové vzdělávání zaměstnanců**“ se zjednodušeným vykazováním výdajů formou jednotkových nákladů na vzdělávání pokračovala v 1. pololetí 2019 realizace projektů. Do 30. 6. 2019 byly proplaceny žádosti o platbu v celkové výši 1 166 477 091 Kč a alokace výzvy byla k 30. 6. 2019 vyčerpána z 58,3 %.

V 1. pololetí 2019 pokračovala také realizace projektů ve výzvě č. 060 „**Vzdělávání – společná cesta k rozvoji!**“. Příjemci, kterými jsou profesní a podnikatelská sdružení a zastřešující organizace nestátních neziskových organizací, předkládali průběžně zprávy o realizaci a žádosti o platbu za vzdělávací kurzy pro zaměstnance svých členských organizací. Od počátku realizace projektů do 30. 6. 2019 byly schváleny žádosti o platbu v celkové výši 194 943 728 Kč.

V 1. čtvrtletí 2019 bylo vydáno dalších 64 právních aktů ve výzvě č. 079 „**Age management - chytrá změna v řízení, příležitost k růstu**“, celkem tak bylo v této výzvě vydáno 100 právních aktů v celkové alokaci 237 061 643 Kč. Do konce 1. pololetí 2019 byly schváleny žádosti o platbu v celkové výši 2 795 939 Kč. Hlavním cílem výzvy je přispět k podpoře zavádění age managementu a související systémové práce s lidskými zdroji jakožto jednoho z důležitých faktorů konkurenceschopnosti podniků na trhu v kontextu demografického vývoje v ČR a s tím souvisejícího prodlužování pracovního života. Oprávnění žadatelé - obchodní korporace, státní podniky a nestátní neziskové organizace mohly na základě zpracovaných interních auditů organizace v rámci projektu žádat o podporu zpracování strategií a plánů pro zavádění age managementu, preventivní kroky na udržování a posilování pracovní schopnosti zaměstnanců všech generací, motivační poradenství, aktivity zaměřené na generační výměnu, aktivity zaměřené na sdílení dobré praxe, vzdělávací aktivity v oblasti age managementu, a další. Projekty jsou nyní v realizaci a předkládají první zprávy o realizaci a žádosti o platbu.

Počátkem roku 2019 byla vyhlášena výzva „**Vzdělávání - společná cesta k rozvoji III!**“. Jedná se o výzvu s č. 110 a finanční alokací 800 mil. Kč, která svým zaměřením navázala na výzvu č. 060. Oprávněnými žadateli byli Profesní a podnikatelská sdružení, Zastřešující organizace nestátních neziskových organizací a Účelová zařízení registrovaných církví a náboženských společností dle

§ 15a odst. 1 písm. b) zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění pozdějších předpisů, kteří žádali pro cílovou skupinu zaměstnanců svých členských organizací. Původní alokace výzvy byla překročena již v den zahájení příjmu žádostí o podporu, tj. 17. ledna 2019. Vzhledem k velkému zájmu byl příjem žádostí o podporu ukončen v souladu s jednotným metodickým prostředím dne 11. února 2019. Celková alokace výzvy byla navýšena o částku 700 mil. Kč na 1,5 mld. Kč a celkově bylo uzavřeno 160 právních aktů.

Další, v pořadí čtvrtou, výzvou se zjednodušeným vykazováním výdajů formou jednotkových nákladů na vzdělávání byla kolová výzva č. 097 s názvem „**Podnikové vzdělávání zaměstnanců II**“. Výzva byla vyhlášena 15. 3. 2019 s finanční alokací 1,7 mld. Kč a žádost o podporu do ní mohli podat zaměstnavatelé z celé ČR na vzdělávání svých zaměstnanců. Vzdělávání je možné v rámci výzvy realizovat v sedmi aktivitách dle věcného zaměření kurzů, kterými jsou obecné IT; měkké a manažerské dovednosti; jazykové vzdělávání; specializované IT; účetní, ekonomické a právní kurzy; technické a jiné odborné vzdělávání a interní lektor. Cílem výzvy je přispět k podpoře podnikového vzdělávání jakožto jednoho z hlavních pilířů konkurenceschopnosti podniků na trhu. Ke dni ukončení příjmu žádostí, tj. k 15. 5. 2019 bylo podáno 1 796 žádostí o podporu v celkovém objemu 3 031 624 895 Kč.

- **Investiční priorita 1.4 – Modernizace institucí trhu práce, jako jsou veřejné a soukromé služby zaměstnanosti a přispívání k adaptaci na potřeby trhu práce, včetně prostřednictvím opatření pro zlepšení nadnárodní mobility pracovníků a programů mobility a lepší spolupráce mezi institucemi a příslušnými zúčastněnými stranami**

Investiční priorita 1.4 specifický cíl 1, který je zaměřený na zvýšení kapacity, komplexnosti a kvality služeb poskytovaných institucemi veřejných služeb zaměstnanosti, je realizován prostřednictvím dvou výzev. Výzva č. 011 byla vyhlášena pro předkládání **systemových projektů ÚP ČR**. V září 2017 došlo ke snížení alokované částky v této výzvě na 1,875 mld. Kč v rámci realokace (z původních

2,622 mld. Kč) a k prodloužení možné doby ukončení realizace projektů do 30. 6. 2023. V rámci této výzvy jsou realizovány následující projekty.

- **„Efektivní služby zaměstnanosti“ (EFES)** – cílem projektu je zefektivnění služeb poskytovaných ÚP ČR prostřednictvím zajištění kvalitního zázemí a podmínek zaměstnancům ÚP ČR a zkvalitnění a posílení přenosu informací a služeb směrem ke klientům a pracovníkům ÚP ČR. Projekt je v realizaci od 1. 2. 2016 s plánovaným ukončením k 31. 8. 2020, rozpočet projektu je 898,4 mil. Kč. Do 30. 6. 2019 bylo z rozpočtu projektu vyčerpáno celkem 228,7 mil. Kč.
- **„Evropské služby zaměstnanosti II“ (EURES II)** – záměrem projektu je podpořit mezinárodní evropskou pracovní mobilitu prostřednictvím rozšíření, modernizace a zkvalitnění poskytování služeb EURES v ČR v souvislosti s reformou evropské sítě EURES. Realizace projektu byla zahájena 1. 2. 2016 a je plánována do 30. 9. 2020, rozpočet projektu dosahuje výše 251,9 mil. Kč. V projektu bylo k 30. 6. 2019 vyčerpáno celkem 48,9 mil. Kč.
- **„Podpora informačních a poradenských středisek ÚP ČR“ (PIPS)** – projekt je zaměřen na rozvoj, modernizaci a podporu Informačních středisek pro volbu povolání a změnu zaměstnání ("IPS") za účelem zabezpečení standardizovaných služeb v oblasti kariérového poradenství. Na projekt byl uzavřen právní akt s rozpočtem ve výši 383,8 mil. Kč, realizace projektu byla zahájena k 1. 1. 2017 a předpokládaná doba trvání projektu je 60 měsíců. K 30. 6. 2019 bylo z rozpočtu projektu vyčerpáno celkem 69,7 mil. Kč.
- **„Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce“ (OZP)** – cílem projektu je zabezpečit realizaci standardizovaných služeb v oblasti poradenství pro OZP a jejich současným či potenciálním zaměstnavatelům. Projekt je zaměřen na rozvoj systému práce s OZP při hledání pracovního uplatnění a na podporu zvyšování zaměstnanosti OZP na volném trhu práce prostřednictvím nastavení systému práce s touto ohroženou cílovou skupinou. Fyzická realizace projektu byla zahájena 1. 6. 2017 a předpokládané ukončení projektu je 31. 5. 2021. Na projekt byl uzavřen právní akt s rozpočtem ve výši 241,4 mil. Kč, do konce 1. pololetí 2019 bylo v projektu vyčerpáno celkem 37,2 mil. Kč.

Výzva č. 122 je určena pro předkládání **systemových projektů MPSV, VÚPSV a SÚIP**. V září 2017 byla celková alokace výzvy snížena na 597,1 mil. Kč v rámci realokace (z původních 1,057 mld. Kč) a možná doba ukončení realizace projektů byla

prodloužena do 30. 6. 2023. V této výzvě jsou v současnosti realizovány tři následující projekty.

- **„Vyhodnocování účinnosti a efektivity realizace APZ“** – hlavním cílem projektu je vypracovat a nastavit komplexní a vnitřně provázaný informační, analytický a monitorovací systém vyhodnocování nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti pro veřejné služby zaměstnanosti, který postihne především dopady implementace jednotlivých nástrojů a opatření na zaměstnanost a zaměstnatelnost účastníků APZ. Příjemcem je Výzkumný ústav práce a sociálních věcí. Na projekt byl uzavřen právní akt s rozpočtem ve výši 45,3 mil. Kč, realizace projektu byla zahájena k 1. 1. 2017. V 1. pololetí 2018 byly vytvořeny analytické zprávy za jednotlivé kraje popisující podmínky realizace APZ. Za 1. pololetí 2019 byla schválena zpráva o realizaci projektu se žádostí o platbu v celkové výši 5,8 mil. Kč.
- **„Predikce trhu práce“ (Kompas)** – projekt je zaměřen na vytvoření udržitelného systému spolehlivých predikcí a monitoringu trhu práce, který bude propojovat národní a regionální úroveň a jehož výsledky budou reflektovat podstatné dopady technologických trendů na trh práce a specifika regionálního vývoje. Příjemcem projektu je MPSV, projekt byl schválen s rozpočtem 349 mil. Kč. Realizace projektu byla zahájena 1. 1. 2017, plánované ukončení projektu je k 31. 12. 2020. Na konci 1. pololetí 2019 bylo z rozpočtu projektu vyčerpáno celkem 117,5 mil. Kč.
- **„Mapování budoucích kompetencí jako součást systémových opatření pro vymezení požadavků trhu práce“ (Kompetence 4.0)** - cílem projektu je podpora adaptace institucí trhu práce na změny vyplývající ze 4. průmyslové revoluce prostřednictvím včasné identifikace v budoucnosti vyžadovaných kompetencí a dále podpora spolupráce a partnerství firem a škol pro zajištění vzájemné komplementarity ve vztahu k potřebám pracovního trhu. Příjemcem podpory je MPSV, do realizace projektu jsou zapojeni partneři z moravskoslezského, Ústeckého, Středočeského a Zlínského kraje. Rozpočet projektu činí 97,7 mil. Kč. Realizace projektu byla zahájena k 1. 1. 2019 a je plánována do 31. 12. 2022.

Investiční priorita 1.4 specifický cíl 2 OPZ Zvýšení kvality systému dalšího vzdělávání se zaměřuje na předkládání systémových nesoutěžních projektů přímého přidělení na **rozvoj a zavedení plošných opatření v oblasti dalšího vzdělávání v kompetencích resortů MPSV a MŠMT**. Podporováno je provazování systémů

uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení, zavádění prvků kvality do vzdělávacího procesu, zpracování analýz a prognóz kvalifikačních potřeb na trhu práce, realizace systémového kariérového poradenství v celoživotní perspektivě a podpora nástrojů pro párování potřeb trhu práce a nabízené pracovní síly.

Pro předkládání **systémových záměrů na rozvoj dalšího vzdělávání** byla vyhlášena výzva č. 020. Působí zároveň mezi investiční prioritou (taktéž „IP“) 1.4.2 OPZ a IP 3.1.5 **Zvýšení kvality vzdělávání a odborné přípravy** včetně posílení jejich relevance pro trh práce **Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání „komplementarita“**, tedy vzájemná doplňkovost opatření obsažených v předkládaných projektech obou resortů. **Cílovou skupinou** jsou **instituce trhu práce a jejich zaměstnanci** (MPSV, ÚP ČR, Fond dalšího vzdělávání, Státní úřad inspekce práce) a relevantní aktéři na trhu práce a jejich zaměstnanci. V září 2017 byla schválena změna výzvy, kde došlo k ponížení alokace o 894,2 mil. Kč na celkových 1,091 mld. Kč. V rámci této výzvy jsou realizovány následující projekty.

- **„Rozvoj systémové podpory digitální gramotnosti“** - záměrem projektu je vytvořit pro cílovou skupinu, tj. pro instituce, které se podílejí na naplňování opatření Digitální strategie 2020 a pro aktéry na trhu práce (zaměstnavatelé, sociální partneři a poskytovatelé vzdělávání), systémové prvky podpory, které zvýší efektivitu a dostupnost dalšího vzdělávání v oblasti digitální gramotnosti. V roce 2017 byla vytvořena Jednotná platforma Digitální strategie (dále „DigiPortál“, <https://digitalnistrategie.cz>), která představuje cloudové řešení pro gestory a realizátory jednotlivých opatření Strategie digitální gramotnosti a která je průběžně aktualizována. Projekt realizoval Fond dalšího vzdělávání (taktéž „FDV“) s rozpočtem 53,7 mil. Kč a období realizace projektu je 1. 9. 2016–31. 8. 2020. Do 30. 6. 2019 bylo z celkového rozpočtu projektu vyčerpáno celkem 22,7 mil. Kč. V návaznosti na dokument s názvem „Opatření o zrušení státní příspěvkové organizace Fond dalšího vzdělávání“, který dne 16. 11. 2018 podepsala ministryně práce a sociálních věcí byl výše uvedený projekt v období 1. 9. 2016–30. 6. 2019 realizován původním příjemcem, tj. FDV. Od 1. 7. 2019 je za další realizaci projektu odpovědné Ministerstvo práce a sociálních věcí, které se tak stává příjemcem a přecházejí na něj všechny povinnosti příjemce, a to za celé období realizace projektu.
- **„Technický a informační rozvoj kariérového poradenství jako nástroje dalšího vzdělávání“** - cíle projektu směřují především ke zkvalitnění a usnadnění

práce kariérových poradců prostřednictvím vytvoření integrovaného systému JOBHUB, který nabídne všem pracovníkům služeb zaměstnanosti, kariérovým poradcům neveřejné povahy i samotným klientům kariérového poradenství širokou škálu technické, metodické a informační podpory napříč všemi segmenty trhu práce. Realizátorem projektu byl Fond dalšího vzdělávání. V návaznosti na dokument s názvem „Opatření o zrušení státní příspěvkové organizace Fond dalšího vzdělávání“, který dne 16. 11. 2018 podepsala ministryně práce a sociálních věcí, byl výše uvedený projekt ukončen 30. 6. 2019. V průběhu 1. pololetí 2019 byl vytvořen **informační systém JOBHUB v podobě integrovaného portálu**. V 1. pololetí 2019 byla schválena zpráva o realizaci s žádostí o platbu v celkové výši 6,1 mil. Kč.

- **„Vytvoření systému mistrovské zkoušky a mistrovských kvalifikací v ČR“**
- cílem projektu je vytvoření systému mistrovské zkoušky v ČR jako nástroje vzdělávání a uznávání řemeslného mistrovství v jednotlivých oborech a přispět tak ke zlepšení kvality systému dalšího vzdělávání v oblasti řemesel i k zavádění prvků kvality do samotného vzdělávacího procesu. Realizátorem projektu je Národní ústav pro vzdělávání (NÚV). Období realizace projektu je od 1. 11. 2017 do 31. 10. 2021, rozpočet projektu je 109,6 mil. Kč.
- **„Zvyšování kvality a efektivity systému dalšího vzdělávání ve spolupráci se zaměstnavateli“** – záměrem je přizpůsobení nástrojů dalšího vzdělávání se zaměřením na rekvalifikace současným a budoucím požadavkům trhu práce a těsnější zapojení zaměstnavatelů do procesu zvyšování kvality a efektivity systému dalšího vzdělávání. V důsledku realizace projektu dojde ke kvalitativním změnám v jednom z nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (APZ) rekvalifikacích, a to se zaměřením se na jednotlivé moduly tohoto nástroje a rovněž k pilotnímu odzkoušení systému modularizovaných rekvalifikačních programů v celé ČR. Příjemcem je MPSV, realizace projektu je od 1. 10. 2017 do 30. 9. 2021 a rozpočet projektu je 183,1 mil. Kč. Ve výběrovém řízení „Zvyšování kvality a efektivity systému dalšího vzdělávání“ byl vybrán externí dodavatel služeb. Nyní je připravována k podpisu smlouva. Z projektu bylo zatím vyčerpáno 3 656 541 Kč. Proběhl výběr 20 profesí vhodných pro pilotní ověření, jež je součástí Studie struktury rekvalifikací za jednotlivé kraje z hlediska požadavku na trhu práce a uplatitelnosti absolventů rekvalifikačních kurzů na trhu práce.

- **„Rozvoj systému dalšího vzdělávání zaměstnavatelů a zaměstnanců v oblasti digitálních kompetencí“** - cílem projektu je vytvořit systémový nástroj pro podporu rozvoje Digitálních Kompetencí (dále jen „DK“). Projekt vytvoří nástroj Smart Online Systém (dále jen „SOS“) pro podporu dalšího vzdělávání zaměstnavatelů a zaměstnanců v oblasti digitálních kompetencí. Nástroj SOS, který využije prostředí DigiPortálu vznikající v projektu Rozvoj systémové podpory digitální gramotnosti, se bude skládat ze 4 součástí: DK – SOS, Q – SOS (autoevaluační nástroj), MET – SOS (metodická doporučení), EDU – SOS (vzdělávací programy), které představují online nástroje umožňující pružně reagovat na změny v digitálních technologiích a přizpůsobovat se jim. Projekt přispěje k adaptaci na potřeby trhu práce v oblasti přenositelných DK, které se v různých oblastech dynamicky proměňují v přímé vazbě na rozvoj digitálních technologií. Rozpočet projektu je 44,981 mil. Kč a období realizace projektu je od 1. 10. 2017 do 31. 3. 2021. V návaznosti na dokument s názvem „Opatření o zrušení státní příspěvkové organizace Fond dalšího vzdělávání“, který dne 16. 11. 2018 podepsala ministryně práce a sociálních věcí byl výše uvedený projekt v období 1. 10. 2017–30. 6. 2019 realizován původním příjemcem, tj. FDV. Od 1. 7. 2019 je za další realizaci projektu odpovědné Ministerstvo práce a sociálních věcí, které se tak stává příjemcem a přecházejí na něj všechny povinnosti příjemce, a to za celé období realizace projektu.

U následujícího projektu proběhlo věcné hodnocení projektové žádosti.

- **Systémové prostředí k prohlubování kompetencí (UpSkilling CZ)** - cílem projektu je podpořit a doplnit stávající systémové prvky, které umožňují prohlubování kompetencí dospělých v rámci dalšího vzdělávání v ČR. V projektu bude podpořena síť autorizovaných osob, projekt na základě profesních kvalifikací zajišťujících rozvoj digitálních kompetencí připraví nástroje pro cílenou podporu digitální gramotnosti, zajistí informovanost a provede pilotáž možností fungování vzájemných vazeb mezi klíčovými aktéry na celostátní i regionální úrovni. Období realizace je plánováno na 1. 4. 2019 – 31. 3. 2023, rozpočet projektu je ve výši 160,4 mil. Kč a realizátorem je Národní ústav pro vzdělávání (NÚV). Dne 17. 6. 2019 proběhlo jednání hodnotící komise, projektová žádost splnila podmínky věcného hodnocení a projekt byl schválen za podmínek dopracování.

- **Investiční prioritá 1.5 - Trvalé začlenění mladých lidí na trh práce, mimo jiné pomocí „záruky pro mladé lidi”, a to zejména těch, kteří nejsou ve vzdělávání, v zaměstnání nebo v profesní přípravě, včetně těch mladých lidí, kterým hrozí sociální vyloučení, a mladých lidí z marginalizovaných komunit**

V rámci investiční priority 1.5 (IP 1.5) byly k 30. 6. 2019 aktivní dvě výzvy realizované v **Ústeckém, Karlovarském a Moravskoslezském kraji** (příjemci ÚP ČR a Krajské úřady).

Ve výzvě č. 091 (příjemci Ústecký a Moravskoslezský kraj) jsou v realizaci **2 projekty** s celkovou alokací 33 mil. Kč. Výzva je zaměřena na lidi mladší 30 let (tj. do 29 let včetně), kteří nejsou v zaměstnání, ve vzdělávání nebo v profesní přípravě, žijící ve způsobilém regionu, kteří jsou nezaměstnaní nebo neaktivní (včetně dlouhodobě nezaměstnaných) nezávisle na tom, zda jsou registrováni na ÚP ČR jako uchazeči o zaměstnání či nikoli. Do projektů jsou zařazovány přednostně osoby, které nejsou evidovanými uchazeči o zaměstnání, ale jsou cílovou skupinou IP 1.5. K 30. 6. 2019 bylo v této výzvě podpořeno 112 osob a vyplaceno 2,6 mil. Kč.

Ve výzvě č. 003 pro ÚP ČR byly krajskými pobočkami ÚP ČR v Ústí nad Labem a v Karlových Varech realizovány **2 projekty** v celkovém objemu 639 mil. Kč. Projekty byly zaměřeny na trvalé začlenění mladých lidí na trh práce, a to zejména těch, kteří nejsou ve vzdělávání, v zaměstnání nebo v profesní přípravě, včetně těch mladých lidí, kterým hrozí sociální vyloučení, a mladých lidí z marginalizovaných komunit. Projekt krajské pobočky (taktéž „KrP“) ÚP ČR v Karlovarském kraji ukončil svou realizaci k 31. 5. 2019, projekt KrP v Ústeckém kraji zakončí realizaci k 31. 7. 2019. K 30. 6. 2019 bylo v rámci výzvy podpořeno celkem 3 775 osob a v žádostech o platbu vyplaceno celkem 524,5 mil. Kč.

Krajskými úřady Ústeckého a Karlovarského kraje byly ve výzvě č. 116 realizovány **3 projekty**, které ukončily realizaci k 31. 12. 2018. Celkově byly v této výzvě vyčerpány prostředky ve výši 150 mil. Kč a podpořeno bylo celkem 1 326 osob. Mezi aktivity realizované v těchto projektech patřilo zprostředkování zaměstnání osobám z cílové skupiny, poskytování poradenské činnosti, poskytování rekvalifikací, motivační aktivity atp.

V 1. pololetí 2019 probíhala příprava vyhlášení nové výzvy č. 136 pro projekty ÚP ČR s celkovou alokací 50 mil. Kč, která se bude zaměřovat především na aktivity podporující osoby z cílové skupiny k návratu do vzdělávání.

K 30. 6. 2019 bylo v IP 1.5 (tj. ve výzvách 003, 091 a 116) podpořeno celkem 5 378 osob, objem schválených žádostí o platbu do 30. 6. 2019 činil 678 mil. Kč.

➤ **Prioritní osa 2 OPZ – Sociální začleňování a boj s chudobou**

V prioritní ose 2 OPZ byla od 27. 8. 2015 do 29. 6. 2018 vyhlášena průběžná uzavřená výzva č. 016 „Výzva pro systémové projekty realizované MPSV – sociální podnikání“ s celkovou alokací 25 mil. Kč.

V rámci této výzvy je realizován projekt „**Podpora sociálního podnikání v ČR pokračuje**“. Účelem podpory je poskytování poradenských služeb v segmentu sociálního podnikání včetně zprostředkování stáží, realizace mezinárodní spolupráce v oblasti sociálního podnikání, mainstreamingové aktivity v oblasti sociálního podnikání. Datum zahájení projektu bylo 1. 12. 2016, datum ukončení projektu 30. 11. 2021. Na realizaci projektu byl schválen rozpočet v celkové výši 20 218 944 Kč.

➤ **Prioritní osa 3 OPZ – Sociální inovace a mezinárodní spolupráce**

V prioritní ose 3 OPZ jsou ve výzvách na podporu sociálních inovací realizovány z části projekty vztahující se k tématu zaměstnanosti. V roce 2018 ukončil realizaci projekt **BEC2** (Business and Employment Co-operative), jehož cílem bylo **zavedení modelu podnikatelsko-zaměstnaneckého družstva pro nezaměstnané osoby** jako dalšího možného nástroje APZ s vlivem na lokální rozvoj. Výstupem projektu je metodika inovačního řešení modelu a zavedení 5 podnikatelsko-zaměstnaneckých družstev.

Cílem projektu „**Společně na svobodu**“ je nastavit funkční propojení standardizovaných postupů vězeňských pracovníků a podpůrných integračních služeb realizovaných nestátními neziskovými organizacemi a zjistit jejich dopad na efektivitu realizovaných intervencí v podobě lepší připravenosti osob ve výkonu trestu odnětí

svobody na propuštění a zvládnutí integrace na svobodě. Projekt začal v červnu 2018 a původně měl trvat 24 měsíců, tj. do konce května 2020. V 1. pololetí 2019 došlo na základě žádosti příjemce k prodloužení projektu o 4 měsíce, tj. do konce září 2020. Důvodem prodloužení jsou obtíže při výběru klientů, kteří naplňují projektem stanovená kritéria – zejména se jedná o kritérium absolvování programu ve věznicí, kritérium času výstupu klienta z výkonu trestu odnětí svobody a kritérium návratu do vybraných regionů (u intervenční skupiny). Prodloužení umožní nabírat další klienty, kteří ve věznicích absolvují běh programů kognitivně behaviorální terapie na jaře 2020 s výstupem nejpozději v dubnu 2020 včetně. S nimi bude možné pracovat na svobodě minimálně 4 měsíce (tedy do srpna 2020 včetně).

Projekt „**Ergoprogress – realise the change**“ se zaměřuje na **zefektivnění chráněného trhu práce**. Cílem je u vybraných partnerů nastavit procesy a pravidla pro plnohodnotné fungování integračního sociálního podniku tak, se zvýšila jejich ekonomická soběstačnost, zaměstnanci (osoby se zdravotním postižením) měli možnost získat kvalitnější práci a bylo podpořeno jejich sociální začleňování do společnosti.

V prioritní ose 3 OPZ dále probíhala realizace projektů pod inovativní výzvou č. 32 „**Mezinárodní mobilita pro znevýhodněnou mládež**“ s celkovou alokací 120 mil. Kč. Hlavní podporovanou aktivitou výzvy je nástroj mezinárodní mobilita pro znevýhodněnou mládež, která zahrnuje vzdělávací a motivační aktivity, zahraniční stáže pro cílovou skupinu, poradenství a intenzivní následnou podporu cílové skupiny pro vstup na trh práce nebo do dalšího vzdělávání či odborné přípravy po jejím návratu do České republiky. Většina projektů ukončila svou realizaci již v průběhu roku 2018, ale poslední 1 projekt ukončil realizaci k 31. lednu 2019. Celkem bylo v projektech podpořeno celkem 405 osob, z nichž 286 osob úspěšně dokončilo zahraniční stáž. V závěrečných dotaznících realizátoři projektů uvedli, že 71 % z podpořených osob získalo kvalifikaci. Podle závěrečné evaluační zprávy se 37 % osob po ukončení účasti v projektu stalo prokazatelně zaměstnanými nebo osobami samostatně výdělečně činnými, 3 % se nově zapojila do procesu vzdělávání nebo odborné přípravy a 2 % osob začala hledat zaměstnání.

Na základě dobrých výsledků výzvy č. 32 byla v 2. pololetí 2018 vyhlášena navazující výzva č. 59 „**Mezinárodní mobilita a sociální začleňování znevýhodněné mládeže**“ s celkovou alokací 101 mil. Kč. Příjem žádostí byl ukončen k 31. 1. 2019 a předloženo bylo celkem 19 žádostí o podporu. Ve věcném hodnocení

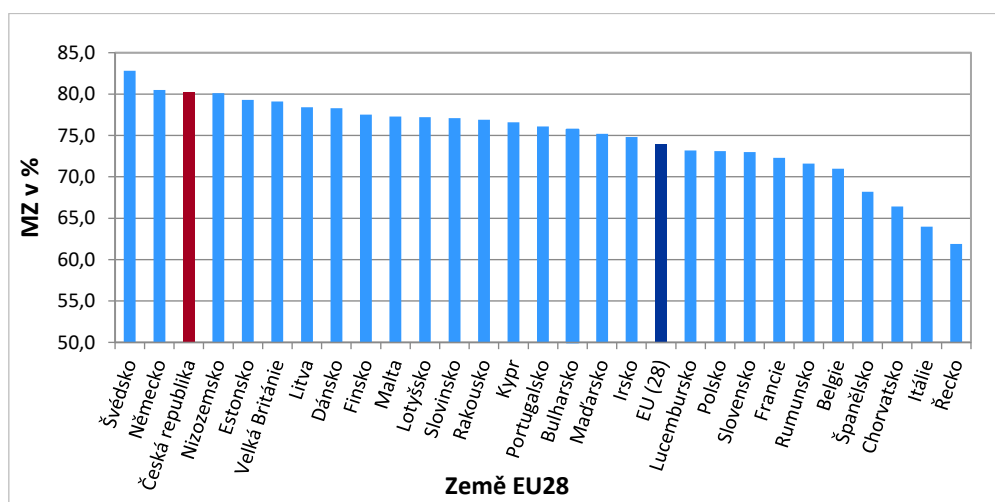
uspělo 14 žádostí s celkově schválenými prostředky 92 544 379 Kč. Realizace projektů nabíhá postupně od 1. 6. 2019.

5. Mezinárodní srovnání zaměstnanosti a nezaměstnanosti

V této části jsou shrnuty poslední dostupné **vybrané ukazatele trhu práce** podle statistického úřadu Evropské unie EUROSTAT¹³, viz přílohy č. 18, 19 a 20. V materiálu jsou použita data aktuální k termínu jeho zpracování.

Celková **míra zaměstnanosti (MZ) osob ve věku 20–64 let v EU 28** v předešlých čtyřech letech rostla, v roce 2018 dosáhla hodnoty 73,1 %, ve **2. čtvrtletí 2019 hodnota MZ vzrostla na 74,0 %**. V **ČR** míra zaměstnanosti nepřetržitě roste již od roku 2011, v roce 2018 vzrostla na 79,9 %, ve **2. čtvrtletí 2019** byla naměřena hodnota o 0,4 p. b. vyšší než ve stejném období předchozího roku, tj. **80,2 %**. Míra zaměstnanosti v ČR roste rychlejším tempem než v EU 28, aktuálně je v rámci EU 28 3. nejvyšší. Vyšší míru zaměstnanosti ve **2. čtvrtletí 2019** naměřili ve Švédsku (82,8 %) a Německu (80,5 %), nejnižší byla v Řecku (61,9 %).

Graf 21 Míra zaměstnanosti osob ve věku 20-64 let ve 2. čtvrtletí 2019 (v %)

V rámci **Strategie Evropa 2020** si ČR stanovila národní cíl dosáhnout do roku 2020 zvýšení celkové míry zaměstnanosti ve věkové skupině 20–64 let na **75 %**. Nad úroveň tohoto cíle se její hodnota dostala již v roce 2016 a při rostoucí tendenci hodnot míry zaměstnanosti lze předpokládat, že tento národní cíl bude splněn.

Trendy ve vývoji **míry zaměstnanosti žen ve věku 20–64 let v EU 28** i v **ČR** v posledních letech odpovídají trendům ve vývoji celkové míry zaměstnanosti. Míra

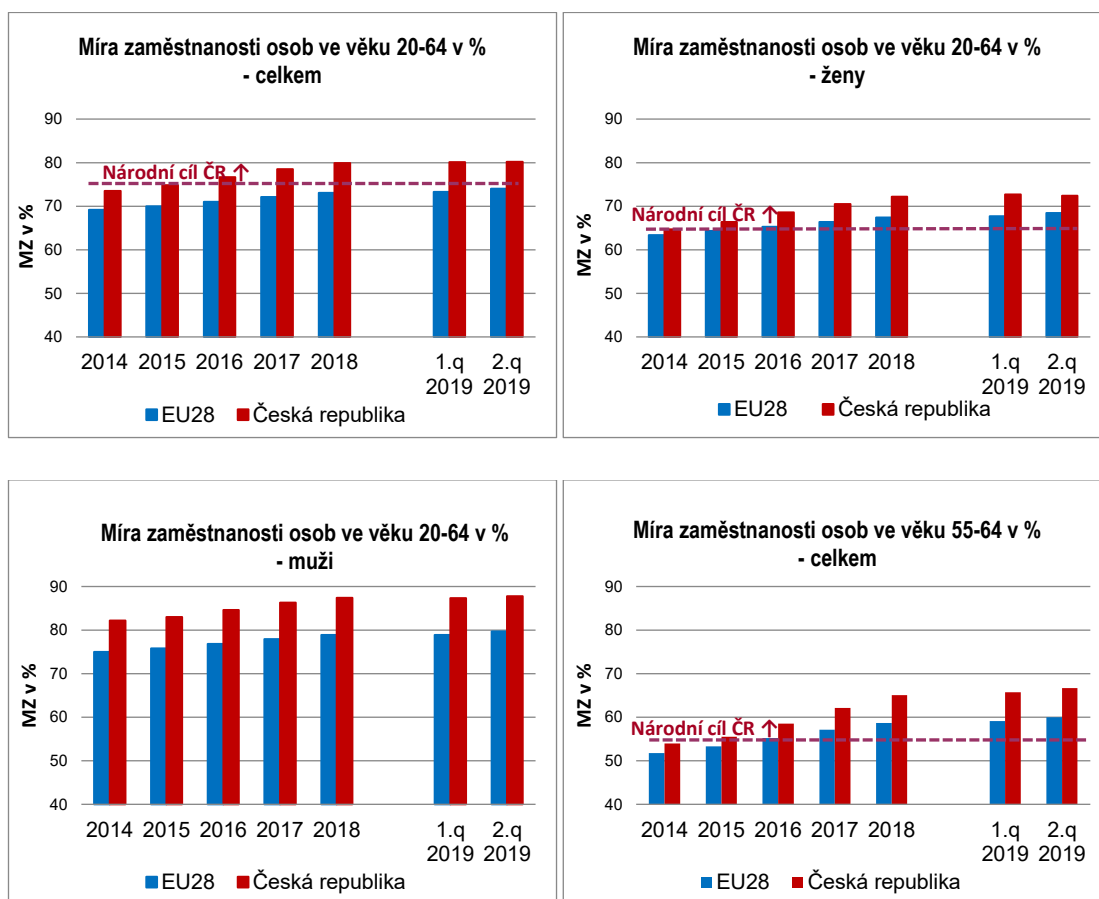
¹³ Údaje EUROSTATu ze sekce Obyvatelstvo a sociální podmínky – převážně se jedná o data zpracovaná na základě primárních dat z LFS jednotlivých členských zemí (Labour Force Survey), viz <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

Ukazatele zpracovává EUROSTAT na základě primárních dat z LFS jednotlivých členských států EU tak, aby zabezpečovaly mezinárodní srovnání mezi jednotlivými členskými státy. Údaje za ČR v této části se proto mohou lišit od údajů z VŠPS ČSÚ použitých v analýze.

zaměstnanosti žen ve věku 20–64 let v **EU 28** v roce 2018 meziročně vzrostla na 67,4 %, ve **2. čtvrtletí 2019** byla meziročně vyšší o 0,8 p. b., když dosáhla **68,4 %**. V **ČR** se hodnota tohoto ukazatele podobně jako celková MZ zvyšovala rychleji než celkový průměr v EU 28, v roce 2018 meziročně vzrostla na 72,2 % a ve **2. čtvrtletí 2019** o 0,4 p. b. na **72,4 %**. Je to 11. nejvyšší hodnota v porovnání s ostatními členskými státy EU 28. **Nejvyšší míru zaměstnanosti žen** v EU 28 má Švédsko (80,9 %), nejnižší míra zaměstnanosti žen byla zaznamenána v Řecku (52,0 %).

V rámci **Strategie Evropa 2020** je stanoven národní cíl ČR míry zaměstnanosti žen ve věku 20–64 let na **65 %**. MZ žen v tomto věku je nad hranicí cíle již od roku 2015 a s největší pravděpodobností se podaří ji nad touto hranicí udržet.

Graf 22 Srovnání vývoje míry zaměstnanosti v EU 28 a ČR

V roce 2018 byla v **ČR míra zaměstnanosti žen ve věku 15–64 let s dětmi v předškolním věku, tj. do 6 let (47,2 %)**, značně nižší než míra zaměstnanosti žen bez dětí (75,5 %). V **EU 28** není rozdíl tak výrazný, míra zaměstnanosti žen s dětmi

v předškolním věku činila **63,1 %** a žen bez dětí **67,4 %**. V EU 28 v roce 2018 pokračoval pozitivní trend růstu míry zaměstnanosti žen ve věku 15–64 let s dětmi v předškolním věku, v ČR tento ukazatel po meziročním poklesu v předchozím roce zaznamenal v roce 2018 opět nárůst.

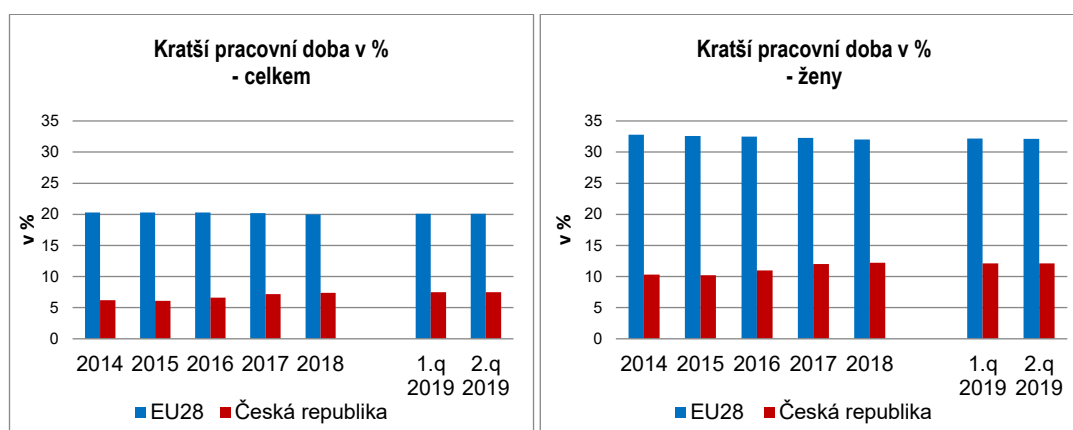
Míra zaměstnanosti mužů ve věku 20–64 let se v EU 28 i ČR v období 2011 až 2013 vyvíjela odlišně, zatímco v EU 28 míra zaměstnanosti mužů klesala, v ČR naopak plynule rostla. V následujících letech v EU 28 pozvolna rostla, v ČR rostla podstatně rychleji. V roce 2018 v EU 28 vzrostla na 78,9 %, v ČR na 87,4 %. Ve **2. čtvrtletí 2019** se v **EU 28** dále **zvýšila** na **79,7 %**, v **ČR** na **87,8 %** a dosahovala tak **nejvyšší hodnoty ze všech států EU 28**, stejně jako v letech 2015–2018.

Míra zaměstnanosti osob ve věku 55–64 let v EU 28 i v ČR plynule roste od roku 2011, přičemž tempo růstu hodnoty tohoto ukazatele je v ČR vyšší než průměr za EU 28. V **EU 28** ve **2. čtvrtletí 2019** činila **60,0 %**, v **ČR** dosáhla hodnoty **66,7 %**, což byla 8. nejvyšší míra zaměstnanosti starších osob v rámci EU 28. **Nejvyšší** byla naměřena ve Švédsku (78,2 %), nejnižší v Lucembursku (42,6 %). V rámci **Strategie Evropa 2020** je stanoven národní cíl ČR zvýšení míry zaměstnanosti osob ve věku 55–64 let na **55 %**, který je plněn již od roku 2015.

Pracovní úvazky na dobu určitou v roce 2018 v **EU 28** mělo 14,2 % zaměstnaných, ve **2. čtvrtletí 2019** se podíl snížil na **13,8 %**. V **ČR** je podíl osob s pracovními úvazky na dobu určitou dlouhodobě podprůměrný, jejich podíl v roce 2018 činil 8,9 %, ve 2. čtvrtletí 2019 se snížil na **8,5 %**. Největší podíl v rámci EU 28 byl naměřen ve Španělsku a Polsku, nejnižší v Litvě a Rumunsku.

Výrazný je rozdíl mezi průměrem EU 28 a ČR v podílu pracujících **na kratší pracovní dobu**. Tato forma pracovního úvazku v **EU 28** v posledních letech (2013–2016) stagnovala na úrovni 20,3 %, v roce 2017 nepatrně klesla na 20,2 %, v roce 2018 dosáhla hodnoty 20,0 % a ve **2. čtvrtletí 2019** hodnoty **20,1 %** (ženy 32,1 % a muži 9,9 %). V **ČR**, po nárůstu v letech 2012 a 2013 a následném poklesu v dalších dvou letech, se od roku 2016 hodnota tohoto ukazatele opět zvyšuje. V roce 2016 vzrostla nad úroveň z roku 2013 (6,6 %), v roce 2017 na 7,2 %, v roce 2018 dosáhla hodnoty 7,4 % a ve **2. čtvrtletí 2019** hodnoty **7,5 %** (ženy 12,1 % a muži 3,8 %). ČR má 7. nejnižší podíl kratší pracovní doby v rámci EU 28, nižší podíl vykázaly pouze státy Litva, Polsko, Chorvatsko, Maďarsko, Slovensko a Bulharsko. Podíl 28 % a vyšší dosahují v Nizozemsku a Německu. V Nizozemsku tvoří podíl kratších úvazků 51,0 %, což je 2,5 krát více než průměr EU 28, u žen dokonce 75,5 %.

Graf 23 Srovnání kratší pracovní doby v EU 28 a ČR

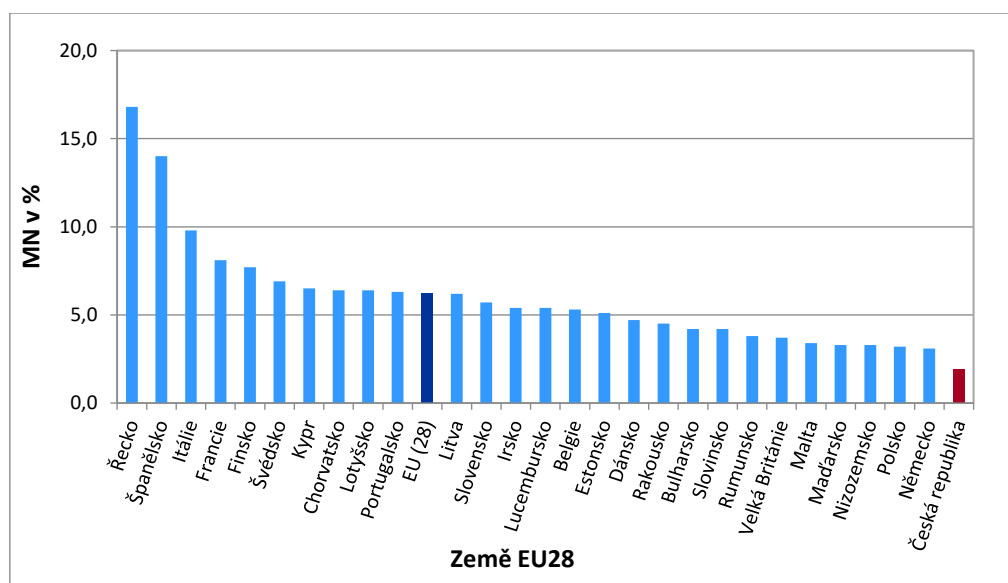

Podíl zaměstnaných pracujících z domova (homeworking) na celkovém počtu zaměstnaných se sleduje podle četnosti využití této formy práce. Ti, kteří pracují **obvykle** z domova, vykazují v EU 28 i ČR nižší podíl než je podíl pracujících z domova jen **někdy**. Pokud se zaměříme na pracující **obvykle** z domova, zjistíme, že nejvyšší podíl zaměstnaných touto formou v roce 2018 vykázalo Nizozemsko (14,3 %), Finsko (13,8 %) a Lucembursko (11,1 %), naopak nejnižší Rumunsko a Bulharsko (podíl pod úrovní 0,5 %). **ČR** je v rámci zemí EU 28 s hodnotou **4,2 %** až na 16. místě, ovšem podíl obvykle pracujících z domova od roku 2014 plynule roste. V **EU 28** byla v roce 2018 vykázána hodnota **5,3 %**.

Míra nezaměstnanosti (MN) v ČR je v porovnání ostatními zeměmi EU 28 **dlouhodobě podprůměrná**, v posledních letech navíc vykazovala pozitivnější tendenci ve vývoji oproti MN EU 28. Míra nezaměstnanosti **EU 28** v roce 2018 meziročně klesla o 0,8 p. b. na 6,8 % a ve **2. čtvrtletí 2019** na **6,2 %**, v **ČR** se hodnota tohoto ukazatele v roce 2018 snížila o 0,7 p. b. na 2,2 %, ve 2. čtvrtletí 2019 klesla na **1,9 %**, což byla **nejnižší hodnota v rámci EU 28**. Naopak nejvyšší MN byla tradičně v Řecku a Španělsku (14,0 % a více).

Míra nezaměstnanosti mužů v ČR je **výrazně nižší než v EU 28**. V roce 2018 meziročně klesla v EU 28 na 6,6 %, v ČR se snížila na 1,8 %. Ve **2. čtvrtletí 2019** dosáhla v **EU 28** hodnoty **6,1 %**, v **ČR** se snížila na **1,6 %** a stejně jako v předchozích pěti letech byla **nejnižší v rámci EU 28**.

Graf 24 Míra nezaměstnanosti v zemích EU 28 ve 2. čtvrtletí 2019 (v %)

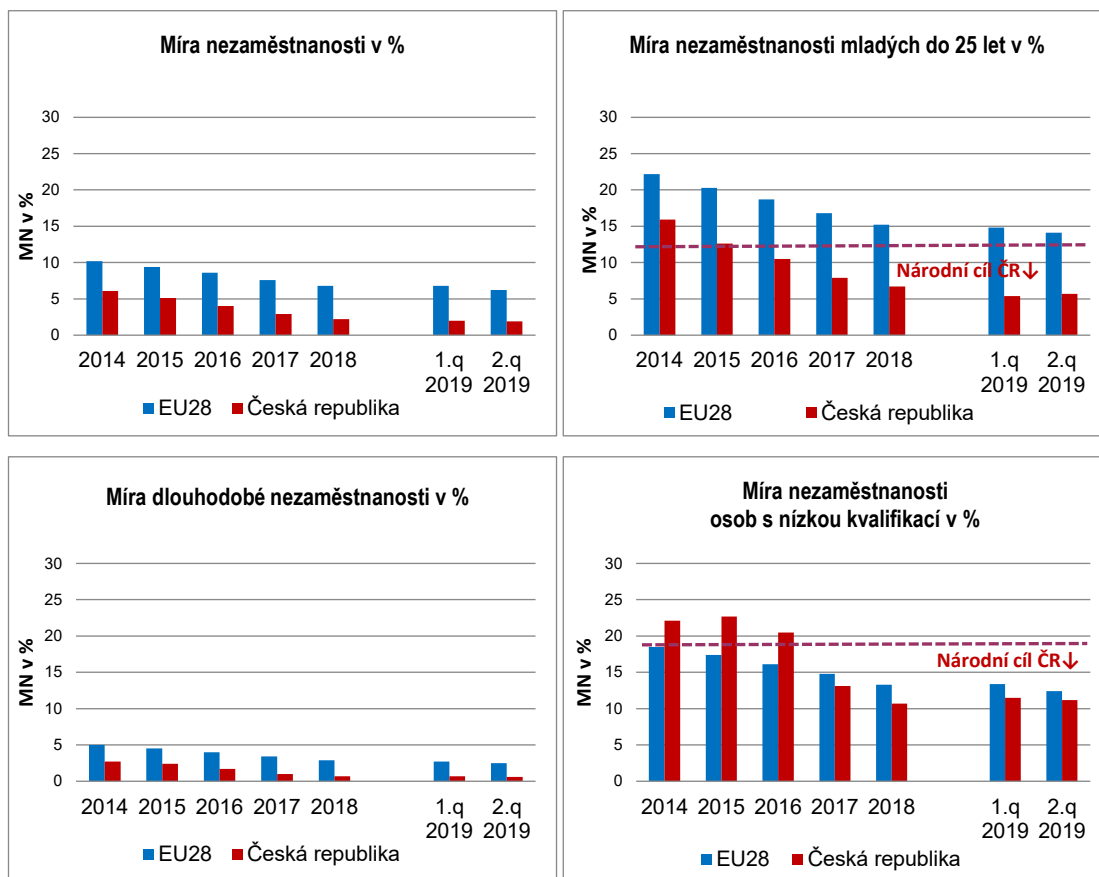
Tendence ve vývoji **míry nezaměstnanosti žen** v EU 28 i ČR odpovídá vývoji celkové míry nezaměstnanosti. V roce 2018 pokračoval pokles v EU 28 (na 7,1 %) i v ČR (na 2,8 %). **Česká republika** tak v rámci EU 28 dosáhla **v roce 2018 poprvé v historii sledování nejnižší hodnoty míry nezaměstnanosti žen**. Ve **2. čtvrtletí 2019** MN žen v **EU 28** představovala **6,4 %**, v **ČR** meziročně poklesla na **2,3 %**.

Míra nezaměstnanosti mužů a žen v EU 28 se dlouhodobě pohybuje na podobné úrovni, naopak v **ČR** dosahovala u mužů výrazně nižších hodnot než u žen. V posledních dvou letech již i v ČR dochází k jejich sblížení, v roce 2018 míra nezaměstnanosti žen byla vyšší pouze o 1,0 p. b., ve 2. čtvrtletí 2019 již jen o 0,7 p. b.

Míra nezaměstnanosti mladých ve věku do 25 let (vztaženo k pracovní síle ve stejném věku) v roce 2018 meziročně klesla v **EU 28** na 15,2 %, ve **2. čtvrtletí 2019** se snížila na **14,1 %**. V **ČR** je míra nezaměstnanosti mladých dlouhodobě podprůměrná, v posledních třech letech byla druhá nejnižší (nejnižší naměřili v Německu), přičemž dynamika poklesu byla v posledních letech větší než tempo poklesu evropského průměru. V roce 2017 se v **ČR** snížila na 7,9 %, v roce 2018 na 6,7 %. Ve **2. čtvrtletí 2019** dosáhla hodnoty **5,7 %**, tj. opět 2. nejnižší v rámci zemí EU 28. Nejnižší míru nezaměstnanosti mladých vykázalo Německo (5,5 %), naopak k zemím s nejvyšší hodnotou MN mladých v rámci EU 28 patří Španělsko (33,1 %) a Řecko (32,9 %).

V rámci **Strategie Evropa 2020** je stanoven národní cíl ČR snížit míru nezaměstnanosti u mladých osob ve věku 15–24 let o třetinu oproti roku 2010, tj. na **12,2 %**. Pod touto úrovní je již od roku 2016.

Graf 25 Srovnání míry nezaměstnanosti v EU 28 a ČR

Pokud jde o **míru nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací** (stupeň ISCED 0–2 mezinárodní klasifikace vzdělání), je národním cílem ČR v rámci **Strategie Evropa 2020** její snížení do roku 2020 o jednu čtvrtinu, tj. na **cca 18,8 %**. V předchozích letech patřila těchto osob v ČR na rozdíl od celkové míry nezaměstnanosti a míry nezaměstnanosti mladých k nejvyšším v EU 28, v roce 2016 činila 20,5 % (7. nejvyšší v rámci EU 28), v roce 2017 se hodnota tohoto ukazatele výrazně meziročně snížila o 7,4 p. b. na 13,1 %, což byl nejvyšší pokles v rámci EU 28. ČR tak zaujala v rámci EU 28 až 14. místo a současně se také dostala pod stanovený národní cíl v rámci Strategie Evropa 2020. V roce 2018 pokračoval její pokles na 10,7 %, ve 2. čtvrtletí 2019 se meziročně nezměnila a dosáhla hodnoty 11,2 %.

V **EU 28** se v roce 2017 meziročně snížila o 1,3 p. b. na 14,8 %, v roce 2018 se dále snížila na 13,3 % a ve **2. čtvrtletí 2019** na **12,4 %**. MN osob s nízkou kvalifikací byla nejvyšší na Slovensku (30,1 %), ve Švédsku (22,4 %), v Řecku (20,4 %) a ve Španělsku (20,3 %). Nejpříznivější situace byla na Maltě, v Nizozemsku a Rumunsku, kde byl tento ukazatel pod úrovní 6,0 %.

Míra dlouhodobé nezaměstnanosti (podíl nezaměstnaných déle než 12 měsíců na pracovní síle) po dlouhodobém nárůstu v období 2009–2013 začala v **EU 28** postupně klesat. V roce 2018 se míra dlouhodobé nezaměstnanosti meziročně snížila na 2,9 % a ve **2. čtvrtletí 2019** dále na **2,5 %**. **ČR** patří k zemím s nejnižší mírou dlouhodobé nezaměstnanosti, v roce 2018 zaznamenala nejnižší hodnotu 0,7 %, ve **2. čtvrtletí 2019** pokračoval pokles na **0,6 %**, což byla opět **nejnižší hodnota v EU 28** (v době zpracování analýzy nebyla známá hodnota za Maltu). Nejvyšší dlouhodobá nezaměstnanost byla naměřena v Řecku (12,0 %).

Ukazatel **míry volných míst** (procentní podíl volných míst k součtu volných a obsazených míst) dosáhl v roce 2018 v **EU 28** hodnoty 2,2 % (průměr EU 28 vykazuje EUROSTAT pouze bez zahrnutí primárního sektoru), ve **2. čtvrtletí 2019** se zvýšil na **2,3 %**. Míra volných míst v **ČR** v roce 2018 dosáhla hodnoty 5,6 %, ve **2. čtvrtletí 2019** vzrostla na **6,4 %**, což je nejvíce v rámci zemí, které data pro tuto statistiku poskytují. Nejnižší hodnotu zaznamenalo Bulharsko (0,9 %) a Portugalsko (1,0 %).

Z výše uvedeného vyplývá, že **ČR vykazuje hodnoty vyšší než průměr EU 28 u míry zaměstnanosti všech kategorií sledovaných ve Strategii Evropa 2020 a zaostává ve využívání kratší pracovní doby.**

Celková míra nezaměstnanosti, míra nezaměstnanosti mladých a dlouhodobě nezaměstnaných je pod průměrem EU 28. Míra nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací byla dlouhodobě nadprůměrná, v roce 2017 se výrazně snížila a **klesla pod průměr EU 28**, v roce 2018 pokles nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací pokračoval a ve 2. čtvrtletí 2019 hodnota tohoto ukazatele stagnovala.

6. Očekávání ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti

Pozitivní ekonomický vývoj zaznamenaný od roku 2014 vyvrcholil v roce 2015 meziročním nárůstem **HDP** o 5,3 %. V roce 2016 tempo růstu HDP zpomalilo na 2,5 %, v roce 2017 opět zrychlilo na 4,4 %, **v roce 2018** dochází ke zpomalení na **3,0 %**. V 1. pololetí 2019 dále docházelo ke zpomalování růstu HDP, v 1. čtvrtletí 2019 meziročně vzrostl o 2,6 % a ve 2. čtvrtletí 2019 o 2,7 %.

Souběžně s růstem ekonomiky byl patrný i **růst zaměstnanosti**, který v roce 2016 dosáhl nejvyšší hodnoty od začátku ekonomické a finanční krize. Její nárůst činil 1,9 %, stejně jako v předkrizovém roce 2007. I přes pozitivní vývoj ekonomiky se bariérou pro významnější růst zaměstnanosti stává nedostatek vhodné volné pracovní síly. Nesoulad poptávky zaměstnavatelů po pracovnících a nabídky práce se již projevil ve **zpomalení nárůstu zaměstnanosti**, který **v roce 2017** klesl na **1,6 %**, **v roce 2018** na **1,4 %**, a očekává se, že zmírnění růstu **bude pokračovat i v dalším období**. V 1. čtvrtletí 2019 zaměstnanost meziročně vzrostla o 0,9 %, ve 2. čtvrtletí 2019 již pouze o 0,1 %.

Základní informace o dalším vývoji zaměstnanosti podle Výběrových šetření pracovních sil za 3. čtvrtletí 2019 zveřejní ČSÚ formou Rychlé informace počátkem listopadu 2019 (publikace s podrobnými výsledky bude zveřejněna až koncem prosince 2019).

Další vývoj na trhu práce lze zatím pozorovat pouze z výsledků z odvětvových statistik, podle nichž se meziročně **snížil průměrný evidenční počet zaměstnanců v průmyslu v červenci 2019 o 0,9 %, v srpnu 2019 o 1,5 %**. Průmyslová produkce v červenci 2019 meziročně reálně vzrostla o 0,1 %, v srpnu 2019 klesla o 1,2 %. Tržby z průmyslové činnosti v běžných cenách v červenci meziročně vzrostly o 9,0 %, v srpnu meziročně klesly o 3,8 %.

Ve **stavebnictví** byl **v červenci 2019** zaznamenán **meziroční nárůst počtu zaměstnanců o 0,9 %, v srpnu 2019 se meziročně zvýšil o 0,7 %**. Stavební produkce se meziročně zvýšila v červenci o 3,7 %, v srpnu klesla o 2,4 %.

Podle doposud zveřejněných predikcí makroekonomických indikátorů v „Makroekonomické predikci ČR, červenec 2019“ Ministerstva financí ČR (MF ČR) a ve „Zprávě o inflaci III/2019“ České národní banky (ČNB) tyto instituce předpokládají odlišný vývoj ekonomického růstu. MF ČR předvídá **v roce 2019 růst HDP o 2,5 %**, v roce **2020** zpomalení na **2,3 %**, ČNB **v roce 2019** růst HDP o **2,6 %**, **v roce 2020**

zrychlení na **2,9 %**. **MPSV** odhaduje v roce **2019** meziroční nárůst HDP v intervalu od **2,3 % do 2,9 %** a v roce **2020** v intervalu od **2,0 % do 3,0 %**.

Růst zaměstnanosti podle **MF ČR** v roce 2019 **zpomalí na 0,7 %** a v roce 2020 na 0,3 %. **ČNB** ve své predikci¹⁴ předpokládá v roce **2019** růst zaměstnanosti o **0,5 %**, v roce 2020 nárůst o 0,4 %. **MPSV** odhaduje v roce **2019** nárůst zaměstnanosti o **0,5 %** a v roce 2020 o 0,2 %.

Nedostatek pracovníků se odráží v **počtech volných pracovních míst** oznámených zaměstnavateli na pracoviště ÚP ČR. V 1. pololetí 2019 dosáhl jejich průměrný počet 337,3 tis., o 81,8 tis. více než ve stejném období minulého roku. Nárůst pokračoval i v červenci 2019, kdy jich bylo hlášeno 346,6 tis. a v srpnu 2019, kdy se jejich počet zvýšil na 350,6 tis. V září 2019 již byl zaznamenán mírný pokles na 345,4 tis., v průměru bylo ve 3. čtvrtletí 2019 volných pracovních míst již pouze o 36,3 tis. meziročně více.

Významná část nově vytvářených pracovních míst jsou pracovní pozice vyžadující nízké vzdělání, což neodpovídá vzdělanostní struktuře pracovní síly. V případě ekonomického zvratu nese tato skutečnost potenciální nebezpečí v rychlém úbytku takovýchto pracovních pozic a vznikem nezaměstnanosti u hůře uplatnitelné skupiny osob s nízkým vzděláním. Zejména v případě mladých osob, které v současné době nedokončí střední vzdělání, neboť předčasně v důsledku vysoké poptávky po pracovní síle vstupují na trh práce z důvodu snazšího uplatnění a jinak příznivého trendu růstu mezd i v profesích vyžadujících nejvýše základní vzdělání. Na straně druhé je v některých profesích s požadavky na střední až vyšší kvalifikaci sledován nárůst podílu dlouhodobě neobsazených pracovních míst, a to i při relativním dostatku volné pracovní síly s odpovídající výší formálního vzdělání. Tento kvalifikační nesoulad na trhu práce se při všeobecném nedostatku pracovní síly může stát limitujícím faktorem dalšího rozvoje trhu práce a české ekonomiky.

Počet evidovaných **uchazečů o zaměstnání** dosáhl v 1. pololetí 2019 průměrné hodnoty 222,9 tis., což bylo o 36,8 tis. méně než ve stejném období minulého roku. Počty uchazečů o zaměstnání po obvyklém meziměsíčním nárůstu v červenci 2019 (na 205,1 tis.) poklesly v srpnu 2019 na 204,8 tis. a září 2019 na 201,9 tis. Průměrný počet uchazečů o zaměstnání se ve 3. čtvrtletí 2019 meziročně snížil o 25,8 tis.

¹⁴ V materiálu „Zpráva o inflaci III/2019“ ČNB uvádí hodnoty za jednotlivá čtvrtletí let 2019 a 2020, predikce růstu zaměstnanosti ČNB na roky 2019 a 2020 je odhadnuta na základě průměru čtvrtletí daného roku.

Nadále je počet evidovaných uchazečů o zaměstnání nižší než počet oznámených volných pracovních míst. V 1. pololetí 2019 připadlo **na jedno volné místo** 0,7 uchazeče o zaměstnání, od dubna 2019 se hodnota tohoto ukazatele udržuje na hodnotě 0,6 uchazeče o zaměstnání.

Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu dosáhl v 1. pololetí 2019 průměrné hodnoty 2,9 %. V červenci, srpnu i září 2019 byla hodnota tohoto ukazatele na úrovni 2,7 %. Proti jeho dalšímu snižování působí zejména rozpor mezi profesemi poptávanými zaměstnavateli a profesní strukturou uchazečů o zaměstnání.

V dalším období proto očekáváme **zpomalení tempa poklesu podílu nezaměstnaných osob na obyvatelstvu**. Všechny tři instituce **MPSV, ČNB i MF ČR** očekávají, že podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu dosáhne **v roce 2019** hodnoty **2,8 %**. Podle **MPSV** se bude **v roce 2020** pohybovat v intervalu od 2,8 % do 3,2 %, **ČNB** odhaduje jeho pokles na 2,7 % a **MF ČR** na 2,6 %.

7. Metodické poznámky

Zaměstnanost

MPSV pro hodnocení vývoje na trhu práce využívá pro oblast zaměstnanosti údaje Českého statistického úřadu (ČSÚ) především z Výběrových šetření pracovních sil (VŠPS).

Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS)

Předmětem šetření ve VŠPS jsou domácnosti bydlící v náhodně vybraných bytech. Šetření podléhají všechny osoby obvykle bydlící ve vybraném bytě, přičemž není rozhodující a není ani sledováno, mají-li zde pobyt trvalý, přechodný, dlouhodobý nebo nehlášený. U osob mladších než 15 let se sledují základní údaje týkající se vztahu k osobě v čele domácnosti, věku, pohlaví, národnosti a státní příslušnosti. Za osoby starší 15 let se vyplňují další otázky, které popisují jejich uplatnění na trhu práce. Šetření se nevztahuje na osoby bydlící dlouhodobě v hromadných ubytovacích zařízeních. Z toho důvodu jsou údaje za určité skupiny obyvatelstva, zejména za cizí státní příslušníky žijící a pracující na území republiky, k dispozici v omezené míře. Podle doporučení EUROSTATu lze údaje za tyto osoby získat buď z administrativních zdrojů, nebo zvláštním šetřením organizovaným zásadně mimo rámec VŠPS.

Zaměstnaní jsou všichni ve věku 15 a více let, kteří během referenčního týdne příslušeli do kategorie placení zaměstnaní nebo zaměstnaní ve vlastním podniku. Pro účely zjišťování je pojem práce interpretován jako práce **alespoň po dobu jedné hodiny** v referenčním týdnu. Za zaměstnané jsou považováni i **učni**, kteří dostávají mzdu, plat nebo odměnu podle stejného principu jako jiné osoby. Obdobně **studenti**, osoby **pobírající důchod**, osoby v domácnosti a další osoby zabývající se především mimoekonomickými aktivitami, **kteří** však v referenčním období **byli navíc v zaměstnání, jsou také považováni za zaměstnané**. Do skupiny zaměstnaných naopak nejsou automaticky zahrnovány osoby na rodičovské dovolené, jejichž postavení má podle metodiky Mezinárodní organizace práce (ILO) odlišný charakter.

Nezaměstnanost

Pro nezaměstnanost MPSV využívá údaje ČSÚ z VŠPS a statistiky MPSV z administrativních dat úřadů práce.

Rozdíl v metodě zjišťování údajů o počtu registrovaných uchazečů o zaměstnání po linii ÚP ČR a zjišťování počtu nezaměstnaných podle výsledků VŠPS:

Velikost souboru

- MPSV - úplná evidence registrovaných uchazečů o zaměstnání.
- ČSÚ VŠPS - výběrový soubor (ve 2. čtvrtletí roku 2019 necelých 24 tis. bytů, tj. necelých 0,6 % všech trvale obydlených bytů, v nichž bylo přes 51 tis. respondentů všech věkových skupin, z nich téměř 43 tis. respondentů ve věku 15 a více let). Všechny údaje z výběrového souboru jsou převáženy na věkovou strukturu obyvatelstva podle demografické projekce středních čtvrtletních stavů pro výběrové šetření pracovních sil.

Způsob zjišťování

- MPSV - podmínky registrace a vyřazování uchazečů o zaměstnání jsou spolu s definicí uchazeče o zaměstnání stanoveny zákonem o zaměstnanosti. O zprostředkování se občan uchází u krajské pobočky Úřadu práce, v jejímž správním obvodu má bydliště.
- ČSÚ VŠPS - dobrovolné anonymní zjišťování za osoby obvykle bydlící (nikoliv trvale bydlící) ve vybraných bytech. Shodně s metodikou EUROSTATu nejsou zjišťovány údaje za osoby bydlící mimo byty, tedy ani za osoby bydlící v hromadných ubytovacích zařízeních.

Obsah ukazatelů

- MPSV - uchazeč o zaměstnání je podrobně vymezen zákonem o zaměstnanosti.
Uchazečem o zaměstnání může být (pokud zákon nestanoví jinak) pouze fyzická osoba s trvalým bydlištěm na území České republiky, která osobně požádá o zprostředkování vhodného zaměstnání krajskou pobočku ÚP ČR a které nebrání v zařazení do této evidence překážky uvedené v ustanovení § 25 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, např. není v pracovním nebo obdobném vztahu nebo nevykonává samostatnou výdělečnou činnost. Z evidence uchazečů o zaměstnání je uchazeč o zaměstnání vyřazen, mimo jiné, jestliže bez vážných důvodů odmítne nastoupit do vhodného zaměstnání nebo úmyslně maří součinnost s krajskou pobočkou ÚP ČR při zprostředkování zaměstnání. Evidence na ÚP ČR je ukončena např. nástupem do zaměstnání nebo na základě vlastní žádosti uchazeče o zaměstnání. Zákon nevylučuje, aby uchazeči o zaměstnání byli např. osoby dočasně práce neschopné, na rodičovské dovolené, nebo ti, jimž byl přiznán starobní důchod. Zařazení a vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání nebrání ani výkon činnosti na základě pracovního nebo služebního poměru nebo výkon činnosti na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti, pokud měsíční výdělek nebo odměna nepřesáhne polovinu minimální mzdy (tzv. nekolidující zaměstnání), nesmí však být překážkou pro poskytování součinnosti ÚP ČR při zprostředkování vhodného zaměstnání a pro přijetí nabídky vhodného zaměstnání. Uchazečem o zaměstnání může být i fyzická osoba soustavně se připravující na budoucí povolání, pokud získala v rozhodném období zaměstnáním nebo jinou výdělečnou činností dobu důchodového pojištění v délce alespoň 12 měsíců.
- MPSV ve snaze maximálně přiblížit metodiku registrované nezaměstnanosti metodice ILO zavedlo ukazatel tzv. **dosažitelní uchazeči o zaměstnání**. Jedná se o uchazeče o zaměstnání, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí zaměstnání. Za dosažitelné se nepovažují uchazeči o zaměstnání ve vazbě, v pracovní neschopnosti, uchazeči o zaměstnání zařazení na rekvalifikační kurzy nebo vykonávající krátkodobé zaměstnání, a dále uchazeči o zaměstnání, kteří pobírají peněžitou pomoc v mateřství nebo kterým je poskytována podpora v nezaměstnanosti po dobu mateřské dovolené.

- ČSÚ VŠPS - nezaměstnaní jsou podle metodiky ILO a metodiky EUROSTATu všichni ve věku 15 a více let, kteří ve sledovaném období (referenčním týdnu) souběžně splňovali tři nutné podmínky:
 - nebyli zaměstnaní,
 - hledali aktivně práci,
 - byli připraveni k nástupu do práce, tj. během referenčního období byli k dispozici okamžitě nebo nejpozději do 14 dnů pro výkon placeného zaměstnání nebo zaměstnání ve vlastním podniku.

Pokud osoby nesplňují alespoň jednu ze tří uvedených podmínek, jsou klasifikovány jako zaměstnané nebo ekonomicky neaktivní. Jedinou výjimkou je skupina osob, které práci nehledají, protože ji našly a jsou schopny nástupu nejpozději do 3 měsíců. Tyto osoby jsou podle definice EUROSTATu zařazeny rovněž mezi nezaměstnané.

Jestliže do konce roku 1997 převyšoval počet nezaměstnaných vymezených podle mezinárodní definice počet registrovaných uchazečů o zaměstnání na úřadech a od roku 2000 do 3. čtvrtletí roku 2001 byl rozdíl mezi oběma ukazateli minimální, tak od 4. čtvrtletí 2001 počet registrovaných uchazečů o zaměstnání na úřadech práce výrazně převyšoval počet nezaměstnaných zjišťovaných ve výběrovém šetření statistiky podle ILO.

Ve 2. čtvrtletí 2019 činil průměrný počet uchazečů o zaměstnání podle skutečné evidence na ÚP ČR 207,3 tis. osob, z toho 186,2 tis. dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let, srovnatelný ukazatel zjištěný výběrovým šetřením (počet nezaměstnaných dle VŠPS 102,4 tis.) se tedy lišil o 104,9 tis. resp. o 83,8 tis.

Rozdíly jsou jednak v jiném způsobu zjišťování po obou liniích, odlišném metodickém vymezení registrovaných uchazečů o zaměstnání a nezaměstnaných podle mezinárodní definice ILO a v tzv. nevýběrové chybě, která je průvodním znakem prakticky všech statistických zjišťování u domácností. Je nutné zdůraznit diferenci mezi pojmem registrovaný uchazeč o zaměstnání a nezaměstnaným podle mezinárodní definice ILO. Zatímco registrovaný uchazeč o zaměstnání je vždy definován národní legislativou, nezaměstnaný podle definice ILO je vymezen jasnými kritérii, která umožňují mezinárodní srovnatelnost výše zjištěných výsledků šetření. Vazba mezi oběma ukazateli není bezprostřední. Na jedné straně se vyskytují případy nezaměstnaných, kteří si nehledají práci prostřednictvím úřadů práce (ve 2. čtvrtletí 2019 to bylo 22,8 tis. osob) a na druhé straně značná část registrovaných uchazečů o zaměstnání nesplňuje podmínky dané mezinárodní definicí pro nezaměstnanost (např. uchazeči o zaměstnání s tzv. nekolidujícím zaměstnáním jsou v rámci VŠPS považováni za zaměstnané, uchazeči z řad studentů soustavně se připravujících na budoucí povolání jsou v případě VŠPS ekonomicky neaktivní).

Zásadní diference mezi oběma zdroji je v absolutní hodnotě počtu registrovaných uchazečů o zaměstnání a počtu nezaměstnaných. Projevuje se několik faktorů:

1. Od roku 2002 byl plně **harmonizován dotazník VŠPS se standardem EUROSTATu včetně pořadí otázek** kladených respondentovi. Prioritou je dotaz na **ekonomickou aktivitu respondentů v referenčním týdnu**. Jestliže respondent uvedl, že v tomto týdnu **pracoval alespoň 1 hodinu, je striktně podle metodiky ILO klasifikován jako osoba v zaměstnání**. Teprve poté následuje otázka o registraci na úřadu práce. ČSÚ nemá možnost vzhledem k nutnosti

dodržení anonymity a dobrovolnosti účasti ve výběrovém šetření porovnávat zjištěné údaje s jinými zdroji, např. s evidencí ÚP ČR.

2. Relativně vyšší **míra neodpovědí** je způsobena vysokým podílem prázdných bytů ve výběrovém souboru a hlavně kategorickým odmítnutím spolupráce. Na základě struktury odmítnutých odpovědí při opakovaných návštěvách je třeba předpokládat, že sociální skladba domácností, které nechtěly spolupracovat, se částečně liší od sociální struktury vyšetřených domácností a je v nich nadprůměrně zastoupena skupina nezaměstnaných, kteří odmítají komunikovat v rámci výběrového šetření.

Rozdíly údajů o nezaměstnanosti mezi oběma zdroji jsou obvyklé. Z porovnání s členskými a ostatními kandidátskými zeměmi EU vyplývá, že diference mezi obecnou mírou nezaměstnanosti z VŠPS a mírou registrované nezaměstnanosti v České republice je nižší než ve většině těchto zemí. Rozdíl mezi obecnou mírou nezaměstnanosti a mírou registrované nezaměstnanosti je v řadě zemí značný a lze z toho usuzovat, že oboustranné statistické odchýlení je důsledkem především odlišností v legislativě a míře aktivní politiky zaměstnanosti a dalších oblastí sociální politiky jednotlivých zemí. Přitom je třeba poznamenat, že řada členských zemí EU obě míry nezaměstnanosti oficiálně nepublikuje.

V rámci výběrového šetření jsou zjišťovány údaje i za **osoby, které nepracují, aktivně práci nehledají, a nesplňují tak podmínky ILO pro nezaměstnané**, ale přitom uvádějí, že by chtěly pracovat. Ve 2. čtvrtletí 2019 činil jejich počet 104,6 tis. osob, tj. o 3,7 tis. méně než ve stejném období roku 2018. Většina osob, které by chtěly pracovat, však nemůže ihned nastoupit do případného zaměstnání. Nejpozději do 14 dnů je schopno nastoupit jen 35,1 tis. těchto osob.

Základem pro rozhodování v oblasti nezaměstnanosti je zásadně úplná evidence úřadů práce. Výběrové šetření pracovních sil, které je pro členské země EU závazné, tyto administrativní údaje doplňuje a poskytuje mezinárodně srovnatelné ukazatele v požadovaném rozsahu a frekvenci.

Od července 2004 do prosince 2012 počítalo MPSV míru registrované nezaměstnanosti jako podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání evidovaných na ÚP ČR k pracovní síle, tj. součtu počtu zaměstnaných v národním hospodářství s jediným nebo hlavním zaměstnáním podle výsledků VŠPS, počtu pracujících cizinců ze třetích zemí s platným povolením k zaměstnávání, zaměstnaných občanů EU/EHP registrovaných ÚP ČR a cizinců s platným živnostenským oprávněním, evidovaných dosažitelných uchazečů o zaměstnání na úřadech práce.

Srovnávání nebo záměna obecné míry nezaměstnanosti ČSÚ a míry registrované nezaměstnanosti MPSV a jejich nesprávná interpretace, pracovní síla pro výpočet míry registrované nezaměstnanosti tvořená kombinací údajů z více zdrojů, patřily mezi důvody pro zavedení **nového relativního ukazatele registrované nezaměstnanosti, podílu nezaměstnaných osob na obyvatelstvu, který srovnává počty dosažitelných uchazečů k obyvatelstvu ve věku 15–64 let.**

Definice výpočtu podílu nezaměstnaných osob na obyvatelstvu:

$$\text{Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu} = \frac{\text{UoZ}_{15-64 \text{ let}}}{\text{P}_{15-64 \text{ let}}}$$

UoZ_{15-64 let} – počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 - 64 let

P_{15-64 let} – počet obyvatel ve věku 15-64 let

Změna, která vstoupila v platnost počínaje lednem 2013, se týká pouze ukazatele míry registrované nezaměstnanosti. **MPSV i nadále vykazuje celkové počty uchazečů o zaměstnání a počty dosažitelných uchazečů.** Vzhledem k tomu, že nový ukazatel má kvůli odlišné definici jinou úroveň a je s původním ukazatelem registrované nezaměstnanosti i obecné míry nezaměstnanosti nesrovnatelný, pro sledování jejího vývoje byla do úrovně okresů zpětně dopočtena časová řada od roku 2005 (viz <https://web.mpsv.cz/web/cz/upozorneni-na-zmenu-metodiky>).